

Tidsskrift för **Schack**

Nr 4

1954 · Årg. 60

Schackolympiaden

Referat och partier

Allsvenska serien

Julpristävling

Krönikor

Kritik

Lärorika slutspel

Problem - Studier

Korrespondensschack

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1954

Redaktör och ansvarig utgivare: Erik Lundin
Redaktion och expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm
Telefon 11 51 95. Postgiro 39 73
Annonssavdelning: Telefon 31 67 22 (kl. 9—12)
Prenumerationspris: helår kr. 10:—

H. MALMGREN:

MINA BÄSTA PARTIER

Boken är vackert inbunden och omfattar ett 80-tal partier, av vilka särskilt märkes samtliga i VM-finalen spelade. — Ståhlberg medverkar med en högintressant teoretisk artikel och f. ö. märkes förord och artiklar av Euwe, Rogard, Tartakower, Erik Larsson m. fl.

Tartakower:

— "Ett fascinerande schackverk" . . . "den av stormästarna Euwe, Keres, Ståhlberg m. fl. utmärkt glosserade samlingen är en vacker gåva till schackvärlden".

Euwe:

— "Det är en njutning att studera Malmgrens partier. De sprakar av vitalitet" . . . "Partierna i VM-turneringen är en utmärkt källa till studium för alla världens schackspelare. Den publicitet, som de får genom denna bok, är därför hjärtligt välkommen".

PRIS 16 KRONOR

Kan beställas från

Tidsskrift för Schacks förlag.

Restexemplar av Tidsskrift för Schack

utförsäljas till ett pris av 25 öre pr styck. Det gäller udda häften från icke kompletta årgångar 1935—51. Passa på detta tillfälle att till billigt pris komma över värdefulla häften.

Sändas fraktfritt.

DR J. HANNAK

Emanuel Lasker

BIOGRAPHIE EINES SCHACHWELTMEISTERS
Mit einem Geleitwort von Prof. Albert Einstein
(Tyska språket)

Pris inb. (316 sid.) kr. 14:—

Kan rekvireras från TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Tidsskrift för Schack

Nr 4
1954 . Årg. 60

En snabböversikt

Sedan utrymmet i detta digra häfte fulltecknats har det blivit bara denna sida kvar till en snabböversikt av det pulserande schacklivet. Det väsentligaste är väl då den nu officiella bekräftelsen att nästa års interzonala turnering åter förläggas till vårt land. Inte Saltsjöbaden utan Göteborg blir skådeplats för denna väldiga tävling mellan 24 av världens främsta mästare. Endast Botvinnik och Smyslov står över i kvalificeringen till 1956 års utmanarturnering, men namn som Bronstein, Keres och Reshevsky kan ju nämnas som segeraspiranter. Ståhlberg kommer att delta, och det är bara att hoppas att han kan mobilisera sin bästa slagkraft. Turneringen hålls alltså i Göteborg eller någon ort i dess närhet under augusti-september nästa år.

Nästa års svenska mästerskapsturneringar har fastställts att hållas i Södertälje, en ort i Stockholms närhet . . . Arrangemanget har stora förutsättningar att bli lyckat, och ett SM med deltagarrekord är inte otänkbart.

Medan dessa rader präntas befinner sig Sverigemästaren Bengt Hörberg på en turnering i Uruguay! Mitt i höstrusket fick den sympatiske lokomotivföraren (och icke oävne schackpjäsföraren!) en helt och hållat överraskande inbjudan att flyga till den soliga latituden Montevideo för att spela schack. Enbart biljetten kostade arrangörerna 7.275 kr.! I nästa nummer av TfS kom-

mer Hörberg själv att berätta om sitt livs drömresa.

Från det internationella schackumgänget i övrigt kan antecknas en intressant detalj, nämligen de båda ryska stormästarna Bronstein och Petrosians deltagande i en stor turnering i Belgrad. Jugoslaverna ville ha med även en svensk spelare, men ingen av de tillfrågade hade möjlighet att resa.

En stark applåd fick vicepresidenten i FIDE, Ragosin, när han på sitt lands vägnar under banketten efter schackolympiaden i Amsterdam hälsade nationerna välkomna till schackolympiad i Moskva 1956.

Gösta Stoltz fick stormästartitel vid FIDE-kongressen i Amsterdam, vilken värdighet även tilldelades ungraren Barcza, amerikanen Kashdan, tjecken Pachman och västtysken Unzicker. Ett par av de nyexaminerade stormästarna var mycket små gossebarn, när Stoltz genom glansfyllda segrar lade grunden till den titel, som först i år tillerkänts honom. Även Kashdan tillhör den äldre skolan, han var mycket i ropet för tjugufem år sedan, gjorde bl. a. glansresultat vid första bordet i nationstävlingarna i Hamburg 1930 och Prag 1931.

*

Med detta häfte avslutas tidskriftens 60:e årgång. Utgivning kvartalsvis måste bbehållas även under 1955. Nästa häfte beräknas således utkomma den 15 februari.

Schackolympiaden i Amsterdam

Den stora tävlingslokalen gör ett pampigt och festligt intryck.

Att nationstävlingar kom till stånd i år har schackvärlden uteslutande ett holländskt initiativ att tacka. Som vi meddelade i förra numret återtogs argentinska schackförbundet så sent som den 16 juli sitt erbjudande att hålla tävlingarna i Buenos Aires. Redan den 18 juli förelåg hos FIDE-presidenten Folke Rogard i Stockholm ett storslaget holländskt erbjudande att överta arrangeringskapet och förlägga olympiadens till Amsterdam. Två dagar senare fick holländarna officiellt besked att saken låg i deras händer.

Så började dessa en gigantisk kamp med — tiden. De hade mindre än sex veckor till förfogande och därtill varken pengar eller spellocat. Ett fantastiskt utgångsläge! Det viktigaste draget i "spelöppningen" blev att ordna ett jättelotteri: 750.000 lotter à

25 cent (35 öre). Sedan "beslagtogs" eller hur man nu gjorde en stor sporthall som inreddes till sitt nya ändamål. Logifrågan för alla schackspelare och sekundernt måste ju också lösas; enbart den ryska truppen räknade ett 20-tal. Att vi nämner en så självklar sak i det hela som hotellfrågan beror på att det samtidigt med schacktävlingarna pågick en matematikerkongress i Amsterdam — deltagare från hela världen i ett antal av 2.000! Men naturligtvis fick även schackmatematikerna hotellfrågan ordnad. Enkel matematik... Ytterligare detaljer i hundratals löstes med precision. Vi måste emellertid här fatta oss kort och även ägna oss något också åt det tävlingsmässiga. Klart står dock, att schackolympiaden i Amsterdam i främsta rummet blev en seger för holländarna — arrangörerna.

Resultat av förgrupperna

	Grupp I							Grupp II							
	1	2	3	4	5	6	P:g	1	2	3	4	5	6	P:g	
Sovjet	—	2	3½	3	4	4	16½	Argentina	—	2	2	3	3	4	14
Holland	2	—	2½	3	3	2½	13	Bulgarien	2	—	2	2½	3½	3½	13½
Island	½	1½	—	3	3½	2½	11	Tjeckoslov.	2	2	—	2½	3	4	13½
Österrike	1	1	1	—	3	3½	9½	Kanada	1	1½	1½	—	2½	3½	10
Finland	0	1	½	1	—	3	5½	Italien	1	½	1	1½	—	3½	7½
Grekland	0	1½	1½	½	1	—	4½	Irland	0	½	0	½	½	—	1½

Grupp III

	Grupp III							Grupp IV									
	1	2	3	4	5	6	7	P:g	1	2	3	4	5	6	7	P:g	
Israel	—	1½	3	2½	3	3	3	16	Ungern	—	2½	1½	3	4	3	4	18
Jugosl.	2½	—	2	3	2½	2½	1½	14	V:tyskl.	1½	—	2½	3	2	3½	4	16½
Sverige	1	2	—	2	2½	2½	4	14	England	2½	1½	—	2½	1½	1½	4	13½
Dann.	1½	1	2	—	1½	3½	2	11½	Schweiz	1	1	1½	—	2½	3½	4	13½
Norge	1	1½	1½	2½	—	2	2½	11	Colomb.	0	2	2½	1½	—	2½	4	12½
Frankr.	1	1½	1½	½	2	—	3	9½	Belgien	1	½	2½	½	1½	—	3	9
Saar	1	2½	0	2	1½	1	—	8	Luxenb.	0	0	0	0	1	—	1	

Schackolympiadens fyra yngsta: Fr. v: 17-åriga islänningen Johannsson samt 19-åringarna Panno, Argentina, Bent Larsen, Danmark, och Olafsson, Island.

Sensationsfri segrargrupp

Aldrig förr torde en tävling ha förlöpt så fri från överraskningar som denna i Amsterdam. Tjugosex nationer deltog och fördelades på fyra grupper; de tre bästa i varje bildade segrargrupper. Nästan exakt kunde man på förhand ange vilka som skulle komma i segrargruppen. Bred marginal blev det också i tre av grupperna mellan de kvalificerade och de övriga; endast i en grupp var det hård strid om tredjeplatsen. England och Schweiz kom här på samma poäng och det inbördes resultatet avgjorde till Englands fördel.

I segrargruppen blev slutställningen för de fyra främsta precis som i Helsingfors 1952: 1) Sovjet, 2) Argentina, 3) Jugoslavien, 4) Tjeckoslovakien. Kemiskt fritt från sensationer! Västtyskland har gjort en frammarsch och intog nu femteplatsen, där USA, som inte var med nu, hamnade för två år sedan. Ungern blev för andra gången i följd sexa. Sveriges plats 1952 besattes nu av Israel, tätt följt av arrangörsländet Holland. På betryggande avstånd kom sedan England och Bulgarien, medan Sverige höll elfteplatsen nästan från start till mål utan att allvarligt hotas av Island, som enligt en tabell på annan plats har den lägsta genomsnittsalderen i segrargruppen.

*

Att Sovjets världsmästarlag skulle hemföra en överlägsen seger var väl ren matematik. Botvinnik tog som sig bör högsta vinstprocenten vid första bordet; Keres uppvisningsspel vid fjärde bordet resulterade i $13\frac{1}{2}$ poäng av 14 (en remi mot Z. Nilsen!).

Lika hård som spännande var slutstriden om 2–3 plats mellan Argentina och Jugoslavien. Avgörandet hängde på partierna Bolbochan, Argentina—Schmid, Västtyskland, och Gligoric, Jugoslavien—Filip, Tjeckoslovakien. Märkt nog uppstod två tornslutspel med merbonde för såväl Bolbochan som Gligoric. Jugoslaven måste slutligen nöja sig med remi, medan Argentinas representant obevekligt pressade fram vinst. Stort jubel och sydländska scener i det argentinska lägret.

Deutsche Schachzeitung har räknat ut genomsnittsaldern för nationerna i segrargruppen och har fått fram följande siffror:

Israel	48	Tjeckoslovakien	34
Sverige	45	Sovjet	33
Holland	39	England	31
Ungern	39	Västtyskland ..	31
Argentina	35	Bulgarien	29
Jugoslavien ...	34	Island	27

Segrargruppen

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	P:g
1 Sovjet	—	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	3	3	2	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	4	34
2 Argentina ...	$\frac{1}{2}$	—	$1\frac{1}{2}$	3	$2\frac{1}{2}$	2	3	$2\frac{1}{2}$	3	$2\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	27
3 Jugoslavien..	$1\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	—	2	$2\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	3	3	$3\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	26\frac{1}{2}
4 Tjeckoslovakien	$1\frac{1}{2}$	1	2	—	3	2	$1\frac{1}{2}$	2	3	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	24\frac{1}{2}
5 Västtyskland	1	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	1	—	2	$2\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	4	4	3	23\frac{1}{2}
6 Ungern	1	2	$2\frac{1}{2}$	2	2	—	1	3	2	2	2	$3\frac{1}{2}$	23
7 Israel	2	1	1	$2\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	3	—	3	$\frac{1}{2}$	3	2	$2\frac{1}{2}$	22
8 Holland	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	1	2	$3\frac{1}{2}$	1	1	—	3	$2\frac{1}{2}$	3	2	21
9 England	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	1	$1\frac{1}{2}$	2	$3\frac{1}{2}$	1	—	$2\frac{1}{2}$	1	$2\frac{1}{2}$	17
10 Bulgarien	1	$1\frac{1}{2}$	2	$1\frac{1}{2}$	0	2	1	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	—	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	17
11 Sverige	$\frac{1}{2}$	1	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	2	2	1	3	$1\frac{1}{2}$	—	2	15
12 Island	0	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	2	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	2	—	13\frac{1}{2}

Svenskarna Nilsson och Hörberg (t. v.) i matchen mot tjeckerna.

Bild från svensk-ryska mötet i första finalronden. Kända profiler i aktion.

Sämre än väntat...

Den svenska insatsen blev sämre än väntat. På förhand hade kalkylerats med en placering några trappsteg högre på tabellen. Men så inträffade det, som på en gång kullkastade alla förhoppningar. Genast vid ankomsten till Amsterdam drabbades Gösta Stoltz svårt av paratyfus och måste i ambulans föras till sjukhus. Sedermata tillfrisknade han och kunde sista veckan spela två partier, men då var de svenska trupperna redan grundligt slagna.

I förgruppen gick det någorlunda hyggligt för Sverige, och kvalificeringen till segrargruppen klarades med säker marginal. Men man hade på känn, att här var slaget förlorat redan på förhand. Ståhlberg besvärades svårt av förkyllning under några ronder, varvid han förlorade de starkt anlagda partierna mot Euwe och Pachman. Ståhlberg fick ändå det bästa svenska resultatet. Lundin var länge i god spelform; mot slutet förlorade han dock tre givna remiställningar. Hörberg och Nilsson visade först sent om sider något av sin vanliga säkerhet, medan Goode genomgående hade svårt att reda sig i den hårda konkurrensen; han har ju också de avgjort sämsta möjligheterna till träning och tävling.

Annu efter sex ronder låg Sverige på sista plats. I sjunde ronden ställde Stoltz för första gången upp i laget — med resultat att svenskarna vid mötet med England vann sin första och enda match i segrargruppen! Det räckte till att passera Island, och den därmed uppnådda elfte platsen hölls tävlingen ut. Se vidare rondöversikten.

Hårt i B-gruppen

B-gruppen vanns knappt men välförtjänt av det påfallande ungdomliga schweiziska laget, som f. ö. var mycket nära att komma med i finalturneringen. Både Österrike och Kanada låg länge före Schweiz, och det var ytterst ovisst var segern slutligen skulle hamna. I Kanadas lag deltog den för svenskarna välkände Vaitonis samt den 63-åriga Bohatirchuk, på 20-talet en av de främsta ryska mästarna. Vid första bordet representerades Kanada av en synnerligen skicklig spelare med det kända namnet Anderson! Han tog 14 poäng av 17 (82,3%). Andersson svarade på vår förfrågan, att han inte härstammat från Sverige, möjligt från Danmark många generationer tillbaka.

Danmark gjorde också en bra insats i denna grupp. Egendomligt förefaller det, att deras starka spelare Jens Enevoldsen och Eigil Pedersen saknades i laget, trots att de skulle ha ställt sig till förfogande — om de blott blivit tillfrågade! Bägge dessa internationellt garvade kämpar var förhindrade att resa till Buenos Aires men inte till Amsterdam. Danska schackförbundet uttogs emellertid sitt representationslag enbart av spelare, som var anmälda för Argentinaren. Det var kanske tur för Sverige, som annars hade kunnat fått det betydligt svårare att hålla undan för danskarna i förgruppen.

*

Svenskarnas individuella resultat

	sp	v	oa	f	poäng	%
Ståhlberg	15	4	8	3	8	53,3
Lundin	15	4	6	5	7	46,7
Stoltz	2	0	2	0	1	50
Hörberg	14	4	3	7	5½	39,3
Nilsson	13	4	4	5	6	46,1
Goode	9	0	3	6	1½	16,7

Då vi personligen inte kan nå alla dem som hedrat oss i samband med att vi fyllt 100 år, vill vi på detta sätt framföra vårt varmaste tack!

GÖSTA STOLTZ
ERIK LUNDIN

Grupp B

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	P:g
1 Schweiz	—	3	3	2	3	3½	2½	2½	3	2½	4	1	3½	3½	37
2 Österrike	1	—	1	3	3	3	2	3	2½	3	3	3½	4	4	36
3 Kanada	1	3	—	2	3	3½	2	2½	3½	3	3½	2	3	4	36
4 Danmark	2	1	2	—	2	1½	3	3½	3	2	3½	3½	4	3½	31½
5 Italien	1	1	1	2	—	2	3	1½	1	2	3½	3½	4	3	28½
6 Colombia	½	1	½	2½	2	—	2	2½	1	3½	3	2½	2½	4	27½
7 Belgien	1½	2	2	1	1	2	—	1½	3	1½	2	2	2½	4	27
8 Finland	1½	1	1½	½	2½	1½	2½	—	2½	2	2½	1½	4	3	26½
9 Frankrike	1	1½	½	1	3	3	1	1½	—	3	1½	3	2½	3½	26
10 Saar	1½	1	1	2	2	½	1½	2	1	—	1	2½	4	4	24
11 Norge	0	1	½	½	½	1	2	1½	1½	3	—	2½	4	3	22
12 Grekland	3	½	2	½	½	1½	2	2½	1	1½	1½	—	1½	3	21
13 Irland	½	0	1	0	0	1½	1½	0	1½	0	0	2½	—	2½	11
14 Luxenburg	½	0	0	½	1	0	0	1	½	0	1	1	1½	—	7

Här matchen Holland—Sverige, partierna Cortlever—Lundin, Euwe—Ståhlberg.

RONDÖVERSIKT

(Segrargruppen.)

ROND 1

Sovjet—Sverige

Botvinnik	1—Ståhlberg	0
Smyslov	1—Lundin	0
Bronstein	1—Hörberg	0
Keres	½—Nilsson	½
—	—	—
3½	½	

En hård positionell kamp tvingades Ståhlberg att ge upp efter 50 drag, sedan världsmästaren längre haft en liten ställningsfördel i Rétis spelöppning. Lundin spelade Spanskt fyrspringarspel mot Smyslov och offrade i angreppets intresse en pjäs för två bönader. Ryssen försvarade sig på bästa sätt, avslag angreppet och vann genom motspel. Hörbergs uppställning i Nimzoindiskt syntes inte ge Bronstein några problem alls, däremot höll Nilsson jämt spel mot Keres under hela partiet. Denna fick näja sig med remi — hans enda poängförlust under hela tävlingen!

ROND 2

Sverige—Jugoslavien

Ståhlberg	½—Pirc	½
Lundin	½—Gligoric	½
Nilsson	½—Rabar	½
Goode	0—Fuderer	1
—	—	—
1½	2½	

Nilsson fick upp en mäktig angreppsställning mot Rabars sicilianska försvar och hade klar vinstdräktning före tidskontrollen. Svensken fortsatte inte på bästa sätt, men även avbrottställningen utvisade vinstdräkt analyser. Nilsson slog dock in på fel väg och fick näja sig med remi efter 63 drag. Goode gav upp mot Fuderer efter 55 drag i ett hårt sicilianskt parti.

ROND 3

Västtyskland—Sverige

Unzicker	1—Lundin	0
Schmid	1—Hörberg	0
Pfeiffer	1—Nilsson	0
Joppen	1—Goode	0
—	—	—
4	0	

Partiet vid första bordet avbröts i teoretisk remiställning; till allmän överraskning förlorade svensken — se text- och diagram på annan plats. Svart dag för Sverige.

ROND 4

Sverige—Tjeckoslovakien

Ståhlberg	0—Pachman	1
Lundin	½—Filip	½
Hörberg	0—Zita	1
Nilsson	0—Fichtl	1
—	—	—
½	3½	

Åter en mörk dag. Ståhlberg står överlägsen mot Pachman, men ett svagt drag fördärvar allt. Nilsson kom olyckligt till redan i spelöppningen, trots att han väl känner det spanska partiets faror.

ROND 5

Holland—Sverige

Euwe	1—Ståhlberg	0
Cortlever	0—Lundin	1
Prins	1—Hörberg	0
Kramer	1—Goode	0
—	—	—
3	1	

Vid rätt spel hade Euwe fått kämpa för remi mot Ståhlberg, som dock gjorde ett fel av schackblindsightar och förlorade,

Efter fem ronder ligger Sverige klart jumbo, två poäng efter Island... Läget är med andra ord tämligen hopplöst.

ROND 6

Argentina—Sverige

Najdorf	½—Ståhlberg	½
Bolbochan	1—Lundin	0
Panno	½—Hörberg	½
Pilnik	1—Nilsson	0
—	—	—
3	1	

Pilnik, "förmedlade" Najdorfs remianbud till Ståhlberg, som denne accepterade (via Pilnik!) Hörberg kunde genom ett kvalitetsoffer ha fått goda vinstdräkt mot Panno, och det var väl endast svenskens obeslutamhet som räddade argentinaren.

ROND 7

Sverige—England

Ståhlberg	½—Alexander	½
Lundin	1—Penrose	0
Stoltz	½—Golombek	½
Hörberg	1—Barden	0
—	—	—
3	1	

En glimt från "fornstora dar"! Stoltz — med permission från sjukhuset — rycker in i laget och rycker tydligt upp de domnade svenska livsandarna. Sverige vinner sin första och enda seger i finalturneringen.

ROND 8

Israel—Sverige

Porath	½—Ståhlberg	½
Czerniak	½—Lundin	½
Oren	0—Hörberg	1
Aloni	1—Nilsson	0
—	—	—
2	2	

Halv framgång! Sverige ligger nu på tionde plats, en halv poäng före England, men två poäng efter Bulgarien. Vilket inte hindrar att svenskarna har sina förhoppningar om att på de tre återstående ronderna inhämta bulgarernas försprång och gå förbi dem.

ROND 9

Sverige—Ungern

Ståhlberg	1—Szabo	0
Lundin	0—Kluger	1
Hörberg	0—Barcza	1
Nilsson	1—Gereben	0
—	—	—
2	2	

Bra match trots allt. Ståhlberg vann kraftigt över Szabo, medan Lundin efter sammanlagt 13 timmars spel på nytt förlorade i en teoretisk remiställning. Nilsson vann sitt första parti i finalturneringen, sannerligen på tiden! England spelade svenskarna sprattet att klå starka Israel med 3½—½ och på nytt passera Sverige i tabellen. Bulgarien fick bara 1½ mot Holland. Nu gäller det om svenskarna skall kunna knappa in försprånet, de möter Bulgarien i nästa rond. Poängställningen i sin helhet har följande utseende när två ronder återstår: Sovjet 28, Jugoslavien 22, Argentina 22½, Tjeckoslovakien 21, Västtyskland 20½, Ungern 20, Holland 18½, Bulgarien 13, England 12½, Sverige 11½, Island 9½.

ROND 10

Bulgarien—Sverige

Minev	½—Ståhlberg	½
Tavetkov	½—Hörberg	½
Bobotsov	1—Nilsson	0
Bobekov	½—Goode	½
—	—	—
2½	1½	

En välbörlig seger mot bulgarerna gick upp i rök. Nilsson fick det sämre slutspelet och kunde inte undgå förlust, och de övriga tre bulgarerna avisade effektivit alla svenska vinstdräkt. Inte utan protester kunde Lundin i denna rond utverka sin första och enda fridag under finalturneringen, och först under hävning till att han samma dag spelat ett avbrutet parti. Hoppet att Ungern skulle hjälpa Sverige med att vinna stort över England gick också om intet, matchen slutade 2—2. Nu har svenskarna bara en från önskan kvar för sista ronden, och det är att bulgarerna skall vara vänliga att klå engelsmännens. Under tiden som Sverige tar behövligt antal poäng mot Island...

ROND 11

Island—Sverige

Olafsson	½—Ståhlberg
Gudmundsson	1—Lundin
Augustsson	½—Stoltz
Johannsson	0—Nilsson
—	—
2	2

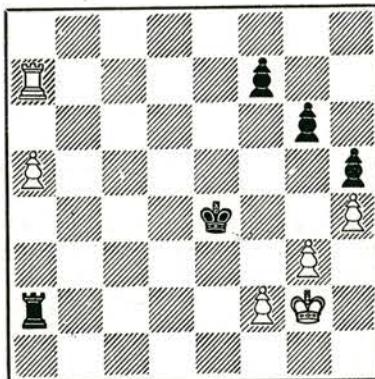
Snabba remier för Ståhlberg och Stoltz; den senare har lämnat sjukhuset och spelat sitt andra parti i tävlingen. Snabb och till-

ika elegant seger för Nilsson. Även Lundin kan välja en remivariant i sitt parti (vilket f. ö. skulle ha givit honom ett 50 %-resultat i tävlingen). Just då förelåg emellertid följande situation. Sverige har 15 poäng, England 16 och står på total förlust i sitt sista pågående parti mot Bulgarien (se partiavd. Bobekov—Wade). Vinst för Lundin skulle betyda lika poäng med England för Sverige och före i tabellen genom matchresultaten. Inför en sådan möjlighet tillgrepp Lundin en hasardförsättning (vilket sällan är rätta sättet att spela på vinst) och förlorade. Till råga på allt förlorade bulgaren sitt parti på ett häpnadsväckande sätt.

Lärorikt slutspel

Teoretisk remi — förlust

Här nedan avbrotsställningen i partiet Unzicker—Lundin efter vits förseglingsdrag 42. Ta6—a7. Fem minuters "kollektiv" analys mitt i natten klarlade faktum, nämligen teoretisk remi. Dessvärre kom galet utförande med i snabbanalysen. Nästa morgon gick svartspelaren med tillförsikt till partiet och drog 42. —, f6?? Det rätta var 42. —, Ke5 och sedan Kf6 (43. T×f7, T×a5 är solklar remi). Att röra f-bonden var ett svårt fel. Nu fick spelet följande lärorika förlopp.

43. Kg2 Kf5 44. a6 Ta3
45. Ta8 Ta2 46. Kf3 Ta3

47. Ke2 Ke4 48. f3 Kf5
49. a7!

Om svarts bonde stod kvar på f7 vore detta drag otänkbart på grund av ständiga tornschackar; nu däremot kommer det att visa sig, att vit obehindrat marscherar med sin kung till ... h6 — och vinner!

49. — Ta2 50. Kd3 Ta1
51. Kd4 Ta5 52. Kc4 Ta3
53. Kc5 Ta1

Att slå på f3 skulle genast kostat ett torn, men med svart bonde på f7 och vit på a6 gör däremot T×f3 remi enligt känt mönster i Bergers och Fines slutspelsverk.

54. Kd6 Ta3 55. Ke7 Ta6
56. Kf7 Ta3 57. Kg7 Ta1
58. Kh6

Målet är nått. Vit frigör nu sitt torn och erövrar svarts g- och h-bonder.

58. — Ta6 59. Tb8 T×a7
60. Tb5† Ke6 61. K×g6 Ta8
62. K×h5 Tg8 63. g4 Th8
64. Kg6 Uppg.

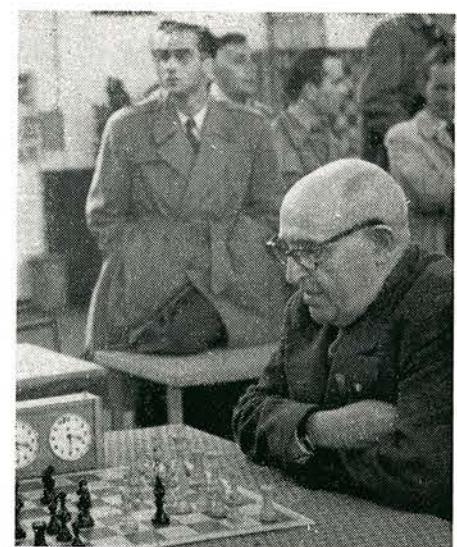
Tysken Unzicker. I bakgrunden spelar Hörberg mot Schmid.

Den energiske kämpen Pachman, Tjeckoslovakien.

Gösta Stoltz under matchen mot Island.

Oförtröttlig veteranen Bernstein fyllde 72 år under tävlingen. Han vann en rad partier i matcherna för Frankrike.

Nya stormästare

Schack i Tjeckoslovakien

Av sekreteraren i de tjeckoslovakiska schackspelarnas centralorganisation Josef Louma.

Schackspelet har för länge sedan upphört att vara en underhållning för en trång krets av människor. Det har blivit ett ädelt tidsfördriv för allt bredare lager av folket. Detta beror i hög grad på det stora intresse varmed schackspelet omfattas i Sovjetunionen. Därför har också Sovjets schackspelare vunnit så stora framgångar. Ur de stora massorna av schackintresserade växer eliten av spelare fram — Sovjets stormästare. Här har vår schackorganisation sin stora förebild, och när vårt folks hittillsvarande naturliga intresse för schackspelet också får ekonomiskt stöd av statsmakterna, då kommer vi säkert att nå stora resultat.

Vårt folk började tidigt intressera sig för schack, och redan i början av 1000-talet finner man schackbräden inom heraldiken, i stadsvapen (Klattau) och i släktvapen. Redan i den allra tidigaste tjeckiska litteraturen, i Kesmas och Salimil-krönikan, omnämnas schackspelet. Den första boken om schack på tjeckiska, "Kniezky o sasisch", är från 1300-talet och anses ha skrivits av Thomas von Stitny.

Många av de stora männen i vår historia har varit schackintresserade. Magister Jan Hus talar om spelet i sina brev från Konstanz. Petr Cholicky och Jan Augusta brydde sig inte om det, men Jan Blahoslav och särskilt vårt folks store lärares Jan Amos Komensky uppskattade det mycket.

Schackspelet finns också som motiv i vår bästa poesi (Svatopluk Cach m. fl.) och inom konsten (Brozik). Vår berömde bildhuggare B. Schirch har gjort schackpjäser som kan jämföras med de bästa konstverken i världen av detta slag.

Det är naturligt att schackintresset snart började tränga ut bland folket. Sedan 70 år tillbaka har de tjeckiska schackproblemen, som komponerades efter estetiska principer, erövrat världen. De segrade inte bara hos oss utan också i det dåvarande Ryssland, i Tyskland och England, i Australien, Sydafrika och Island. Den tjeckiska problem-

skolan är uppskattad i hela världen, och genom dess största representanter framgångar har den blivit ett erkänt begrepp.

Den första tjeckiska arbetarschackklubben bildades för 50 år sedan, och 1905 bildades vårt första schackförbund i dåvarande Österrike-Ungern. Dess kongress besöktes också av utländska schackspelare.

På den tiden, under åren 1903—14 vann den tjeckiske mästaren Oldrich Duras sina vackra framgångar vid de stora schackturneringarna. I Prag 1908, i Wien 1908 och i Breslau 1912 placerade han sig främst i den hårdas internationella konkurrensen. Han fängslade sina beundrare inte bara genom sina stora segrar, utan också genom den avslipade och vackra form han lyckades ge åt sitt spel. Han vann också priser för vackra partier. Han var verkligen en stor konstnär, både i det praktiska spelet och i fråga om konstnärlig komposition.

Också under senare år har vi haft schackspelare av internationella mått. Richard Réti var en av schackets största spelare och tänkare och segrare i många hårdas duster under åren 1918—1929. Salo Flohr var en av de framgångsräkaste mästarna under tiden 1929—39. Han blev 1937 proklamerad som kandidat till världsmästerskapsturneringen och skulle möta dr Aljechin.

År 1924 var vår schackorganisation med och bildade Internationella Schackförbundet, och i den strax därefter anordnade schackolympiaden i Paris utgick Tjeckoslovakien som segrare. I följande internationella turneringar har Tjeckoslovakien ganska regelbundet kommit på femte plats; i Prag 1931 blev vi tredje och i Folkestone 1933 slutade vi på andra plats.

Det andra världskrigets år blev en svår tid också för de schackintresserade i Tjeckoslovakien. En av deras främsta representanter, dr Karel Treybal, avrättades i början av oktober 1941, under Heidrichs raseriperiod. Ekot av detta förfärliga dåd gick över hela världen. I nazisternas koncentra-

tionsläger omkom flera av våra bästa schackspelare och mästare.

Efter kriget har schackintresset snabbt åter fått ett nytt uppsving. Detta beror framför allt på det stöd vi får från myndigheterna, som ger oss de bästa arbetsmöjligheter, och som har bekräftat att schackspelet är av största kulturella värde. Schackspelet sorterar nu under Ministeriet för information och upplysning, där minister Václav Kopecky stöder oss på allt sätt.

Fackföreningsrörelsen ger också schacklivet ett verksamt stöd genom att den tagit med schack i sin kulturella verksamhet. Fackföreningarnas massor av schackspelare är grunden för hela schacklivet hos oss.

Framgångarna under denna nya epok har varit betydande. Vi har genomfört flera stora schackturneringar. Vi har mött några av världens bästa schackspelare i en stor kraftmätning i Moskva — Prag 1948. Detta möte gav eko i hela världen och resulterade bl. a. i en bok på engelska om turneringen.

Samma år ordnade vi en turnering till minne av dr Treybal, Vera Mencikova, den tjeckiske f. d. världsmästarinnan, och andra offer för den fascistiska terrorn under ockupationen. Också detta internationella schackmöte blev en stor framgång. Om det gavs det sedan ut en bok på engelska och i Argentina en bok på spanska.

Våra spelare gjorde 1947 en resa till England, Holland och Frankrike, där de besegrade dessa ländernas bästa spelare på deras egen mark. Också om denna resa kom det ut en bok på engelska: "The Czechs in Britain".

De båda städerna Karlsbad och Marienbad, kända som kurorter, är också bekanta för de stora schackturneringar som anordnats där. Dessa städer var 1948 skådeplatser för en stor internationell mästarturnering, i vilken tjecken Jan Foltys utgick som segrare. Foltys, som vi hoppades så mycket av, har 1953 avlidit.

En stor internationell turnering anordnades 1949 i Trenčiansky Teplice till minne av Richard Réti. Vår unge mästare Ludek Pachman kämpade hårt om första priset och det var först i de två sista partierna

som han definitivt trängdes tillbaka till 2/3 platsen. Ytterligare tre tjeckoslovakier befann sig bland pristagarna. — Foltys, E. Richter och C. Kottnauer.

Våra spelare har också deltagit i utländska turneringar med goda resultat. De har belagt de första platserna i nästan alla internationella tävlingar där de deltagit. Också som individuella spelare har de haft framgångar. Pachman segrade t. ex. i Bukarest 1949.

FIDE (det internationella schackförbundet) anordnade 1951 och 1954 i Marienbad och Prag zonturneringar för FIDE:s tredje zon. Bland mästare från Nord- och Mellaneuropa segrade bågge gångerna tjecken Pachman (utnämnd till stormästare vid FIDE:s kongress i Amsterdam i år).

Samtidigt med dessa framgångar sprider sig schackintresset i allt vidare kretsar av folket. I den senaste landsomfattande turneringen har tusentals tjeckoslovakiska schackspelare deltagit i de talrika omgångarna. I tredje omgången, kvartsfinalen, deltog 96 mästare och elitspelare, i fjärde omgången var det 42 mästare och elitspelare med.

Den hela landet omfattande lagschacktävlingen är vår största schackturnering. I första etappen deltog 1.045 lag med mer än 15.000 spelare. Slutomgången som just nu pågår, spelas i Marienbad, denna Mellaneuropas pärla, i den revolutionära fackföreningsrörelsens rekreationscentra. Något liknande har vi tidigare inte ens kunnat tänka oss, trots att våra lagtävlingar är de äldsta på hela kontinenten, England undantaget. I turneringen deltar omkring 200 av våra bästa spelare.

Stor omsorg ägnar man åt den uppväxande generationen av schackspelare. Varje år ordnas brett upplagda tävlingar. Dessa börja i ungdomsklubbarna. Det är utslagstävlingar ordnade kretsvis, och de 60 bästa spelarna kämpar sedan om slutseatern. Ur denna schackungdom har framträtt årets segrare i Republikens turnering dr Filip (han vann ungdomsturneringen 1947), den unge mästaren dr Alster och en rad andra lovande spelare.

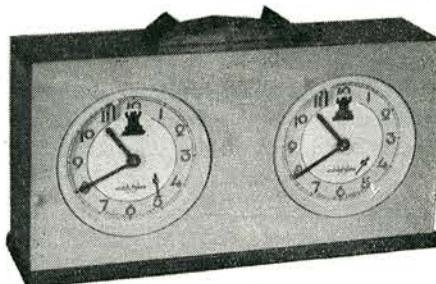
Också bland kvinnorna utvecklas ett rikt schackliv. I Republikens turnering för kvinnor i år deltog 159 kvinnliga schackspelare. Slutomgången i denna turnering går just nu i Kosice mellan 16 spelare. Vi passar här på att påminna om att världsmästarinnan under åren 1927–37 var tjeckoslovakiskan Vera Mencikova.

I Tjeckoslovakien finns det minst 100.000 schackintresserade, av vilka över 40.000 är organiserade i fackföreningarnas klubbar. Vårt Schackförbund räknar nu över 20.000 aktiva spelare som medlemmar. De indelas efter sina kvalifikationer i stormästare, mästare (42 st.), elitspelare, och spelare av I, II, III och IV klassen. Kvalifikationsturneringarna i den lägsta klassen organiseras av klubbarna, i II klassen av kretsarna, och i de högre klasserna av Förbundet.

Förbundet ger ut en tidning, "Ceskoslovensky Sach", med en upplaga av 5 000 ex. Det är en månadstidning, och håller en erkänd hög nivå. Dessutom utges en informationstidning en gång i veckan, "Sache CTK". För intresserade i utlandet har vi en bulletin på franska. Man förbereder nu utgivandet av en officiell tidning för Internationella Schackförbundet. Medlemmen av vårt schackförbund, den internationelle mästaren Karel Opocensky i kandidatturneringen i Budapest 1950, liksom vid Botvinniks världsmästerskapsmatch och vid schackolympiaden i Helsingfors. Det tjeckoslovakiska schackförbundet är permanent medlem av Internationella Schackförbundets presidium.

Förra året utkom i Tjeckoslovakien 7 böcker om schack och för 1954 hade man ett ännu större program. I Prag finns det en särskild schackbutik som är mycket omtyckt och som har god omsättning.

Det finns alltså förutsättningar för en god utveckling inom det tjeckoslovakiska schacklivet, och motsvarande framgångar skall nog inte låta vänta på sig. Trots att vi miste en mycket värdefull spelare genom J. Folty's död (han var bara 43 år) placera-de vi oss vid olympiaden bland de fyra bästa lagen, och våra spelare kommer säkert också i fortsättningen att utgöra en fara för sina motståndare. Vi vänta oss ännu större framgångar när vi kan utöka våra led med spelare från vår stora och förhoppningsfulla kader av schackungdom.

Nu finns en alltigenom svenska byggd schackklocka. Den är försedd med de solida svenska Westerstrands-verken. Det gedigna utförandet ger denna schackklocka en hittills oöverträffad pålitlighet och hållbarhet.

Pris kr. 55:—

Rekvireras från

**TIDSKRIFT FÖR SCHACKS
FÖRLAG**

Schackklockor

Den tyska schackklockan "Olympia" har vunnit stort erkännande inom de svenska schackklubbarna. Pris kr. 37:—.

Schacklitteratur och schackmateriel erhålls alltid fördelaktigast från

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG.

Stoltz vann jubileumsturnering

Schackklubben SASS i Stockholm anordnade med anledning av sitt 20-årsjubileum en välbesatt turnering under slutet av oktober och början av november. Klubbens egna förmågor, G. Eriksson och E. Bring, hade idel kända landslagsspelare att tampa med och gjorde detta med den rätta tak-tiken att sätta hårt mot hårt. Att de båda noviserna i det fina sällskapet inte var helt ofarliga utvisar tabellen. Den utvisar också,

att Stoltz, som även representerar den jubi-lerande klubben, firat sin nya stormästar-värdighet med att hemföra segern i turneringen. Som helhet var tävlingen jämn och hård; enda verkligt negativa överraskning är Werles placering, som på intet sätt svarar mot det stora antal starka drag som han bevisligen bidragit med.

Sluttabellen fick följande utseende:

	1	2	3	4	5	6	7	8	Poäng
1 G. Stoltz	—	½	1	½	1	0	1	1	5
2 K. Sköld	½	—	1	½	0	1	½	1	4½
3 B. Hörberg	0	0	—	1	½	1	1	1	4½
4 S. Nyman	½	½	0	—	½	1	½	1	4
5 N. Bergqvist	0	1	½	½	—	0	½	1	3½
6 G. Eriksson	1	0	0	0	1	—	½	0	2½
7 E. Bring	0	½	0	½	½	½	—	0	2
8 A. Werle	0	0	0	0	0	1	1	—	2

Läsning för julen!

Kmoeh: RUBINSTEIN VINNER! 8: 25 inb. (nedsatt pris).

"Rubinstein är den störste konstnären bland schackspelarna. Varje drag är på sin plats; det är ingen kamp — det är vinstdräkt. Därför gör hans partier intryck av en stor byggnad, i vilken ingen enda sten får rubbas från sin plats."

Richard Reti.

Richter: SCHACKKAVALKAD. Del I och II.

Pris per del 6: 75 inb.

"Schack-Kavalkad är en alltigenom spirituell framställning av tusen och en spänande situationer på det sextiofyrautiga brädet. Det sällsamma hos spelet har fått en säregen belysning, där skämt och allvar omväxlar på ett behagfullt sätt, och det levande livet återspeglas i schackmästarnas kamp med ett subtilt material i ömtåliga ofta nog kuriösa ställningar. Tidskrift för Schack har med denna bok berett våra schackspelare en ny angenäm överraskning, som kommer att öka möjligheterna för hög och låg att lekande lätt fördjupa sig i det ädla spelet."

S. Krenzsky i Sydsvenska Dagbladet.

Kamraterna, Göteborg

Allsvenska mästare

Årets allsvenska serie genomfördes på olika platser i landet under "schackhelgen" 6–7 november. Div. I spelades i Göteborg, div. II i Huskvarna och Skellefteå och div. III i Hälsingborg, Borås, Västerås, Eskilstuna och Härnösand.

Segern i div. I hemfördes för första gången till Göteborg — liksom på beställning för att sprida glans av 40-årsjubilerande Göteborgs schackförbund. Förmodligen har vår ordinarie Göteborgskronikör en del att säga härom, och vi inskränker oss därför till att påpeka, att Kamraternas seger inte bara var rejäl och rätvis utan också högst populär.

De individuella resultaten.

Kamraterna:		Södra:			
E. Jonsson	1—G. Ståhlberg	0	G. Ståhlberg	1—E. Lundin	0
L. Laurine	1—K. Sköld	0	K. Sköld	½—B. Sundberg	½
B. Jonsson	½—S. Lindqvist	½	S. Lindqvist	0—B. Hult	1
R. Utoste	0—A. Burehäll	1	A. Burehäll	1—L. Lindberg	0
B. Gädde	½—G. Magnusson	½	G. Magnusson	½—Å. Sjöstam	½
Alexandersson	½—G. Holm	½	G. Holm	1—G. Eriksson	0
R. Gustafsson	½—S. Jarvall	½	L. Apelqvist	0—T. Bjarre	1
S. Ardbring	1—L. Apelqvist	0	G. Hellman	1—L. Sepp	
Å. Jyfors	0—G. Hellman	1	S. Jansson	1—S. Elgstrand	0
E. Olofsson	½—S. Jansson	½	B. Boberg	½—S. Hagberg	½
S:a poäng 5½			S:a poäng 6½		S:a poäng 3½

Skåne:		Wasa:			
O. Karlin	0—E. Lundin	1	E. Lundin	0—E. Jonsson	1
A. Ohlsson	0—B. Sundberg	1	B. Sundberg	½—L. Laurine	½
S. Krenzisky	0—B. Hult	1	B. Hult	½—B. Jonsson	½
B. Ahlgren	1—L. Lindberg	0	L. Lindberg	0—R. Utoste	1
G. Karlsson	½—Å. Sjöstam	½	Å. Sjöstam	0—B. Gedda	1
E. Mossborn	½—G. Eriksson	½	G. Eriksson	½—Alexandersson	½
G. Krenzisky	½—T. Bjarre	½	T. Bjarre	1—R. Gustavsson	0
G. Nilsson	½—L. Sepp	½	L. Sepp	1—S. Ardbring	0
J. Roth	½—S. Elgstrand	½	S. Hagberg	½—Å. Jyfors	½
G. Laneryd	0—S. Hagberg	1	F. Malmgren	½—E. Olofsson	½
S:a poäng 3½			S:a poäng 4½		S:a poäng 5½

Kamraterna:		Skåne:	
E. Jonsson	1—O. Karlin	0	
L. Laurine	1—A. Ohlsson	0	
B. Jonsson	0—B. Ahlgren	1	
B. Gädde	1—G. Karlsson	0	
Alexandersson	0—E. Mossborn	1	
R. Gustavsson	0—G. Krenzisky	1	
S. Ardbring	1—G. Nilsson	0	
Å. Jyfors	1—J. Roth	0	
E. Olofsson	1—G. Laneryd	0	
B. Vestin	1—U. Gustavsson	0	
S:a poäng 7		S:a poäng 3	

Slutställning i div. I.

Kamraterna	3	3	0	0	18
Södra	3	2	0	1	17
Wasa	3	1	0	2	14½
Skåne	3	0	0	0	9½

Skånes lag saknade några av sina främsta spelare, medan Stockholm och Göteborg praktiskt taget hade sina starkaste uppställningar. Skåne och Wasa "gästspelar" nästa år i div. II.

Solna och Värmland till div. I.

Inte oväntat segrade Solna i allsvenska uppgörelsen klass II norra i Skellefteå. Norrbotten blev tvåa före Jämtland och N.a Västerbotten. Norrbottenslagets bästa insats svarade Folke Åström för genom att vinna alla tre partierna.

Resultat:

Solna—Norrbotten	6½—3½
Solna—Jämtland	5½—4½
Solna—N:a Västerbotten	8—2
Norrbotten—Jämtland	7—3
Norrbotten—N:a Västerbotten	6½—3½
Jämtland—N:a Västerbotten	7½—2½

Det är nu andra året i rad som Norrbotten blir tvåa i allsvenskan. Tredje gången gillt?

Slutresultat:

	Poäng	Lag	Ind.
Solna	3	20	—10
Norrbotten	2	17	—13
Jämtland	1	15	—15
Norra Västerbotten	0	8	—22

Uppflyttat till division 1 blir Solna. Till division 3 förvisas Norra Västerbotten och Jämtland.

Värmland överlägset.

Trots namnstark konkurrens segrade Värmland överlägset vid turneringen i div. II i Huskvarna. Matcherna lämnade följande resultat:

Nordskåne—Örebro	6	—4
Värmland—Småland	5½	—4½
Värmland—Örebro	6½	—3½
Småland—Nordskåne	9	—1
Örebro—Småland	6½	—3½
Värmland—Nordskåne	6½	—3½

Värmland	3	3	0	0	18½—10½	6	
Småland	3	1	0	2	17	—13	2
Örebro	3	1	0	2	14	—16	2
Nordskåne	3	1	0	2	10½	—19½	2

Två gruppsegrar för Göteborg i div. III.

Att konkurrensen även i div. III är svår framgår tydligt nog, så starka lag som tidigare allsvenska mästarna från Dalarna, Manhem i Göteborg och många andra respektinvärda förbunds- och klubblag. Här resultaten i de olika grupperna:

Div. III, södra 1 (Eskilstuna):

Dalarnas SF	3	3	0	0	21	6
Östergötlands SF	3	2	0	1	21	4
Eskilstuna	3	1	0	2	10½	2
Lidköpings SS	3	0	0	3	7½	0

Södra 2 (Borås):

Manhem, Gbg	3	2	0	1	17½	4
Fenix, Borås	3	2	0	1	17	4
Värrends SF	3	1	1	1	14½	3
Alingsås SS	3	0	1	2	11	1

Södra 3 (Hälsingborg):

Lundby, Gbg	3	3	0	0	19½	6
Norra Skåne SF	3	2	0	1	18	4
Blekinge SF	3	1	0	2	11½	2
Hallands SF	3	0	0	3	11	0

Div. III, norra 1 (Härnösand):

S. Ångermanland	
Medelpad	
S. Västerbotten	
N. Ångermanland	

Norra 2 (Västerås):

Västerås	3	2	0	1	18	—12	2
Gästrikland	3	2	0	1	17	—13	2
Hälsingland	3	1	0	2	14½	—15½	2
Gotland	3	1	0	2	10½	—19½	1

Göteborgskrönika

Himlen gråter... De grå novembertullen vräker ner den ena regnskuren efter den andra. Men ingenting förmår rubba det faktum, att schackspelets högsäsong är inne. Hösten är klubbarangemangens årstid, och här i Göteborg pågår klubbmästerskapstävlingarna programligt. Man har även fått litet tid över till ett par klubbmatcher. Amatörerna, som firar 35-årsjubileum, är fullt upptagna med ett slags stadsmatch mot Uddevalla och Trollhättan, och den s. k. lilla triangelserien mellan Amatörerna, Majorna och Walhalla har hemförtas av "majklubben". Den stora triangelserien har också startat med en 40-mannamatch mellan Manhem och Kamraterna, som de senare något överraskande förlorade med siffrorna 16—21 (3 avbr.) Henric Carlsson slog Eric Jonsson vid första bordet. Nästa och förmodligen avgörande match går mellan Lundby och Manhem den 24 november. Visserligen vann Manhem en träningsmatch på 40 bord tidigare i höst, men hisingsborna är inte lätt att tas med...

Den verkligt stora, allt överskuggande händelsen i Göteborgs schackliv just nu är dock distriktsförbundets 40-årsjubileum. Det varar inte som gamla hederliga bondbröllop i dagarna tre, utan betydligt längre. Verksamhetsåret inleddes med ett årsmöte, som inte bjöd på några större sensationer. En ny ordförande, dir. Dan Gréen, gammal lundbyit, intog sin plats på podiet, sedan den energiske Ivar Havner av vissa skäl nödgats dra sig tillbaka efter ett lustrum av hårt och framgångsrikt arbete. I övrigt diskuterade man mest den s. k. representationsparagrafen i förbundets nya stadgar. Harry Alexandersson ("Alex") påpekade att den gamla bestämmelsen om en representant för varje påbörjat 25-tal klubbmälemmar uppenbarligen gynnade de många små korplubbarna på de stora "civila" föreningarnas bekostnad. Det är orimligt, saade han, att 150 korpspelare ska ha lika många riksdagsmän som 300 vanliga schackspelare, därför att de senare råkar vara organise-

rade i endast 3 föreningar. Ragnar Forsman, korpschackets uttrottligare förespråkare, ville skjuta på beslutet, men så viskade någon i församlingen, att "nästa år kan det vara försent", och så fick man i alla fall en riksdagsreform, inte någon "lex Alex" (en röst per medlem), utan ett kompromissförslag från "Krigarn" Elovsson, som gick ut på att ändra den missdagliga siffran "25-tal" till "15-tal" bärget till slut i hamn. Korpschackets starka frammarsch i Göteborg har onekligen skapat vissa problem. Utvecklingen är fullt naturlig. De stora företagen erbjuder spelarna förmåner, som i varje fall de civila småklubbarna inte kan ge. Slutresultatet är snart ett faktum: ett litet fåtal stora schackklubbar och ett stort antal små korplubbbar. Det ska bli intressant att se, om de s. k. storklubbarna förmår hävda sina intressen, när korpresenterna får lite mera parlamentariskt medvetande och verkligen infinner sig vid "riksdagarna".

Hittills har emellertid samarbetet gått relativt friktionsfritt i den stora familj, som Göteborgs schackförbund utgör. Detta framgick med all önskvärd tydlighet vid den intima och trevliga jubileumsbankett, som gick av stapeln i Kontoristföreningen efter de allsvenska tävlingarnas slut den 7 november. Tävlingsarrangörerna hade lyckats hundra-procentigt och den avslutande förbrödringsmältiden blev mycket riktigt kronan på verket. Mycket hade man också att glädjas över: god mat och dryck, spirituella tal och vackra blommor i stora fång till födelsedagsbarnet och till de nya allsvenska mästarna, SK Kamraterna i Göteborg. Förhandlingarna passerade raskt det obligatoriska officiella stadiet och domineras alltmer av det familjära gemyten. Förbundets hedersordförande Erik Olson talade varmt och förälskat om schackspelet och landsförbundets högste chef Folke Rogard utvecklade all sin personliga charm i ett hyllningstal för Göteborgs och Sveriges schackliv. Frågan är om inte stormästaren Gideon Ståhl-

bergs anförande var kvällens bästa. Det formade sig till en rad minnesbilder från hans göteborgstid och blev givetvis mycket personligt färgat — men brillant komponerat och formulerat! En rad äresbetygelser utväxlades — bl. a. korades Rogard och Eric Jonsson till nya hedersledamöter i det jubilerande förbundet — innan man förättade prisutdelningen i de just avslutade allsvenska lagmästerskapen, div. I. Manhem och Lundby hade frambrutit ett par kärkomna presenter med sina segrar i div. III, men den här gången var det med all rätt "lillebror" Kamraterna, som främst fick sola sig i föräldrarnas gunst. Det verkade som om såväl överordnade organisationer som vännerna och "fienderna" inom konkurrenthalbarna riktigt fattat hemligheten med Kamraternas framgångar. Klubben gör skäl för sitt namn, antyddes det, och det är något som man gärna vill understryka så här post festum. Ett kamratgäng, som vuxit ut till storklubb men lyckats bevara en slagfri kamratanda och förena den med hård träningsflit, unnar man all framgång!

Egentligen betydde det väl lite malört i bågaren, att både Manhem och Lundby vann sina div. III-grupper. Det finns bara en enda plats ledig, och så blir det alltså segaren i en inbördes uppgörelse mellan dessa sällskap fredagen den 19 november, som ensam får vandra vidare till ovissa öden i div. II. Det var förresten på ett här närliggande Manhem mist slutsegern i Boråstävlingarna. Värste konkurrenten, Fenix, Borås, tappade nämligen oturligt en, som det sen visade sig avgörande, poäng mot Värend, då en boråsare satte matt men blev övertalad av sin motståndare att ge upp partiet (= skriva på protokollet) och dessutom glömde att genast tillkalla tävlingsledaren. Efter vackra tal och utdelning av plaketter hastade arrangörsklubben så att inlämna protest till överledaren J. E. Ekelund, som så småningom tillbakavisade den. Naturligtvis är det både osportsligt och onödigt att inge en protest i hemlighet efter tävlingarnas avslutande — en sådan protest är ju å priori omöjlig att behandla.

Den kanske förnämsta gåvan, som Göteborgs schackförbund fick mottaga på jubi-

leumsbanketten, utgjorde advokat Rogards tillkännagivande, att landsförbundet beslutat ge göteborgarna i uppdrag att arrangera interzonaltävlingen 1955. För de initierade kom detta ingalunda som en överraskning. Principbeslutet var redan ett faktum. Några dagar tidigare hade 50-årsjubilerande Manhem efter framställan från centralstyrelsens arbetsutskott åtagit sig att genomföra arrangemanget, givetvis under förutsättning, att distriktsförbundet "tjänstevägen" låt uppdraget gå vidare till Manhem. Emellertid har det visat sig, att mäktiga krafter inom — eller rättare sagt bakom — Göteborgs schackförbunds styrelse absolut satt sig emot att Manhem utåt står som arrangör av denna väldiga schacktävling. Det är naturligtvis en rimlig tanke, att det jubilerande distriktsförbundet kan få ta hand om interzonaltävlingen och tillgodogöra sig all den publicity och good-will, som arrangörsskapet kommer att medföra, och man hoppas givetvis allmänt, att Göteborg nästa år (augusti—september) skall bli skädeplatsen för den kanske hittills mest förenämliga schacktävling världen skadat. Skulle göteborgarna och därmed Sveriges schackförbund nödgas lämna återbud, kommer interzonaltävlingen i stället att förläggas till Rotterdam.

Manhem hade tidigare även ett s. k. halvt löfte om att få anordna 1955 års schackkongress. Detta uppdrag går med all säkerhet till Södertälje, varför den jubilerande göteborgsklubben torde få koncentrera sin verksamhet till andra tävlingsformer. Emellertid kommer dess styrelse att försöka få överta 1956 års kongress, om boråsarna, som annars har förhandslöfte, inte anser sig kunna stå som arrangörer. Lurik & Co.

Värdefulla Slutspelsböcker

EUWE: Bondeslutspel Kr. 3:25,
Tornslutspel Kr. 3:25

Enkelt om dubbelbönder

I Collijns läroboks slutspelsavdelning står att en dubbelbonde på alla linjer utom a- och h-linjen, understödd av sin kung, vinner nästan alltid mot ensam kung. "Däremot är en dubbelbonde på a- eller h-linjen ej mer värd än en enkel."

Diagr. 1 visar första satsens allmänna giltighet. Vit har på vanligt sätt utan opposition forcerat bonden till 7:e raden och den bekanta pattställningen väntar. Men tack vare dubbelbonden, som medger tempodrag (e4–e5) kan den svarta kungen drivas från förvandlingsfältet, varpå vit med Kf7 säkerställer bondens promovering. Även den andra bonden kan gå i dam om vit så önskar. — Vit kan i ställningen även vinna genom att offra den främre bonden för att få opposition: 1. Kf5, K×e7. 2. Ke5 etc. eller 1. Kf5, Kf7. 2. e8D†, K×e8. 3. Ke6 etc.

I samma ställning men med bakre bonden på e5 kan vit vid draget ej vinna, då tempodraget e5–e6 främtar svarta kungen det enda fläktfältet, d7. Ej heller hjälper uppförandet av e7-bonden. Kf5, K×e7 eftersom bonden på e5 blockerar den egna kungens oppositionsruta. — Som synes vinner dubbelbönderna endast då den bakre bondens tempodrag ej främtar fiendekungen flyktfält eller efter uppförandet av den främre bonden ej blockerar oppositionsruta för den egna kungen. Intet av detta sker om bakre bonden ej är längre framskriden än till 4:e raden.

Diagr. 2 visar Collijns illustration (bokens diagr. 14) till det enda remifallet med dubbelbonde på b-g linjerna, varav vi nyss redan gett en förkänning. Vit vid draget vinner ju här lätt med 1. b7, Ka7. 2. b8D† (Kc7? patt), K×b8. 3. Kb6 medan svart medelst opposition håller remi med 1. —, Kc8. 2. b7†, Kb8 och den för långt framskridna bakre bonden kan för pattfara ej göra tempodrag. Ej heller hjälper nu offrandet av b7-bonden, då oppositionsrutan b5 är upptagen av bonden. Ställningen tillåter inte någon triangelmanöver från vits

sida i syfte att uppnå diagramställningen med vit vid draget: 1. —, Kc8. 2. Kd5, Kb7. 3. Kc5, Kb8! 4. Kc6, Kc8. Ett par förfölser kan noteras: 1. —, Ka8? 2. Kc7? patt samt 1. —, Ka8? 2. b7†, Ka7? 3. Kc7? patt. Efter 2. —, Ka7? vinner ju vit lätt med 3. b8D†. Om i diagramställningen bakre bonden ställes på b4 tilltvingar sig vit vinsten genom bondedamoffer och intagande av opposition: 1. —, Kc8. 2. b7†, Kb8. 3. b5, Ka7. 4. b8D†, K×b8. 5. Kb6 eller 1. —, Kc8. 2. b5, Kb8. 3. b7, Ka7. 4. b8D† etc. — I diagram 2 är dubbelbonden alltså ingen fördel för vit; tvärtom, dubbelbonden är svagare än en enkel bonde i detta fall, för utan b6-bonden vinner vit lätt: 1. —, Kc8. 2. b6, Kb8. 3. b7 etc.

Flyttas diagramställning 2 från springarlinje till löpar- eller kronpjässlinsje blir det den skillnaden att de nämnda pattförfölsevarianterna försvinner samt dessutom behöver vit vid draget ej uppoffra den ena bonden utan kan, om han så vill, forcerar båda bönderna till dam. — Men svart vid draget håller fortfarande remi.

Alltså: remi med dubbelbönder på b-g linjerna blir det endast i de fall där bönderna forcerats för långt fram, till 5:e och 6:e raden och svart vid draget kan erhålla opposition (främre bonden går till 7:e linjen med schack).

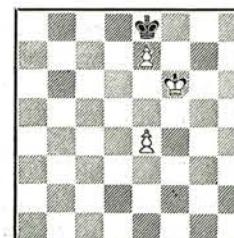
Vi har sett att när dubbelbönderna vinner sker det tack vare möjligheten till tempodrag. Stå bönderna på tornlinje låter sig den svarta kungen inte fördrias med aldrig så många tempodrag, diagram 3. Situasjonen blir ej ljusare för den starkare parten om kungarna byter plats. Men — trots Collijns i ingressen anförda sats kan en dubbelbonde på tornlinje vara mer värd än en enkel. I diagram 4 är det dubbelbondens förmåga till avstångning som utnyttjas. Ta bort den ena bonden och spelet är remi, liksom också i diagram 5, som skulle kunna vara embryo till en slutspeletsstudie, vit drar och vinner: 1. Kd7, Kc5. 2. a4! etc.

Vilket skulle bevisas.

Har endera parten ytterligare pjäs(er) kullkasas det mesta av resonemanget ovan. Diagram 6 visar en ställning, där vit för-

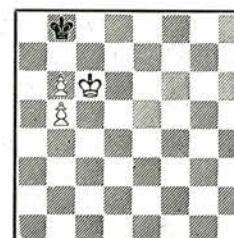
lorar just på grund av dubbelbonden (a2), då spelet med endast a7-bonden vore remi. Vilket också skulle påpekas.

Nr 1

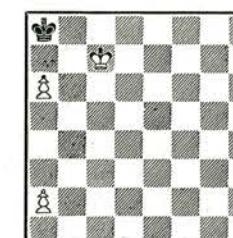
Vit vinner tack vare dubbelbonden (e4)

Nr 2

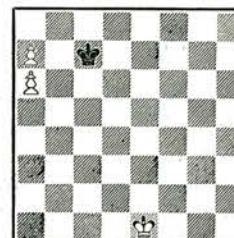
Svart drar och gör remi — tack vare vits dubbelbonde (b6)

Nr 3

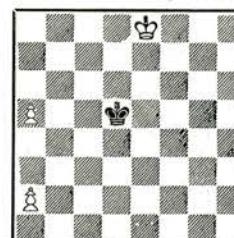
Vits tempodrag är till ingen nytta, remi.

Nr 4

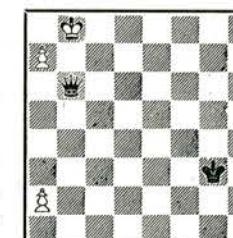
Dubbelbonde på tornlinje visar styrka — svart drar o. förlorar.

Nr 5

Vit drar och vinner — tack vare dubbelbonden

Nr 6

Dubbelbonden (a2) blir vits olycka. 1. Ka8, Df7. 2. a4, Df8 matt.

Oscar Rova

Richter: HOHE SCHULE DER SCHACH-TAKTIK

(tyska språket)

Det är en vacker bok i blått band med guldtryck och 220 sidor. Den innehåller 623 korta partier och 665 diagram. Kvantiteten svarar mot kvaliteten. Tolv år har det tagit författaren att sammanställa materialet. I sitt eget intresse bör varje schackvän försäkra sig om denna lika lärorika som underhållande bok.

Priset — kr. 12: 50 — är förväntansvärt lågt.

Kritik och självkritik

Jag har alltid intresserat mig för frågan — vad det är, som gör att de ryska schackspelarna står på en högre nivå än deras västerländska kollegor. Det har skrivits mycket om det stora mänskliga materialet, professionalismen, de ekonomiska resurserna som de statsunderstödda ryska spelarna förfogar över: deras möjligheter till träning, rekreation m. m. Allt detta är ju ett faktum, men efter att i åratet ha följt den ryska facklitteraturen i form av schacktidskrifter och olika artiklar i andra publikationer, tycker jag mig skönja ytterligare en viktig faktor bakom deras överlägsenhet. Denna är enligt min uppfattning en mera *målmedveten, intellektuell* och *vetenskaplig* inställning till spelet, än vad man är van att se i övriga länder.

Som vi vet ingår kritik och självkritik som ett viktigt led i allt vetenskapligt framåtskridande. Och om det är något de ryska spelarna inte skonas ifråan, så är det en hård men saklig kritik av såväl deras rent schackliga prestationer, som en del andra "bidragande" orsaker, såsom exempelvis fysiska kondition, kampvilja m. m. De ryska schackspelarna är vana, att såväl deras fram som motgångar dras fram i rampljuset för en offentlig och ofta skoninglös kritik. Till skillnad från vad vi är vana vid här i landet, är denna kritik (åtminstone när det gäller schack och idrott) varken osaklig eller med en bismak av ett personligt angrepp. Det var inte många månader sedan som t. o. m. sådana schackauktoriter som Botvinnik, Keres, Bronstein, Geller m. fl. fick skylda i landets officiella schackorgan "Schachmaty v SSSR", som syndabockar kritisera för, att i vissa konkreta fall hagett belägg för bristande kampvilja, "osportsliga" remier osv. Det har blivit kutym att de ryska spelarna inte förbigår denna kritik som någonting oväsentligt utan ta den ad notam. Visst kan även kritikerna ta fel och man hittar ibland "kritik av kritiken" som svar på tal. Men även dessa påpekan den är alltid hållna i en vänlig och korrekt

anda utan någon som helst biton av sårad värdighet.

Av partikommentarer, tävlingsreferat osv. kan man även stifta bekantskap med de ryska mästarnas självkritiska egenskaper. Trots att jag har följt den ryska facklitteraturen på området i över ett årtionde, har jag aldrig sett några bortförklaringar av egna misslyckanden, som så ofta är fallet hos oss, utan i stället en saklig analys av de egna bristerna och sedan en diskussion om vilka åtgärder som borde tillgripas för att avhjälpa dessa brister.

Låt oss nu jämförelsevis kasta en blick på våra egen spelares genomsnitsreaktioner, psyke, självkritik, kritik av andra osv., osv.

Vem är "Medelmattsson"?

Medelmattsson är en utpräglad individualist, vilket i och för sig inte är något märkvärdigt. Vore han inte det, så vore han kanske inte heller schackspelare. Ty i denna intellektuella idrottsgren gäller det att vara individualist för att kunna göra sig gällande. Här kommer den enes segervilja, kunskap, mentala skärpa och ärelystnad för att bekämpa samma egenskaper hos sin antagonist. För att utom själva spelets tjusning kanske rent av få njuta av sin överlägsenhet med en behaglig känsla av tillfredsställelse.

I och med Medelmattssons starkt utvecklade "ego" och en god portion ärelystnad har han det mycket svårt för att vara objektiv. I hans "schacktänkande" hjärna tycks en del aktualisera mentala egenskaper ha fört jämvikten ur balans genom att förträffa en del andra och inte mindre viktiga dito, som t. ex. förmågan att analysera saker och ting vetenskapligt och utan "önsketänkande" till egen förmån, vara objektiv och respektera motståndarens synpunkter när dessa baseras på större objektivitet. Medelmattssons största hinder på vägen mot hans tilltänkta schackkarriär är hans egen

"ofelbarhet". Visst medger han gärna att även han då och då kan göra fel, vilka han dock i regel skyller på allt möjligt utom sig själv. Han vill inte analysera sina fel utan hellre bortförlära dem och sedan glömma. Självkritik är något som Medelmattsson endast ryktesvis hört talas om. Andras kritik är däremot i stort sett endast ett avundsjukt försök att hävda sig på Medelmattssons bekostnad och för att förringa hans prestationer. Andras fel betraktar M. gärna genom en kikare. Sina egna granskningar i en omvänt sådan. Medelmattsson står sällan "förmodligen bättre", "med vissa remichanser" osv. I regel står han "på KLAR vinst", "det är BARA att vinna", "hur tänker killen vinna när det är SOLKLAR remi?" osv. osv.

Stackars Medelmattsson, om han bara anade hur mycket just dessa: "klar", "bara" och "solklar" ligger i vägen för hans tilltänkta schackframtid. Vilka belägg på mentala brister de inger och hur svårt det är att frigöra sig från dessa påhäng, för att verkligen på ett logiskt och vetenskapligt sätt kunna nå den åtråvärdas platsen i Caissas rike.

"Om" i stället för "varför".

När Medelmattsson väl förlorat sitt parti, brukar han leta efter passande orsaker för att rädda sin värdighet och sitt anseende i såväl andras som egna ögon. Det finns en uppsjö av lämpliga yttre och inre faktorer (en förteckning på 100 olika sådana kan rekviseras av art.-förf. för Kr. 2: 50) som: obekväma hotellrum, värme, kyla, dålig sömn, huvudvärk, trötthet, snuva, irriterande motståndare etc. etc. Han försöker sedan glömma sitt nederlag snabbast möjligt för att bli kvitt en känsla av obehag. I särskilt svåra fall slänger han t. o. m. parti-protokollet. Att se sina förlustpartier i tryck betraktar han nästan som en hädelse.

Vad lär sig Medelmattsson egentligen av sina förlustpartier? Capablancas ord: "Av ett förlorat parti lär man sig mera än av hundra vunna" när aldrig hans öron. Trots att just förlustpartierna är de rätta tillfällena för att söka efter sina fel, försummar han dem helt. Han frågar sig aldrig

"varför" han förlorat partiet, varför han gjort den och den tabben, varför han kommit sämre till i en förut lika ställning, varför han inte upptäckt att hans fördel krympt till noll och intet och han likväl spelat på vinst. Ja, t. o. m. den s. k. "schackblindheten" har sina orsaker och man kan fråga sig varför man t. ex. spelar "à tempo", tröttnar fortare än motståndaren eller har sämre kondition.

Men detta "varför" har Medelmattsson ännu inte upptäckt. I stället sysslar han mest med önsketänkandet och något slags mystiskt begrepp som han kallar "om". Utan att ingå på ovannämnda spörsmål säger Medelmattsson, att "om" han spelat annolunda i 14:e draget, så skulle han "säkert" vunnit partiet, att "om" han hade lätit bli att byta dam i slutspelet så hade han "alltid" kunnat rädda partiet till remi, osv. osv.

Aljechin sade en gång, att av betydelse i ett schackparti är endast nuet och framtiden. Därför är Medelmattssons retroaktiva "om" av mycket ringa, eller kanske rent av obefintlig betydelse. De är bara helt abstrakta tankeexperiment. Även vid en efterhandsanalys har man ofantligt mera nytt av frågan "varför" man gjort eller inte gjort det och det i stället för "om" man hade gjort eller lätit bli att göra något.

Kort och gott — genom sin brist på självkritik och "vetenskaplig" nyfikenhet är Medelmattsson sin egen begränsning.

Vi skall inte ifrågasätta här Goethes sentens: "Mästaren framkommer i sin begränsning", ty vad vi kan förstå menade Goethe ändå inte den metafysiska begränsningen.

Schackspelet känner varken "tur" eller "otur".

Av alla spel i världen är schackspelet förmodligen det minst slumpbetonade. I schack finns det helt enkelt ingen "tur" eller "otur". Såväl Medelmattsson som hans motståndare har samma förutsättningar under hela partiets löpp. Avgörande i ett schackparti är alltså *enbart* den mänskliga faktoren. Därför bör Medelmattssons påstående, att hans motståndare, som är en "klåpare", vann

på "tur", betraktas som fullkomlig nonsens. Eller kanske rättare sagt en bristfällig förmåga att tänka logiskt. Visst är Medelmattsson den bättre spelaren, vilket han har svart på vitt på genom att tillhöra en högre spelklass, men just i det här partiet var "klåparen" bättre. Oavsett tur och otur. Nej — säger Medelmattsson — det var jag själv som gjorde ett förbiseende i vinstdräffning. Ändå håller inte resonemanget. Ett schackparti gestaltas av ömsesidiga feldrag. Annars kunde aldrig någon vinna. Genom en serie svagare drag, eller ett direkt fel undergrävde "klåparen" sin ställning, men kalla det nu för schackblindhet eller något annat, så kvitterade Medelmattsson detta fel genom att själv begå det större och *avgörande* felet, vilket är bevis nog, att han just i det då aktuella nödet var blindare oih sämre än hans motståndare. Och det välförtjänta straffet kom — "klåparen" såg felet, utnyttjade situationen och vann.

Låt oss säga det rakt ut — det finns inga "orättvisa" förluster eller vinster. Inte i schack åtminstone. Ty här vållas *allt* genom egen förskyllan. Av betydelse är här endast "varför" man gjort det *avgörande* felet. Lyckas man besvara denna fråga genom att konstatera, att man spelade för snabbt, tänkte för ytligt, hade genom att missshushålla betänketiden hamnat i tidsnöd, varit tröttare än motståndaren på grund av

oregelbunden livsföring osv., osv., så har man kommit en bra bit på vägen till klarhet om sina nederlag och sig själv. Då är man på den rätta vägen till självrannsakan och självkritik. Då ställer man sig också frågan — hur skall jag undvika detta i framtiden? Och så vidtar man alla nödvändiga åtgärder.

Man skall inte klandra Medelmattsson. Var och en har sitt eget psyke. Det är blott sorgligt, att dessa medelmattssonska egenskaper utgör ett svårt hinder och bromsar utvecklingen även för en del av våra elit-spelare. Och de är inte få. Ar det trots allt inte bättre att genom självrannsakan upptäcka sina fel, än att medvetet blunda för dem och fortsätta önsketänkandet?

Nej, vill vi komma på en nivå där vi kan mäta oss med de ryska schackfenomenen, så räcker det inte enbart med talang, tävlingsrutin, eller torr teorikänedom. Man skall utveckla sin förmåga att tänka logiskt, kritisera objektivt och sakligt, ha ambition men inte hålla på sin "värdighet" ge på båten all tjurskallighet utan i stället anamma det positiva och nyttiga som sakunnig kritik medför, lära sig vara fördrande och kritisk mot sig själv, tänka utan förutfattade meningar och sist men inte minst betrakta schack som en vetenskap. Med andra ord — det gäller att bannlysa Medelmattsson inom oss själva.

Magnetiskt fickschackspel

Den magnetiska kraften har tekniskt utnyttjats i ett nytt fickschackspel. Figuren hålls magnetiskt kvar på sina rutor. Man flyttar pjäserna genom att "petta" dem! En ställning i ett utfällt spel kan inte rubbas ens av en kraftig skakning!

Det inre måttet på de 64 rutorna är 15×15 cm. — således en rejäl yta. Utförandet är lika solit som elegant. Framställt i plastic.

EN UTOMORDENTLIGT TREVLIK PRESENTARTIKEL! Pris kr. 26:-

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Hans Müller—A. Paweleczak:

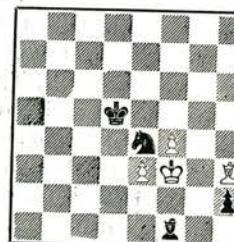
Schachgenie Aljechin

Pris: häftad 12: 50, inb. 16: 50

Postgiro 39 73

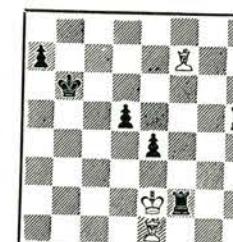
Julpristävling

1.

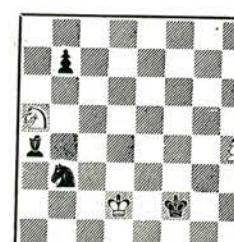
Mer än fyra drag slösas
inte på denna lätta "etta"

2.

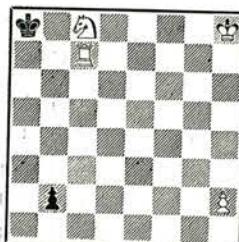
Vit frossar på torn och
blir mätt i sex drag

3.

Efter sju drag befanns
att slutspelet vanns

4.

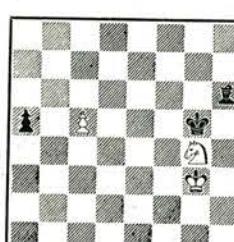
Efter fyra drag syns
hela den fina poängen.

5.

Vit står trångt...
men efter åtta drag?

6.

Ett trevligt slutspelet —
bestäm själv dragantalet!

Tidskriftens julpristävling bjuter denna gång på betydligt lättare uppgifter än tidigare, därtill längre lösningstid än vanligt. Således bör varken tidsnöd eller svårighetsgrad avskräcka, och vi räknar också med ett livligare deltagande än någonsin.

Lösarna skall på egen hand bearbeta uppgifterna och placera vinst för vit eller svart eller remi på rätta platser och alltid ange de kortaste vägarna till målet. Vit börjar.

Följande priser utdelas. Första pris kr. 60, andra pris kr. 35, tredje pris kr. 25, fjärde pris kr. 15 samt tio bokpriser.

Lösningarna skall vara insända till TfS senast den 15 januari 1955. Skriv "Pristävling" på kuvertet.

Nu finns åter

Euwes Spelöppningsteori

del 11 och 12.

Pris per del 3: 75

STARK JULTURNERING
I STOCKHOLM

En jul- och nyårsturnering anordnas i Stockholm av Stockholms schackförbund och Stockholms södra schacksällskap. Bland deltagarna märks Ståhlberg, Stoltz, Hörberg och Sterner från Stockholm samt Harry Åhman, Boden. Turneringen kommer trotsigt att omfatta tio spelare.

RESHEVSKY OCH FINE

väntas delta i en julturnering i New York tillsammans med de fem unga amerikanska mästarna Bisquier, Donald och Robert Byrne, Evans och Kramer.

USA:s öppna mästerskap har spelats i New Orleans. Segrare blev Larry Evans (efter Sonneborn-Bergers system) med $9\frac{1}{2}$ poäng, samma siffra uppnådde även före spansk schackunderbarnet Pomar. Tredje och fjärde plats delades av Steinmeyer och Bisquier för vardera 9 poäng. På femte plats kom Rossolimo.

Herman Steiner har vunnit Californiens öppna mästerskap med $6\frac{1}{2}$ poäng av 7. Han slog stormästaren Kashdan i finalpartiet.

RYSSAR TILL HASTINGS

Den traditionella julturneringen i Hastings får denna gång starka namn som deltagare. Man väntar stormästarna Pachman, Szabo och Unzicker samt två ryska mästare (eller stormästare), vidare Donner, Alexander och Penrose.

VÄSTEUROPEISK LAGTURNERING

Österrikes schackförbund förbereder en stor internationell lagturnering i Salzburg under tiden 26–31 december. Tävlingen, som spelas enligt cupssystem, gäller fyramannalag. Inbjudan har utsänts till följande länder: Belgien, England, Frankrike, Grekland, Holland, Irland, Italien, Jugoslavien, Luxemburg, Portugal, Saar, Schweiz, Skottland, Spanien och Västtyskland.

SVERIGE 5:A I JÄRVÄGSSCHACK

Internationella järnvägsunionens Europamästerskap i lagschack för järnvägsmän har spelats i St. Urban, Kärnten, Österrike. Nio nationer ställdes upp i tävlingen, som spelades enligt cupssystem. Österrike segrade, följt av 2) Jugoslavien, 3) Finland, 4) Tyskland, 5) Sverige. Det svenska laget slog först Belgien med $5\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{2}$. Förlorade därefter otursamt mot Tyskland med 1–5 samt vann en tröstturnering mellan de fem lag som ej uppnådde semifinalerna.

Det svenska laget bestod av A. Svensson, Falköping, T. Uhlin, Ludvika, T. Hultquist, Härnösand, N. Nicklasson, Göteborg, P. Karlsson, Älvsjö, G. Skoglund, Tillberga, H. Persson, Ludvika, samt färdledaren R. Kvarby, Norrköping.

BRONSTEIN VANN I BELGRAD

Den internationella turneringen i Belgrad är nu slutförd med följande resultat:

1.	Bronstein, Sovjet	$13\frac{1}{2}$
2.	Matanovic, Jugoslavien	13
3.	Trifunovic, Jugoslavien	$12\frac{1}{2}$
4–5.	Ivkov, Jugoslavien	$11\frac{1}{2}$
	Petrosian, Sovjet	$11\frac{1}{2}$
6–7.	Gligoric, Jugoslavien	11
	Pilnik, Argentina	11
8–9.	Barcza, Ungern	$10\frac{1}{2}$
	Drwasevic, Jugoslavien	$10\frac{1}{2}$
10–12.	Czerniak, Israel	$9\frac{1}{2}$
	Milic, Jugoslavien	$9\frac{1}{2}$
	Nedeljkovic, Jugoslavien	$9\frac{1}{2}$
13–15.	Karaklaic, Jugoslavien	$8\frac{1}{2}$
	Pirc, Jugoslavien	$8\frac{1}{2}$
	Rabar, Jugoslavien	$8\frac{1}{2}$
16–17.	Janosevic, Jugoslavien	$7\frac{1}{2}$
	Joppen, Västtyskland	$7\frac{1}{2}$
18–20.	Nivergelt, Schweiz	5
	Poreka, Italien	5
	Wade, England	5

Bronstein säkrade första priset genom att i sista ronden bjuda remi redan efter 11 drag mot Matanovic. Den unge jugoslaven accepterade och kom därmed ensam tvåa, distanserande sex stormästare.

Schackspelande skåningar på 1300-talet

Eftersom uppgifterna om schackspelande skandinaver under medeltiden är mycket fataliga, kan följande notiser om schackspelande 1300-talsteologer i Skåne möjligen ha ett visst intresse.

I Erslev: "Testamenter fra Danmarks middelalder indtil 1450", Kphmn 1901, återfinnes på sid. 120 ett längre på latin avfattat aktstycke, daterat 9 mars 1358 och innehållande Benechinus Henricis från Åhus sista vilja och testamente. Benechinus hade många ägodelar, utom lantegendom nämns bl. a. silverskål, guldringar och många "horn" (dryckeskärl) som han borttestamenterar. Vidare!

"Likaså till herr Nicholaus, prost i Lund, en del av Hortensis bok, med pärmar, ett schackspel och ett torn. Likaså åt dekanen herr Henrik en guldring, den helige Bernhardi bok med ljuvliga ord och en bok med avskrifter av kyrkans privilegier i Lund, och ett horn. Likaså åt herr Johannes, ärkebiskop, ett schackspel och ett horn." Vännen Benechinus, som alltså hade sitt "ludum skaquorum" i två exemplar, bör väl ha varit verkligt schackbiten. Han hade tidigare studerat i Paris och var en lärdom man; i sitt testamente bortgiver han många böcker ur sitt rikhaltiga bibliotek. Han nämnes som kanik i Lund 1341–1359 *) och var präst i Scraeplinge (V. Skrävlinge), varmed var förenat uppdraget att vara cantor i Lund. En halvbror, Johannes Kanne, var också kanik i Lund och efter honom tog B. arv 1344. En tredje broder, Jordan, var kyrkoherde i V. Vram. "Prosten Nicholaus", som fick Benechinus ena schackspel, torde ha varit domprosten i Lund Niels Axelson, omnämnd från 1349. Med ärkebiskopen Johannes torde ha avsetts kaniken Johannes Henriksen i Lund, omnämnd 1351–1399. Ett schackspelande triumvirat i domkapitlet!

Kanske kunde det rentav ha blivit en kvartett, om Benechinus fått leva några år till. Ty i början av 1360-talet utnämndes till ärkebiskop i Lund en efter hans testamente att döma schackintresserad prelat, Nicholaus. Denne Niels Johansen eller Jens-

*) Libri datici Lundense, udg. ved C. Weeke, Kphmn 1884–89, sid. 177.

sen härstammade från Jylland, var först kanik i Roskilde och säges endast efterträgna böner av sina välgjare ha förmått ett emottaga ärkebiskopsämbetet. Men det hindrade inte att han blev en duglig ärkebiskop. I denna svåra tid, då striderna som värvat rasade om vart Skåne egentligen skulle höra, lyckades han bevara kyrkans rättigheter, men ändå stå väl med såväl kung Valdemar (Atterdag) som med Margarete, den blivande unionsdrottningen. Alltnog, i hans testamente av år 1379 (Erslev sid. 150) finna vi att han bl. a. ger 6 värdshus i pant till Johannes Uf, som säkerhet för utgifter, vilka denne förskötterat åt biskopen. Och så tillägges det: "Likaså åt hans syster 40 pälssverk av olika slag och ett schackspel, som jag fått av drottningen av Norge." Drottningen av Norge var då Margareta, Valdemar Atterdags dotter. Hon var kanske inte själv schackintresserad — fast varför skulle hon inte kunnat vara det; politiska schackdrag förstod hon sig grannligen på — men mottagaren av presenten bör väl ha varit det. Vi få väl förmoda, att det var ett fint och vackert spel, som kom från en så hög donatrix och gavs till en så framstående emottagare. Och så gick det alltså vidare till Johannes Ufs väna syster och skulle väl hanteras av fina frökenfingrar i förväntan på att friaren skulle komma och enligt påstådd medeltida sed genom förlust i ett schackparti visas på plats...

Det finnes i samma testamentssamling (S. 179) omnämnd även en kanik i Ribe, Ebbe Johannis, sogneprest i Aal. Han ger i sitt testamente av den 7 sept. 1408 åt "domine Thetlauo florenum cum ludo skacorum" — en florin och ett schackspel. Några andra uppgifter om dessa båda personer har jag ej kunnat uppspåra.

Alla de här omnämnda teologernas förmodade schackkunnande hör väl närmast hemma i den danska schackhistorien. Dock må det kanske tillåtas en svensk zatrikolog att erinra om att Benechinus verksamhet inföll under de årtionden av 1300-talet, då Skåne ingick i det svenska väldet.

Det är ju påfallande, att det så ofta är om kaniker, vi ha meddelanden genom deras testamenten om att de ägt schackspel. Detta behöver inte nödvändigtvis bero på att denna speciella samhällsklass var aldeles särskilt begiven på schack (Men när allt kommer omkring, så kanske...!). Däremot få vi tänka på, att kanikerna ofta hade att förvalta viss kyrkans egendom. Vid deras frånfälle var det därför nödvändigt, om vederbörande ville ge vänner och bekanta minnesgåvor, att det fanns en fullständig forteckning av obestridd korrekthet över vad, som var privategendom. Och dessa dokument omhändertogs av boksynta män med

sinne för det skrivna ordets betydelse — och blevo sålunda väl bevarade i de kyrkliga arkiven. Så det är kanske inte så märkvärdigt, att frekvensen av kända schackspelande domkapitelsledamöter från medeltiden är påfallande stor. Vanliga människors schackspel ärvdes utan så stora anstalter, och ev. förefintliga testamenten bevarades ej heller med samma omsorg i århundraden. Men tack vare speciella förhållanden kan vi alltså glädja oss åt en och annan liten påminnelse om att schackspelare funnos redan på ovan angivna längesen flydda tider; heder vare kanikerna!

Hj. Mandal

Svenska korrespondenssegrar

Kristianstads schackklubb är på stark frammarsch och har livlig verksamhet. Man har haft två lag i allskånska serien, med en hedersam tredjeplacering bland de tio bästa klubblagen från hela Skåne. Klubben utkämpar f. n. en korrespondensmatch med Huddersfield Chess Club i England över tolv bord med två partier vid varje. Kristianstads Schackklubb har en mycket överlägsen ledning i matchen. Här ett intressant parti:

H. Boothroyd, K. Åkerman,
Huddersfield. Kristianstad.

1. c4 e5 2. Sc3 Sf6
3. g3 d5

Det bästa. På andra drag får vit med 4. Lg2 utvecklingsförsprång. (K. Å.)

4. c×d5 S×d5 5. Lg2 Sb6
6. d3 Le7 7. Sh3

En ovanlig springarplacering som dock ofta används av den engelske mästaren Golombok. (K. Å.)

7. — 0—0 8. 0—0 Sc6
9. f4

För att eliminera svarts kungsbonde, så att vits mittbonder senare kan besätta centrum. (H. B.)

9. — h5

Ett starkt kontradrag som innebär ett hot mot den vita kungsställningen. (H. B.)

10. f×e5 h4 11. L×c6

Försvagar svarts damflygel och skapar angreppspunkter för ett senare Tc1. (H. B.)

11. — b×c6 12. Sf2 Dd4

13. e3 D×e5 14. Df3 Le6

15. e4 Hindrar Sd5 samt öppnar f4 för vits löpare. (K. Å.)

15. — h×g3 16. h×g3 f5

Slår hål på vits bondeformation. (K. Å.)

17. Lf4 Dd4 18. L×c7 Lc5

Ästadkommer ett obehagligt tryck på f2. (H. B.)

19. Tae1 Tae8 20. Lf4 f×e4

21. T×e4 Dd7 22. Dd1

För att undvika g7—g5 och samtidigt skydda den svaga dambonden. (H. B.)

22. — Sd5 23. d4 Le7

24. Sd3 S×c3 25. b×c3 Ld5

26. Te2 Lf6 27. Th2 Df5

Den lockande kvalitetsvinsten Ld6 vederlägges lätt med Dg6. (H. B.)

28. Le5

Det sämsta draget i partiet! Med bonde ansåg vit sig kunna spela på vinstd, efter som det nu såg ut som vit undgått alla

matthot. Först måste dock löparen bytas av, för att undvika ett sluttspiel med olirkfärgade löpare. Men lopardraget var förhastat just nu. (H. B.)

28. — Dg6 29. g4

Riskabelt spelat. Svart utnyttjar situationen genast och ställer snart vit försvarslös. (H. B.)

Bättre var 29. Dh5, D×h5. 30. T×h5 med troligt remislut. Svart kan ju som synes inte slå på d3 för Dh8 o.s.v. (K. Å.)

29. — Lg5!

Ett utmärkt drag. Löparschacken på e3 måste förhindras. Vits nästa drag är otillräckligt, men något bättre är svårt att finna. På 30. Sf2 spelar svart likvälf Le3 åttöltjt av Tf3. (H. B.)

30. De2 T×f1† 31. K×f1 Tf8†

32. Tf2 Lc4

Nu går vits springare på d3 förlorad. (K. Å.)

33. T×f8† K×f8 34. Df3† Df7

35. D×f7† K×f7 36. Ke2 Ke6

Vit ger nu upp, emedan svart, genom kungens promenad till e4, lägger beslag på springaren på d3. Partiet är helt igenom starkt spelat av svart. (H. B.)

FRÄN AUSTRALIEN

kom det ena starka draget efter det andra till E. Bengtsson i Karlskoga i ett för en tid sedan slutfört korrr.-parti. Bengtsson ger själv några korta anvisningar om orsak och verkan.

KUNGSINDISKT.

E. Bengtsson,
Karlskoga.

A. Willison,
Sydney.

1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. e4	d6
5. Sf3	0—0	6. g3	Sbd7
7. Lg2	e5	8. 0—0	c6
9. b3	e×d4	10. S×d4	Te8
11. Lb2	Db6	12. Dd2	Sc5
13. Tae1			

Fel torn flyttas, och vit får inrikta sig på försvar. Samtidigt får spelet en intressant karaktär.

13. —	a5!	14. La1?	a4
15. f3	a×b3	16. Tb1	b2!
17. T×b2	Dc7	18. Tfd1	Sfd7
19. Sc2!			

Om nämligen L×c3. 20. D×c3, Sa4 så 21. Dh8†! jämte T×b7†, en originell vändning!

19. —	Sb6	20. Se3	Le6
21. Lf1	Sba4	22. Tc2	Da5
23. Tdc1	S×c3	24. L×c3	L×c3
25. T×c3	D×a2	26. D×d6	Da5
27. Sd5!?	c×d5	28. c×d5	b6!?

Efter den intressanta fortsättningen 28.—, Sa4. 29. Tc7, Lc8. 30. Df4, Tf8 hade vit haft ett svårt val mellan e5, d6, h4 eller g4.

29. d×e6	S×e6	30. Tcb3	Ted8
31. D×b6	D×b6†	32. T×b6	Td2
33. Tb3	Th2	34. h4	Sd4
35. Te3			

Rättvist delad poäng!

Tidsskrift för Schack

inbjuder till prenumeration på den 61:a årgången.

En investering av kr. 10:— (över postgiro 39 73) är en penningplåt, som ger god utdelning. Kan Ni för denna summa få något, som bereder Eder lika stor glädje? Uppmana även Edra schackvänner att prenumerera! Till nya prenumeranter sändes en del gratisexemplar för att inte väntan på första numret skall bli så lång.

GOD JUL och GOT NYTT ÅR!

SCHACK OCH MORAL

Vi som är bitna av schackflugan brukar ju mena att schack är det ädlaste av alla spel. Det är det också. Jag skulle tro att det går att nästan objektivt fastställa. Här skall inte göras någon uppräkning av schackspellets alla förträffliga egenskaper: de är allt för väl kända av denna tidskrifts läsare. Jag skall bara stanna för en av schackets egenskaper, som är av betydelse för just den fråga som denna artikel vill diskutera.

Schacket är det mest moraliska av alla spel. Dess regler är klara och fasta. Det går inte att bluffa, det går inte att hasardera. Det finns inga utomschackliga omständigheter som kan inverka på spelets gång. Den som spelar bäst måste helt enkelt vinna. Det finns bara en faktor som är omoralisk när det gäller schack, och det är tidsbehandlingen. Att en spelare med en klart bättre ställning sitter och förlorar på tid, medan hans sämre motståndare kanske har 30 sekunder till godo, kan ju omöjligt anses som moraliskt gott, men det är naturligtvis en nödvändig koncession av utomschackliga faktorer för att göra tävlingsschack praktiskt genomförbart.

Men om det är så, att schack är ett moraliskt högtstående spel, så borde ju, tycker man, spelet också ha ett förädlande inflytande på sina utövare. Tyvärr är det inte alltid så. Nu är skrivarens erfarenheter av klubblivet mycket begränsade, men trots detta har han gjort en del iakttagelser som inte är särskilt upplyftande. Jag skall härge några typiska exempel på beteenden, som säkerligen skall framkalla ett igenkännande — jag hörde på att skriva leende — hos läsarna.

Ex. 1. Det är blixtturnering i klubben. En klass M-spelare har en 3:e-klassare till motståndare, är naturligtvis nonchalant, sätter bort damen och förlorar. I st. f. att

generöst räcka fram handen åt sin unge besegrare (som naturligtvis är överlycklig och inte kommer att kunna sova på hela natten) och uppriktigt lyckönska tar den här divan och rakar omkull pjäserna och går därifrån. Vinnaren får alltså t. o. m. ensam göra efterjobbet att ställa upp pjäserna till nästa rond.

Ex. 2. Samma kväll. Vid ett annat bord sitter två M-klassare. Den enes klocka går inte, vilket den andre (som är en försynt man) stillsamt påpekar. Den andre låtsas inte höra, ger sin motståndare rådet att "dra hårdare" i kläppen och sätter sig demonstrativt att tänka och planlägga. Turneringsledaren måste tillkallas för att avgöra en så självtakta sak.

Ex. 3. I klass M förlorar en kväll en spelare på tid. När det påpekas blir han upprörd och förklrar, att han "inte visste" att dragserien var 50 drag på två timmar. När klubbordföranden vänligt men bestämt påpekar att det är kungjort, blir förloraren rasande och gastar något om att han "nog fan skall byta klubb om det är så, att man inte passar". Vinnaren som är en gentleman föreslår då, att partiet skall spelas om, vilket också sker och husfriden är återställd. För denna gång.

Ex. 4. Klubben har en viktig lagmatch i en serie som den just blivit uppflyttad i. Fem av spelarna vid de tio första borden kommer inte. Av reserverna kommer fyra. Lagledaren har ett helvetiskt sjä att ringa runt och får i sista stund fram en reserv ytterligare som kommer i sista minuten innan tidsfristen har utgått. Klubben förlorar matchen med en poäng! Hade de ordinarie spelarna varit där hade matchen vunnits. Enligt klubbordförandens åsikt hade inte alla de bortavarande giltigt förfall. Bristande ansvarskänsla i förening med individuell prestige hunger (andrabordsspelaren t. ex. visste att han troligen skulle förlora mot sin man), har varit det verkliga skälet till bortavaren.

Ex. 5. En klass M-spelare (en av de svagare) förlorar en kväll mot en klart bättre spelare. På hemvägen frågar någon den förra hur det gick. Svar: "Jag hade klar vinst om jag inte hade satt bort en löpare." Struntprat alltså i st. f. ett klart erkännande att man förlorat mot en bättre spelare.

Ex. 6. I klubbtävlingen antar en kväll A. ett remianbud från B. Efteråt får han grovskäll av två andra spelare för att han inte chansat. Motivering: "Du har ju ändå ingen chans till pris, men om du hade klätt B. hade vi kanske kommit 2:a och 3:a."

Den här katalogen kan naturligtvis utökas i det oändliga, men det anförlida får räcka. Behöver det sägas att alla dessa uppdraganden är fullständigt ovärda personer

som ägnar sin fritid åt det ädlaste, det mest moraliska av alla spel? Låt gärna poker-, bridge-, fia- och fotbollsentusiaster hålla på att tjafsa på det sättet, men det är ett brott mot schackets idé att uppträda så. Att sådant ändå sker har naturligtvis sina förklaringar. Den väsentligaste är naturligtvis att man tar spelanden aldeles för mycket på allvar. En tennbuckla för tio kronor eller blixtmästerskapet i Kräkemåla anses så ofantligt mycket mera värda än det egena gentlemannarenommé.

Men det skall inte heller förtigas, att den allra högsta schackaristokratin inte alltid föregår med så gott exempel. Ett av de oskick som frodas allra värst är när elit-spelare kommenterar sina vinstdelar, även i denna tidskrift. Vadför händer det f. ö. aldrig att en mästare kommenterar ett eget förlustparti? Ett nästan historiskt undantag svarar denna tidskrifts redaktör för i DN den 14 november i år. Kommentarerna utstrålar ofta en sådan häpnadsväckande överlägsenhet gentemot motståndaren, att läsaren nästan får intrynket, att förloraren närmast är en kretin, och då ju segern inte så värst mycket värde. (I detta avseende rekommenderas ett studium av ryska kommentatorer: de är ofta föredömliga i sin objektivitet, gentlemannämässighet och pedagogiska klärhet.)

Det är uppenbart att den skamfilade schackmoralen skadar oerhört mycket. Den bidrar till att uppammas aggressivitet och ovänlighet i umgåendet och ytterst undergräver den synen på och uppfattningen av schacket som någonting finare, något principiellt annat än ett vanligt banalt sällskaps-spel. Det blir ju svårt för schackspelare att inför utomstående hävda spelets anseende, om inte dess utövare tar några djupare intryck av spelets egen fornäma karaktär.

Hur skall man då komma tillräffa med fiffelförsöken, bad losser-andan och det lövväckande bortsnackandet. Om detta har skrivaren tyvärr ingen uppfattning. Han har endast velat aktualisera problemet. Skulle det inte vara möjligt att få igång en diskussion i denna tidskrift med inlägg av folk som har större erfarenhet. Kanske man i några klubbar har hittat på några bra knep att stävja det här ofoget, som med fördel kunde tas upp också på andra håll. F. ö. kanske artikelförfattaren har aldeles fel och att den pessimistiska uppfattning han har inte alls är riktig. I så fall yore det ett stort värde om den kunde vederläggas. Ingen skulle i så fall vara lyckligare än

Mr. Chessman.

Schackparti eller liten livsbild

Här är ett bräde — och här finns det pjäser.
(Nu ska vi mäta vår intelligens!)

Kom nu — och strunta i boken du läser!
(Snart har du känt, hur ett nederlag känns...)

Lotten vann du. Jag fick svart. (Nå, det kvittar:

utjämning när jag väl snart nog ändå.
Jaså, han låtsas, att inte han hittar
fälten där kungen och damen ska stå!)

Kungsgambit valde du. Inte så galet;
den ger ett spel fyllt av spänning och glöd.
(Tänk, att så bomma i spelöppningsvalet!
Vet han då inte att Spielmann är död?)

Linjespel har du. Jag tror, jag blir tvungen
rädda mitt skinn. — Det är svårt spela
schack.

(Se, hur han irrar och blottställer kungen!
Vinnande blir nu min starka attack.)

Damen i spel! Nu minsann blir det raffel.
Här får du kraftigt initiativ.
(Åh, vilken tok! Ser han inte min gaffel?
Hur kan man vara så gränslöst naïv?)

Offrar du damen?! Den kan väl behövas
till att försvara din kung nu som bäst.
— Himmel! Jag tror jag av chocken bedövas:
Kungen blir kvävd av en öronlös häst!!!

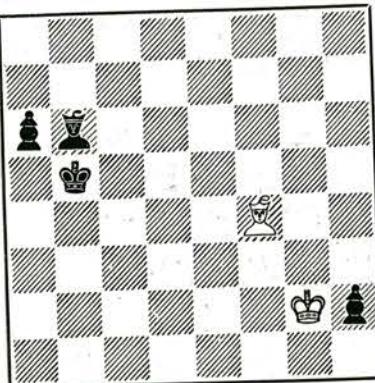
INGVAR LUNDKVIST

Två slutspelet

Har länge haft min privata uppfattning om att slutspelstekniken är vårt landslags Achilles-häl. Aven vid årets SM-tävlingar fick jag här och var en bekräftelse härom.

Låt oss titta på två slutspel varav det första spelats mellan Å. Stenborg och L. Laurine. I den uppkomna ställningen spelade vit: 56. $L \times b2$ (även $K \times h2$ för till förlust!) 57. $Kf3$ som synes är den vita kungen utanför bondens kvadrat. Svart spelade nu $Kc4?$ varmed han tillmöteskom vit och efter 58. $Ke2$, a4. 59. $Ld6$, $Kc3$. 60. $Kd1$, $Le3$. 61. $Le5\ddagger$, $Kb3$. 62. $Ld6$, $Kb2$ insåg svart att vinstdchanserna var obefintliga och tog remi. Emellertid är slutspelet i diagramställningen klart vunnet för svart:

L. Laurine

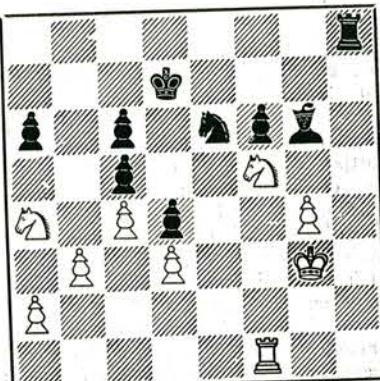
Å. Stenborg

Efter 57. Kf3 måste svart spela a4! för att hålla kungen "utanför". På 58. Ke2 följer så a3 och går nu kungen till d3 så avgör offret Ld4! (Påvisades efter partiet av en andraklassare!). Även efter 58. Le5, a3. 59. Ke2, Kc4. 60. Kd1, Kb3. 61. Kc1, a2 kan vit ej hindra manövern Lb6—c5—a3 med vinst för svart. Därmed gick svart miste om en värdefull relativt lättförtjänt halvpoäng.

Det andra slutspelet som vi skulle vilja upphålla oss vid uppkom i landslagsklassen gr. I i sista ronden mellan A. Bergqvist och mig. Under partiets lopp hittade jag ingen utvecklingsplan och kom genom svagt

och planlöst spel i förlustställning. Trots svarts svåra tidsnöd förenklade Bergqvist ställningen till ett (mycket riktigt) vunnet slutspel. I diagramställningen nedan, drog vit 41. Te!, vilket ställde svart inför olösliga problem:

A. Hildebrand

A. Bergqvist 41. Tel!

Som man ser är det i det närmaste en dragtvägsställning! Dessutom föreligger hotet 42. Sb6† med 43. T×e6. Försväret 41. —, Lf7 strandar på 42. S×c5†, S×c5. 43. Te7† och vit vinner. På 41. —, Te8 intar det vita tornet h-linjen med hotet Th6 och svart kan ej spela 42. —, L×f5 för 43. g×f5 och svart förlorar minst två bönder. Som enda sätt att prolongera det ganska hopplösa motståndet spelade svart 41. —, Tg8 med hotet L×f5. Nu strandar 42. Sb6 på Kc7 osv. Vit svarade mycket riktigt 42. Kf2, Lf7 är svarts enda försvar som dock i verkligheten inte är något försvar, ty på 43. Kf3!, Sg5†. 44. Kg3! måste svart tillbaka med springaren till e6 och förlorar efter 45. S×c5†! Även 43. —, Lg6 tjänar inget till, ty nu avgör 44. Sb6†!, Kc7. 45. T×e6 osv. med ett lätt vunnet spel. Det är intressant, att efter 43. —, Te8. 44. Kg3!, Lg6 uppkommer samma ställning som förut dock med vit vid draget och alltså det avgörande 45. Th1!

Denna triangelmanöver i tempovinst- (eller tempoförlust)syfte förbisågs emellertid

Norrbottnskrönika

Aven norrbottningen bevakar och anammrar den moderna tids möjligheter till allt vidare och djupare kontakter; i synnerhet är vi tacksamma för kommunikationérnas utveckling, som alla kan förstå. Om adelsmän och kräftor tar chansen att överskrida Dalälven och tränga upp ända till över Norrland har inte så stor betydelse för oss — vi saknar varken läckra eller ädla tillgångar, exempelvis lax eller surströmming och den 64-rutiga oändligheten. Delikatesser som aldrig stannar vid att bli primörer... Vad gäller schacket lyssnar och läser vi kanske intensivare än kollegerna på sydligare breddgrader när radio och press nu tycks börja förmedla nyheter och kommentarer på detta hittills styvmoderligt behandlade område.

Att norrbottningen är en ivrig schackspelare som inte är så bakom när det beger sig, borde vid detta laget vara bekant. På grund av den geografiska isoleringen skymtar han (och någon enstaka hon) mest i turnerings-tabellerna för fjärrschack. T. ex. Harry Brynhammar, europamästaren, för att ta det bästa exemplet. Resornas längd och kostnad är kruxet för samtliga; mildra den faktorn och vi skulle möta upp i vagnslaster till SM! Ungefärligt talat.

av vit, som tappade tålamodet och försökte
 forcera spelet medelst: 43. $S \times c5\ddagger$!, $S \times c5$.
 44. $T e7\ddagger$, $Kd8$. 45. $T \times f7$, $S \times d3\ddagger$! (En
 viktig schack. Dessutom står vits kung illa,
 vilket kostar honom ytterligare en bonde.)
 46. $Kg3$, $Se5$! (Bättre än 46. —, $T \times g4\ddagger$!
 47. $K \times g4$, $Se5\ddagger$. 48. $Kf4$, $S \times f7$. 49. $S \times e4$
 och vit har goda vinstchanser.) 47. $Tg7$,
 $T \times g7$. 48. $S \times g7$, $d3$. 49. $Sf5$, $d2$. 50. $Se3$,
 $Sd3$. 51. $Sd1$, $Sc1$. 52. $Kf3$, $S \times a2$. 53. $Ke3$,
 $Sc1$. 54. $K \times d2$, $S \times b3\ddagger$ och svart lyckades
 på så sätt få det bättre slutspelet som dock
 inte gick att vinna.

Detta slutspel är ett intressant exempel på tempospel, där "stilla" drag ofta gör mycket större effekt än direkta försök att spränga ställningen.

A. Hildebrand

Det skadar inte att tjata om de yttre problemen schackbiten ställs inför i Norrbotten. Den internationellt framgångsrike problemisten Halvar Hermansson bor endast ett par mil utanför Boden, men han kommer inte så utan vidare in till spelkvällarna i stan när bussförbindelserna är så urusla att så gott som två arbetsdagar går åt för att genomföra ett turneringsparti. Och han är inte ensam om den erfarenheten. I årets DM som gick i Gällivare, hade vi lulebor en tripp på nära tjugo fem mil. Kirunaspelarna åker drygt fyrtio mil i år till Piteå för att sikta på en plats i länslaget eller bara avancera till klass I, vilket inte är så enkelt som det låter — rapportören försäkrar.

Kanske något om norrbottningens spelstyrka. Tendensen har de senaste åren gått mot en tillspetsning av konkurrensen i toppen medan basen inte utvecklats i samma grad. Förhållandet lär av rapporter att döma inte vara isolerat till oss, men på den allra sista tiden har propagandan och klubbarnas verksamhet gjort sitt att nybörjaren och allmänheten mer än förr visar sig på spellokalerna och även deltar i tävlingar. Som det är hos oss består mästarklasen av åtta man och den utgör länslaget. Trängseln är mycket hård varje år då två man ur klass I skall flyttas upp och två man bli utslagen ur högsta klassen. Förra året blev exempelvis tvåan året dessförinnan i mästarklassen nerflyttad och bl. a. C. O. Asphem, i svensk mästarklass som bekant, lyckades inte kvalificera sig till länslaget. Inte heller Brynhammar finns där. Och flera andra goda spelare. Men kanhända mest avslöjande om trängseln i toppen är Harald Strands nerflyttning. Han har år efter år visat sin jämnhet i SM, genom en spelföring som är omsorgsfull och övervägd och inte använder sig av eller låter sig påverkas av tillfälligheter. Nu får han, Asphem, Brynhammar och ett par lika starka namn kämpa hårt om de två vakanta platserna — såvida inte en "ungdom" dyker upp likt gubben ur lådan som Hugo John-

(Forts. å sid. 275)

Från Schackolympiaden i Amsterdam

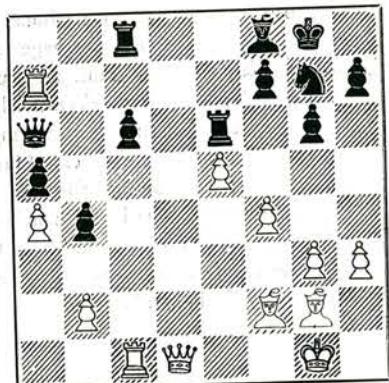
KUNGSINDISKT.

Botvinnik, Sovjet.	Salo, Finland.
1. Sf3	Sf6
3. d4	Lg7
5. Lg2	d6
7. 0—0	e5
9. Le3	Te8
11. S×d4	Sc5
	12. Dc2
	c6
2. c4	g6
4. g3	0—0
6. Sc3	Sbd7
8. e4	a5
10. h3	e×d4

sättningen förkrossande starkt och ger inte motståndaren minsta chans.

19. f4	Lf8	20. Lf2	Dc7
21. Sa4	b5	22. Sc5	T6a8
23. a4	b4	24. S×e6	T×e6
25. e5	Se8	26. Tac1	Tac8
27. Td3	Sg7	28. Dd1	Db7
29. Td7	Da6	30. Ta7!	Uppg.

Slutställning.

En originell damfängst!

INDISKT PARTI.

Bronstein, Sovjet.	Panno, Argentina.
1. d4	Sf6
3. Sc3	e5
4. d×e5	

Så spelade Bronstein själv i 21:a VM-partiet mot Botvinnik.

Vid det nämnda tillfället förväntades man över att Botvinnik inte valde denna enkla fortsättning, då han

Denna ofta spelade variant faller platt till marken i detta parti. Ställningen är ändå lika med 24:e matchpartiet Botvinnik-Smyslov, som togs remi efter 22 drag, trots att vit då stod något bättre. Men remi var just vad Botvinnik behövde för att behålla världsmästerskapet.

13. Sb3

Mot Smyslov drog Botvinnik 13. Tad1. Tydligen har han efteråt konstaterat att textdraget är starkare. Det är inte närdigt att heta Salo i den här situationen — han måste spela bättre än Smyslov för att klara sig...

13. — Le6

Med 13. —, Sfd7 (14. Tad1), De7 fanns möjligheten att åter komma in i Smyslovs ställning. Textdraget får betydligt svårare verkningar.

14. S×c5 d×c5 15. L×c5 L×c4
16. Tfd1 Db8 17. Sa4 Le6
18. Sb6 Ta6

Svart är redan positionellt förlorad; världsmästaren spelar i fort-

bara behövde remi för att vara så gott som säker matchsegrare. Han drog 4. Sf3 och förlorade slutligen partiet, fast detta berodde naturligtvis inte på de första öppningsdragen.

4. —	d×e5	5. Dxd8+ Kxd8	
6. Sf3	Sbd7	7. g3	c6
8. Lh3!			

Bronstein visar i detta parti att svarts kungsställning inte är så säker som man väl hittills har trott.

8. —	Ld6	9. Le3	h6
10. 0—0	Te8	11. Sh4!	Lf8
12. b3	g5	13. Sf5	Sc5
14. f3	Kc7	15. Tac1	a5
16. Kg2	Le6	17. Sg7! L×g7	
18. L×c5	Sd7	19. L×e6 T×e6	
20. Lf2	Lf8	21. Sd5+! Kd8	
22. Sb6	S×b6	23. L×b6+ Ke8	
24. c5			

Trots att svart gör vad han kan, att med ytterligare ett par avbyten lätta trycket, kommer han inte ifrån svagheterna i sin bondeställning. Dessas blir slutligen avgörande för partiets utgång.

24. —	Le7	25. Tcd1	f6
26. e4	Ld8	27. L×d8 T×d8	
28. Txd8+ Kxd8	29. Td1+ Ke8		
30. h4	Te7	31. Td6	Kf7
32. h5	g4(!)		

Annars tränger vits kung in över g4. Slutspelet är mycket intressant, vit vinner genom att i rätt tid offra tillbaka bonden.

33. f×g4	Te6	34. Td8	Te8
Tornbyte skulle ge svart remi!			

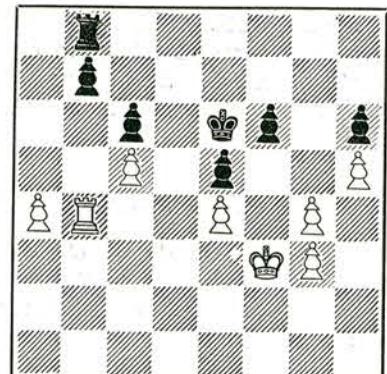
35. Td2 Ke7 36. Kf3 Tg8

Svart vill i det längsta förhindra vits vinnande drag g4—g5 jämte Kg4, men snart uppstår en akut situation på b-linjen; tornet kan inte skydda bågge punkterna.

37. Td1 Tg7 38. Tb1 Tg8

39. b4 a×b4 40. T×b4 Tb8
41. a4 Ke6

Ställning efter 41. —, Ke7—e6.

42. g5! f×g5 43. a5! Tf8
44. Kg4 Tf7 45. Tb6 Tc7
46. a6 b×a6 47. T×a6 Kf6
48. Ta8! Uppg.

Man bör lätt kunna övertyga sig om att den svarta ställningen är hopplös.

SPANSKT PARTI.

Keres, Sovjet.	Donner, Holland.
1. e4	e5
3. Lb5	a6
5. 0—0	Le7
7. Lb3	d6
9. a4	Sa5
2. Sf3	Se6
4. La4	Sf6
6. De2	b5
8. c3	0—0

Euwes teori anger 9. —, Lg4 som svarts bästa drag, ledande till ungefärliga spel. Textdraget spelade Keres själv mot Aljechin i Salzburg 1942; vit fick det bättre spelet.

10. Lc2 Le6

I det nämnda partiet drog Keres 10. —, c5. 11. d4, Dc7. Möjligens har Donner tänkt sig att förbättra Keres-varianten av år 1942, men under de sistförflutna tolv åren har Keres förbättrat sig själv därhän att han nu

mera regelmässigt vinner det spanska partiet i alla varianter med både vit och svart. Eller närapå i alla fall.

11. $a \times b5$ $a \times b5$ 12. d4!

Det måste förtäljas att Keres tänkte ovanligt länge på sitt 12:e drag. Uteslutande av den anledningen har vi försett draget med ett utropsteken...

12. — Lc4 13. Ld3 Sd7
14. Sbd2 L \times d3 15. D \times d3 b4

Relativt bäst. På 15. —, c6 kunde följa 16. b4, Sb7. 17. T \times a8, D \times a8. 18. d \times e5, S \times e5. 19. S \times e5, d \times e5. 20. Dd7 etc.

16. c \times b4 Sc6 17. T \times a8 D \times a8
18. Sb3!

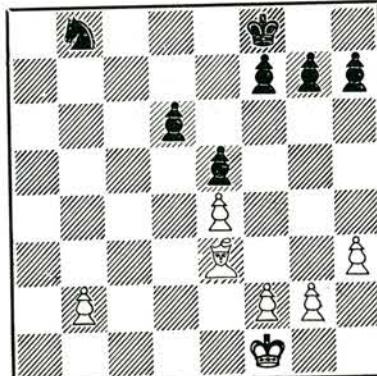
Efter 18. b5, Sa7! skulle vit ha berövat sig de små fina positionsfördelar som han nu behåller.

18. —, S \times b4 19. Dc4 Sa6
20. d \times e5 S \times e5 21. S \times e5 d \times e5
22. Le3 Dc8 23. Ta1 Sb8
24. h3 Ld6 25. Ta7 De6
26. Sa5! D \times c4 27. S \times c4 Sc6
28. Tb7 Tb8

Det fanns just inget annat att vänta på mot vits hot S \times d6 jämt b2—b4.

29. T \times b8† S \times b8 30. Kf1 Kf8
31. S \times d6 c \times d6

Ställning efter 31. —, c7 \times d6.

Intressant och lärorikt är att detta starkt förenklade slutspel visar sig hopplöst för svart. Understödd av kung och löpare tränger fribonden obevekligt fram, springaren förmår just ingenting uträffa i försvaret.

32. Ke2	Ke7	33. Kd3	Kd7
34. Kc4	Sc6	35. b4	Ke6
36. g4	g6	37. Lb6	Kd7
38. Kb5	Se7	39. Le3	d5
40. e \times d5	S \times d5	41. Kc5	Sc7
42. g5	Sa6†	43. Kb5	Sc7†
44. Kb6	Sd5†	45. Kc5	Sc7
46. b5	Se6†	47. Kb6	Sd4
48. Ka6	Uppg.		

SPANSKT PARTI.

Pilnik,
Argentina.

1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	0—0	8. d3	d6
9. c3	Sa5	10. Lc2	c5
11. Sbd2	Sc6	12. Sf1	Sd7
13. a4	Sb6	14. a \times b5	a \times b5
15. T \times a8	S \times a8	16. Se3	Sb6
17. d4	Te8	18. d \times c5	d \times c5
19. De2	Ld7	20. Td1	Lf8
21. Sd5	Sb8	22. Sg5(?)	h6
23. Sf3	S \times d5	24. e \times d5?	

Att slå med tornet var helt enkelt nödvändigt; det är inte lätt förstå att vit med berått mod släpper lös angrepsspelaren Keres.

24. —	e4!	25. Sd2	Ld6
26. Sf1	Dh4	27. b4	Sa6!
28. b \times c5	S \times c5	29. La3	f5
30. g3	Dh3	31. De3	Sb7
32. L \times d6	S \times b6	33. Lb3	Kh7
34. Ta1	Sf7	35. Ta7	Se5
36. Ld1	b4!		

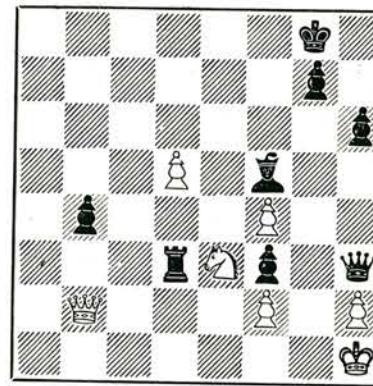
Inledningen till intressant kombinationsspel. På 37. c \times b4 följer Lb5 38. Sd2, Sf3† eller 38. Le2, Sf3†. 39. Kh1, Se1! Kvalitetsoffret 37. T \times d7 får väl också anses vara otillräckligt.

37. c4 S \times c4 38. Dd4 Se5
39. Se3 f4

Ett förbiseende (i tidsnöd). På 40. D \times e4† hade svart räknat med 40. —, Sg6 men därpå kan vit spela 41. D \times e8!, L \times e8. 41. Lg4.

40. g \times f4	Sf3†	41. L \times f3	e \times f3
42. Dd3†	Kg8	43. Df1	Tc8!
44. Da1	Tc3!	45. Db2	Td3!
46. Ta1	Lf5	47. Kh1	

Ställning efter 47. Kg1—h1.

47. — T \times e3!

En slutkombination som bygger på b-bondens frammarsch.

48. f \times e3	Le4	49. Df2	b3
50. Kg1	Dg4†	51. Kf1	Dg2†
52. D \times g2 f \times g2†	53. Kf2	b2	
54. Ta8†	Kf7	55. Tb8	b1D
	Uppg.		

Ett av de mest uppmärksammade partierna i Amsterdam.

SICILIANSKT.

Keres,
Sovjet.

1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	c \times d4	4. S \times d4	Sf6
5. Sc3	g6	6. f3	Lg7

7. Le3 Sc6 8. Dd2 Ld7

Hittills har mest praktiserats 8. —, 0—0. 9. 0—0—0, S \times d4. 10. L \times d4, Le6, eller 10. —, e5. 11. Le3, Le6, i bågge fallen med goda angreppschanter för vit. Svart väljer i detta parti en helt annan metod och lyckas till en början få ett intressant initiativ.

9. 0—0—0 Tc8 10. Kb1 0—0
11. h4 Sh5

Att (söka) bryta ett angrepp med ett motangrepp är ju en gammal god regel.

12. Df2	Le5	13. Ld3	Lg3
14. Dd2	Se5	15. Sde2	f5
16. Lh6	S \times d3	17. D \times d3	Tf7
18. S \times g3	S \times g3	19. The1	f \times e4

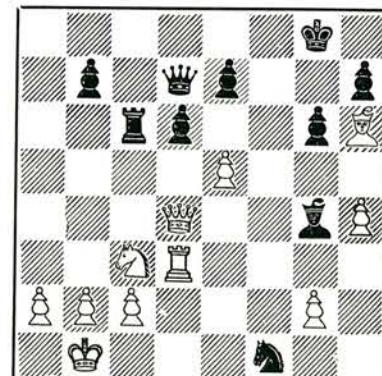
Svart har rasat ut och måste konstatera att han står sämre; hotet e4—e5 är mycket besvärande.

20. f \times e4 Sh5 21. e5 Lg4
22. Td2 Tc6

Bondeförlust var oundviklig. Svart är i svår tidsnöd, men slutet kommer hastigt.

23. Dd4	Dd7	24. D \times a7	Sg3
25. Td3	Tf1	26. T \times f1	S \times f1
27. Dd4!	Uppg.		

Slutställning.

SICILIANSKT.

Keres,	Sajtar,
Sovjet.	Tjeckoslovakien.
1. e4	c5
3. d4	c×d4
5. Sc3	a6
7. Lc4	e6

Ger vit tillfälle att offra i Keres-stil!

9. L×c4! f×e6 10. S×e6 Dc4
11. Sd5 Kf7

Efter 11. —, S×d5. 12. e×d5 är svarts problem minst lika svåra.

12. L×f6 K×e6 13. Lc3 Sf6

Det fanns ingen flyktmöjlighet, om 13. —, Kf7 så 14. Dh5†, Kg8. 15. De8.
14. L×f6 g×f6 15. Sb6 De6
16. S×a8 Le7 17. a4 b6
18. Dd5†! Kd7 19. Ta3 Ld8

Ställning efter 19. —, Le7—d8.

20. S×b6†! Uppg.

På 20. —, D×b6 följer 21. Df5†, Kc7. 22. Te3†, och på 20. —, L×b6. 21. Df7†.

En miniatyr!

KUNGSDINDISKET.

Najdorf,	Pachman,
Argentina.	Tjeckoslovakien.
1. d4	Sf6
3. g3	Lg7
5. c×d5	S×d5
7. 0—0	c5

Trots att svart i denna variant har fått vidkännas många nederlag, tycks detta inte verka avskräckande; gång på gång ställer de svarta trupperna upp i samma slagordning.

8. d×c5

Jfr partiet Ståhlberg—Szabo.

8. — Sa6 9. Sg5

Fullt spelbart är även 9. Se1 (som i partiet Lundin—Boleslavsky, Salt-sjöbaden 1948), Sf4. 10. Dc2, S×g2. 11. S×g2, Dd5. 12. Sc3! Vit har något friare spel.

9. — Sdb4

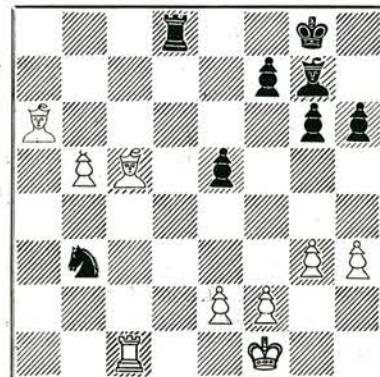
Den store teoretikern Pachman lyckas inte lösa öppningsproblemet, och det borde ju betyda att det inte går att lösa. Säväl med som utan dambyte kommer de vita figurerna långt bättre till sin rätt.

10. Sc3 D×d1 11. Tf×d1 S×c5
12. Le3 Sca6 13. Tac1 h6
14. Sge4 Sc6 15. a3 Sc7
16. b4 a6 17. Sc5 Se6
18. Sd5 S×c5 19. L×c5 Lg4
20. Kf1 Tfd8 21. a4!

Att slå på e7 ger ingen behållning på grund av svarts tryck mot e2. Svart har således med stor ansträngning undgått direkt bondeförlust, men partiet går ändå inte att rädda.

21. — e5 22. h3 Le6
23. b5 a×b5 24. a×b5 L×d5
25. L×d5 Sd4 26. L×b7 Tab8
27. La6 Sb3 28. Txd8† Txd8

Ställning efter 28. —, Tb×d8.

29. Le7! Td7 30. Tc8† Kh7

31. b6! T×e7

På 31. —, Sa5 avgör 32. Lb4, Sb7.

33. Tc7.

32. b7 T×b7 33. L×b7 Sd4
34. Ld5 f6 35. Lg8† Kh8
36. g4 Uppg.

INDISKET PARTI.

Najdorf,	Porath,
Argentina.	Israel.

1. e4 Sf6 2. Sf3 b6
3. d4 Lb7 4. e3 e6
5. Ld3 Lb4† 6. Sc3 0—0
7. 0—0 c5 8. Sa4

Najdorf "lånar" Botvinniks drag (5:e† matchpartiet mot Bronstein).

8. — c×d4 9. a3 Le7
10. exd4 Lxf3 (?)

Medan Bronstein drog det solida 10. —, Dc7, prövar Porath en idé med brytning i centrum. Men som ofta är fallet kommer springarna inte till sin rätt mot löparparet så snart ställningen får öppen karaktär.

11. D×f3 Sc6 12. Le3 d5
13. Tfd1 e5 14. Lf1! Te8
15. Sc3 d×c4

På andra drag blir det bondeförlust eller annat elände.

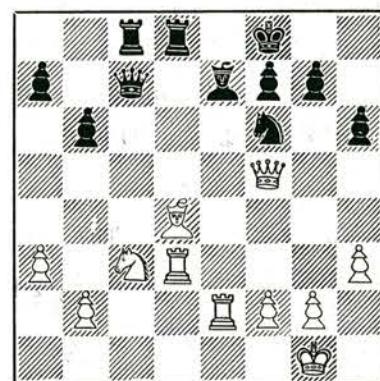
16. d×e5 S×e5 17. Df5 Sd3
18. L×d3 c×d3 19. T×d3 Dc7
20. Ld4 Tfd8 21. Te1 h6
22. h3!

Ställningen är skenbart enkel, i verkligheten förlorad för svart.

22. — Kf8

På 22. —, Dd7 kan vit ta två pjässer för torn (23. D×d7, T×d7. 24. L×f6), såvida han inte föredrar att med 23. Df3 fasthålla trycket.

Ställning efter 22. —, Kg8—f8.

23. L×f6 L×f6 24. Sd5 Dc6
25. Dh7 g6 26. Se7! Uppg.

SICILIANSKT.

Fichtl,	Rosetto,
Tjeckoslovakien.	Argentina.

1. e4 c5 2. Sf3 d6
3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6
5. Sc3 a6 6. Lg5 e6
7. Df3 Ld7 8. 0—0—0 Sc6
9. Tg1 Le7 10. g4 S×d4
11. T×d4 Lc6

Man kan nog utgå från, att svarts uppställning i detta parti är väl för-

beredd med tanke på de moderna vederläggningförsöken av Najdorfs variant. Jämför partiet Joppen—Rabar.

12. Le3 Da5 13. g5 Sd7
14. Dg3 0—0—0

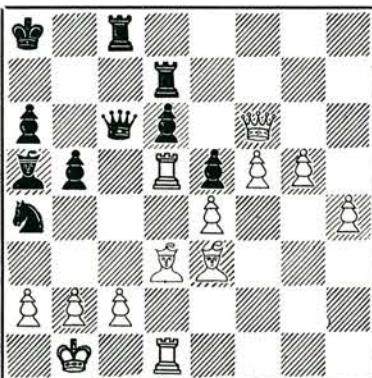
Alltså ändock ett parti med lång rockad för svart!

15. f4 Kb8 16. Lh3 Sc5
17. Tgd1 Te8 18. Df2 Thd8
19. Kb1 Dc7 20. Lg2 b5
21. f5 e5 22. T4d2 f6
23. h4 Ka8 24. Sd5 Lx d5
25. T x d5 Sa4 26. Lf1 Tb8
27. Df3 Tdc8 28. Ld3 Dc6
29. Dh5 Ld8

Slutsedet blir mycket spännande, med båda spelarna i tidsnöd. Vit ger sig på bonderov övertygad om att hans egen kungsställning är osårbar.

30. D x h7 La5 31. D x g7 Tb7
32. D x f6 Td7

Ställning efter 32. —, Tb7—d7.

Sedan vit nu har spisat tre bönder i följd har han möjlighet att med 33. Lc1 göra fortsatt kamp meningslös för svart. (33. —, Sc5. 34. T x c5 etc.) Men underliga ting kommer att hänta.

33. g6?? S x b2!

Vit har själv framvingat det hela.

Om K x b2 så 34. —, Dc3†. 35. Kb1, Db4† och snabb matt.

34. Tc1 Dc3 35. T x d6

Ingenting hjälper längre. Om 35. Ld4 så e x d4. 36. D x d4, Da3 och vinner.

35. — Sa4 36. T x a6† Kb8
37. Ta8† K x a8 38. Da6† Kb8
Uppgivet.

Kanske fel man förlorade, men om man samtidigt konstaterar samma sak i efterföljande parti så är det utjämnat.

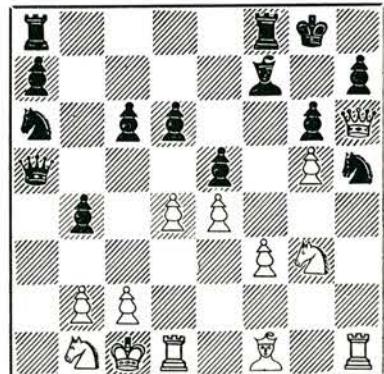
JUGOSLAVISKT FÖRSVAR.

Rosetto, Argentina.	Matanovic, Jugoslavien.
1. e4 d6	2. d4 Sf6
3. Sc3 g6	4. Le3 Lg7
5. f3 0—0	6. Dd2 c6
7. Sge2 e5	8. 0—0—0 Da5
9. h4 b5	10. g4 Sa6
11. Lh6 b4	12. Sb1 Le6
13. h5 Lx a2	14. L x g7 K x g7
15. h x g6 f x g6	16. Dh6† Kg8
17. g5 Sh5	18. Sg3

Den svarta ställningen är underminerad, enda draget för att kunna bjuda något motstånd torde vara 18. —, Tf7.

18. — Lf7?

Ställning efter 18. —, La2—f7.

19. S x h5?

Egendomligt nog förbiser vit det genast avgörande 19. T x h5, g x h5. 20. Sf5.

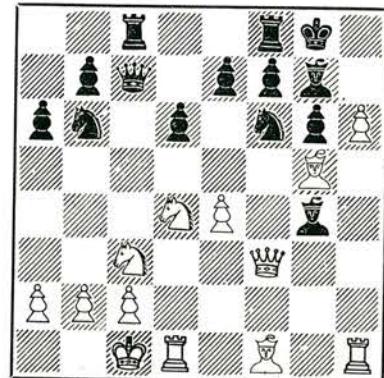
19. — g x h5 20. D x d6 e x d4
21. L x a6 D x a6 22. D x d4 b3
23. c3 De2 24. Sd2 Tad8
25. The1 Da6 26. Db4 c5
27. D x c5 Td3 28. Sb1 Tfd8
29. Df2

Partiet har taget en överraskande och för vit katastrofal vändning, där svarts fria h-bonde faller utslaget.

29. — T x d1† 30. T x d1 T x d1†
31. K x d1 Dd3† 32. Kc1 h4
33. Sa3 h3 34. D x a7 Df1†
35. Kd2 Dg2† 36. Ke1 D x g5
37. Db8† Kg7 38. Dh2 De3†
39. Kf1 D x f3† 40. Kg1 De3†
41. Kf1 Dc1 Uppg.

Fel förlorare?

Ställning efter 17. —, Ld7 x g4.

18. h x g7

Vit inkassarar torn och två löpare för damen, otvivelaktigt en god affär. Men vore inte 18. Dh1 minst lika bra? Löparen på g7 kan ju då inte flyttas utan svåra förluster.

18. — L x f3 19. g x f8† K x f8
20. S x f3 Sg8 21. Ld3 f6
22. Sd4 Dd7 23. Le3 Se4
24. L x c4 T x c4 25. Tg1 e5
26. Sb3 g5 27. Sd2 Tc8
28. Sd5 Da4 29. c3 D x a2
30. Th8 Kg7 31. Tgh1 Da1†
32. Sb1 Da4 33. T8h7† Kg6

Slutet kunde födröjas något genom 33. —, Kf8.

34. Se7†! S x e7 35. T1h6‡

SICILIANSKT.

Joppen, Västtyskland.	Rabar, Jugoslavien.
1. e4 c5	2. Sf3 d6
3. d4 c x d4	4. S x d4 Sf6
5. Sc3 a6	6. Lg5 Sbd7
7. f4 g6	8. Df3 Lg7
9. 0—0—0	

Najdorfs variant får utstå den ena hårdta attacken efter den andra. Den av vit här valda utvecklingen verkar idealisk och gör svarts uppgift mycket svår.

9. — Dc7 10. g4 Sb6
11. h3 0—0

Slutet för den rockadställningen blir — matt. Men vad skall svart göra? På 11. —, Ld7 följer 12. e5. Andra drag leder väl förr eller senare också till matt.

12. f5 Ld7 13. h4 Tac8
14. Th2 Lc6 15. f x g6! h x g6
16. h5 Ld7 17. h6 L x g4

SPANSKT PARTI.

Pleiffer, Västtyskland.	Gligoric, Jugoslavien.
1. e4 e5	2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6	4. La4 Sf6
5. 0—0 Le7	6. d3 b5
7. Lb3 d6	8. a4 Lb7
9. Sg5(?)	

Ett antipositionellt drag. Vit släpper kontrollen över centrum och uppnår själv ingenting med f-bondens framryckning. Gligoric utnyttjar fe-

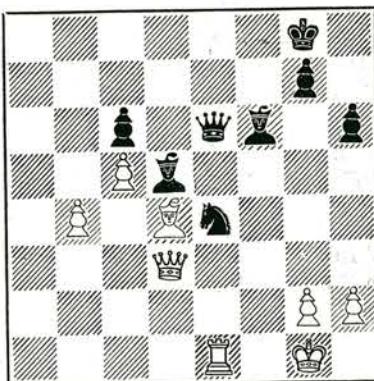
let på bästa sätt, fortsättningen blir en enda lång vederläggningssaktion.

9. —	0—0	10. f4	d5!
11. a×b5	a×b5	12. T×a8	L×a8
13. Sc3	d×e4	14. f×e5	Dd4†
15. Kh1	S×e5	16. S×b5	Dd7
17. d4	D×b5	18. d×e5	D×e5
19. Lf4	Db5	20. c4	Db7
21. c5	e3	22. Dc2	h6
23. S×f7			

Något bättre vore 23. Sf3.

23. —	T×f7	24. L×f7†	K×f7
25. L×e3	Dd5	26. b4	De6
27. Lf4	Le4	28. Dd2	c6
29. Kg1	Ld5	30. Te1	Se4
31. Dd3	Lf6	32. Le3	Kg8
33. Ld4			

Ställning efter 33. Le3—d4.

33. —	S×c5!	34. Dd2	L×d4
35. Kh1	Se4	36. D×d4	Sg3†
37. h×g3	D×e1†	38. Kh2	De2
- Uppg.

FRANSKT PARTI.

Unzicker,
Västtyskland.

Czerniak,
Israel.

1. e4	e6	2. d4	d5
3. Sc3	Sf6	4. Lg5	Le7
5. e5	Sd7	6. h4	

Upptakten till Aljechin-Chatardangreppet, som sedan gammalt har rykte om sig att ge spelet en livligare karaktär än någon av de andra varianterna i franskt parti.

6. —	a6

Andra fortsättningar att välja på är c5 och f6. Däremot har avslaget på g5 för att vinna en bonde visat sig bedrägligt, då vit som regel får goda angreppschanser.

7. Dg4	f5

Teorin föreskriver Kf8 som enda möjlighet att nå utjämning.

8. Dh5†	g6	9. Dh6	L×g5
10. h×g5	Kf7	11. Sge2	c5
12. Sf4			

För att kunna besvara c×d4 med S×g6!

12. —	Sf8	13. d×c5	Sc6
14. g4!			

Ett skarpt drag, varmed Unzicker inleder sin offensiv på kungsflygeln.

14. —	S×e5	15. Le2	Dc7

Efter avslag på g4 får vit möjlighet att dirigera fram ett torn till den öppna f-linjen.

16. g×f5	Sf3†	17. L×f3	D×f4
18. f6!	Tg8	19. Th3	Ld7
20. S×d5	De5†		

Efter 20. —, e×d5. 21. L×d5†, Le6. 22. L×e6†, K×e6 kan vit fortsätta med 23. Td1 med avgörande hot.

21. Se3	D×b2	22. Td1	Td5
23. c6!	b×c6	24. Kf1	

Ej 24. L×c6 för Dc3†.

24. —	c5	25. Sc4	Lb5

Unzicker kan nu vinna hur lätt som helst med T×d8, men han föredrar en elegantare vinstdväg.

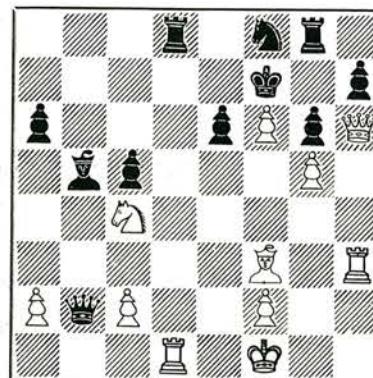
jande operationer. På 16. —, Sd5. 17. S×d5, D×d5 avgör 18. Le4 jämte d4—d5, resp. 17. —, e×d5 18. L×e7, T×e7. 19. T×e7, D×e7. 20. Df5, g6. 21. D×d5. 16. Dc7 strandar på 17. Dh4, h6. 18. L×h6! (nu vinner detta löparoffer, inte när damen står på d8), g×h6. 19. D×h6 och vit vinner.

17. L×f6	L×f6	18. d5!	e×d5
19. T×e8†	D×e8	20. Df5	L×c3
21. Dh7†	Kf8	22. b×c3	Se5

Enda draget. Givetvis avböjer vit pjäsvinsten genom 23. Dh8, Ke7. 24. D×e8, K×e8. 25. S×e5, T×c3 och svart behöver inte förlora partiet.

23. Sd4!	Sg6	24. h4!	h5
25. Lf5	T×c3	26. Se6†	f×e6

Ställning efter 25. —, Tc8×c3.

26. D×h7†	S×h7	27. T×h7†	Kf8
28. T×d8†,	och svart gav upp.		

(Expressen)

DAMGAMBIT.

Szabo,	Unzicker,
Ungern.	Västtyskland.

1. d4	Sf6	2. c4	e6
3. Sf3	d5	4. Sc3	c5
5. c×d5	S×d5	6. e3	Sc6
7. Ld3	c×d4	8. e×d4	Le7
9. 0—0	0—0	10. Te1	Sf6
11. a3	b6	12. Lg5	Lb7
13. Lc2			

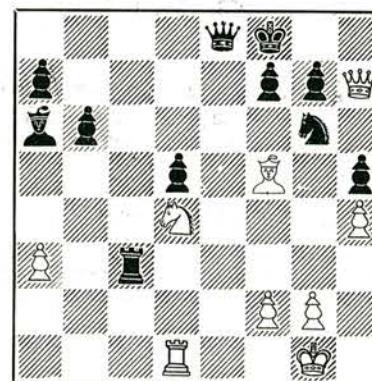
Hotar 13. Dd3, med vilket Szabo i tidigare partier haft stor framgång. Unzicker finner detta vara så allvarligt att han genast omplacerar och därmed placeras en löpare.

13. —	La6	14. Dd2	

Vits dam, som nu uppsöker andra för svart farliga positioner, gör i detta parti i ovanligt hög grad skäl för benämningen "brädets starkaste pjäs".

14. —	Tc8	15. Df4	Te8
16. Tad1	h6		

Svart har inget utjämnande drag och kan således inte hindra vits föl-

27. L×g6	De6	28. Dh8†	Ke7
29. D×g7†	Kd6	30. Te1	Le8
- Här strandade 30. —, Tc1 på 31. Df8†, Ke7. 32. Df4†.

31. L×h5			

Inte mattangrepp, som man skulle tro, utan helt enkelt h-bonden, ger vit segern.

31. —	De5	32. Lg4	Tc2
33. Df6	Kc6	34. h5	Tc1
35. T×c1	D×c1†	36. Kh2	D×a3
37. h6	Dd6†	38. f4	Uppg.

KUNGSDINDISKT.

Aloni, Israel.

Kotov, Sovjet.

1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. e3	

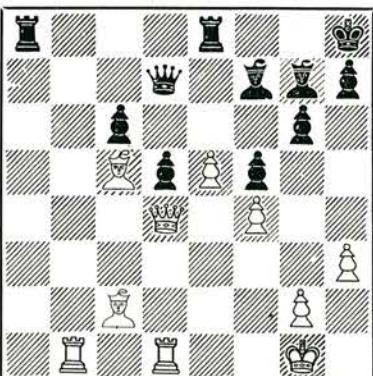
En "lugh" fortsättning; i det här fallet väl att märka att Aloni ofta anlägger sina partier efter eget tycke och smak. Han spelar utpräglat aggressivt och hade ett mycket fint resultat i Amsterdam.

4. —	0—0	5. Ld3	d6
6. Sge2	e5	7. 0—0	Sfd7
8. f4	f5	9. Lc2	Sc6
10. a3	a5	11. Tb1	Se7
12. b4	a×b4	13. a×b4	e×d4
14. e×d4	d5	15. c5	Sf6
16. b5	Le6	17. Le3	b6
18. Sa4	Se4	19. Dd3	Kh8
20. Tfd1	Sg8	21. Lc1	Te8
22. Lb2	Sgf6	23. h3	Sd7
24. La3	Lf7	25. Lb4	b×c5

Svart vill komma loss och har en motaktion i sikte; att den slutligen ger vit fördel var omöjligt att förutse.

26. S×c5	Sb6	27. Sb7	Dd7
28. Sa5	Sc4	29. Sc6	Sed6
30. Se5	S×e5	31. d×e5	S×b5
32. Lc5	c6	33. Sd4	S×d4
34. D×d4			

Ställning efter 34. Dd3×d4.

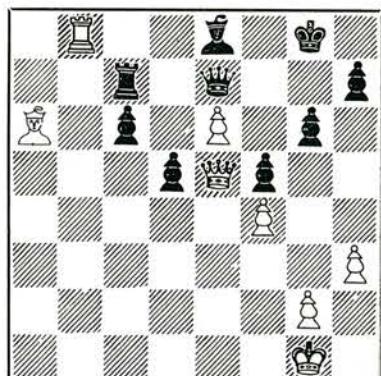
Vit har en bonde mindre, men ett så överlägset figur spel att han troligen redan har vinstställning. På 34. —, Teb8 följer 35. T×b8, T×b8. 36. Ta1 etc.

34. —	Kg8	35. Tb6	Teb8
36. Tdb1	T×b6	37. T×b6	Lf8
38. L×f8	T×f8	39. Dc5	Tc8
40. Ld3	Le8	41. La6	Tc7
42. Tb8	Kf7	43. Db6	Kf8

Det hotade e5—e6, vilket blir avgörande även nu.

44. e6!	De7	45. Db2	Kg8
46. De5			

Ställning efter 46. Db2—e5.

Svart invärnt vits nästa drag, ty 46. —, Ta7. 47. Le8 är mera hopplöst.

47. T×e8	D×e8	48. D×c7	D×e6
49. De8			

och vit vann genom sin pjäsövervikt.

HOLLÄNDSKT.

Olafsson, Island.

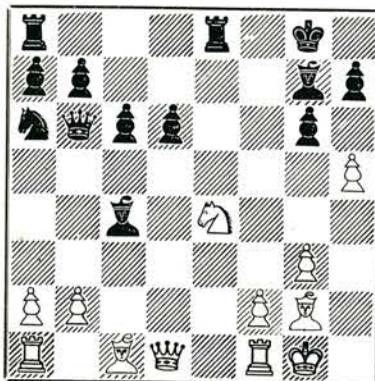
Alexander, England.

1. d4	f5	2. g3	g6
3. Lg2	Lg7	4. h4	

Försöka duger, man behöver inte alltid följa utstakade vägar.

4. —	Sf6	5. Sh3	d6
6. d5	c6	7. c4	e5
8. d×e6	L×e6	9. Sd2	Db6
10. 0—0	0—0	11. Sg5	Te8
12. e4!	f×e4	13. Sd×e4	S×e4
14. S×e4	Sa6	15. h5	L×c4

Ställning efter 15. —, Le6×c4.

16. S×d6	L×f1	17. Ld5!	

I denna kombinationsrika ställning nöjer sig Olafsson med remi. Man bör ju alltid ha minst remi i bakfickan när man kombinerar, men vi undrar ändå, om remin efter 17. L×f1 verkligen springer bort? Gör den inte det, så har Olafsson lurat oss på något väsentligt.

17. —	Kh8	18. Sf7†	Kg8
19. Sd6†	Kh8	20. Sf7†	

Remi.

fortsättning liknar dock bra mycket en vederläggning av det hela.

8. Sfd2	c5	9. a3!	b5

Ett bondeoffer som ett medel att bemästra hotet b2—b4.

10. c×b5	a6	11. b4	Sb7
12. b×a6	T×a6	13. Lb2	Ld7
14. Sc3	c×b4	15. c×b4	Tb6

Svart har fått finna sig i att ha bonde mindre och helt otillräckliga motchanser.

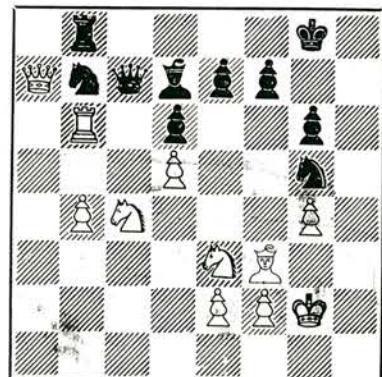
16. Sa2	Dc7	17. Db1	Ta8
18. Tc1	Dd8	19. Sc4	Tba
20. Sc3	T×a1	21. L×a1	Se8
22. Lb2	Tc8	23. Sd1	L×b2
24. D×b2	Lb5	25. Sde3	Sf6
26. Tc2	La4	27. Tc3	Lb5
28. Lf3	Tb8	29. Dc2	Ld7
30. Kg2	h5	31. h3	Kg7
32. Dd3	Kg8	33. Dd4	Se8
34. g4	h×g4	35. h×g4	Sf6
36. Tc1	Sh7	37. Sd2	Df8

Efterspelaren kan ju inte undgå att se, att svart inte har några drag till sitt förfogande. Den olyckliga dampspringaren fastlåstes för all framtid på b7, men även den andra svarta springaren har haft en trist tillvaro.

38. Da7	Dd8	39. Tc6	Sg5
40. Tb6	De7	41. Sdc4!	Uppg.

En överväldigande seger!

Slutställning.

KUNGSDINDISKT.

Euwe, Holland.

Unzicker, Västtyskland.

1. Sf3	Sf6	2. c4	g6
3. g3	Lg7	4. Lg2	0—0
5. 0—0	d6	6. d4	Sc6
7. d5	Sa5		

Med denna till utseendet något besynnerlig variant har svart haft enstaka framgångar; dr Euwes parti-

KUNGSSINDISKT.

Ståhlberg,	Szabo,
Sverige.	Ungern.
1. Sf3	Sf6
2. c4	g6
3. g3	Lg7
4. Lg2	0—0
5. 0—0	d5
6. c×d5	S×d5
7. d4	c5
8. e4	

Den skarpaste fortsättningen, som tidigare använts av Aljechin och Botvinnik.

8. — Sf6

Många mästare föredrar 8. —, Sb6.

9. e5 Sd5 10. d×c5 Sc6

Av tvivelaktigt värde. Enligt teoretikerna är 10. —, Sa6 svarts bästa fortsättning.

11. a3!

Ett för Ståhlbergs fina positionsuppfattning karakteristiskt drag. Vit förhindrar för all framtid ett springarutfall till b4 från svarts sida och förbereder själv 12. b4.

11. — Sc7 12. Db3 Sa6

I betraktande kommer 12. —, Le6, ty på 13. D×b7 kan svart svara med 13. —, Ld5. Vit spelar därför bättre 13. De3.

13. Le3 Dc7

Efter 13. —, S×e5. 14. S×e5, L×e5 är 15. Td1 obehagligt för svart.

14. Sc3 Le6 15. Da4!

På 15. Db5 får svart motspel genom 15. —, Sa5. 16. b4, Sc4.

15. — h6

Ett försök till motoffensiv, som misslyckas men 15. —, S×e5. 16. S×e5, L×e5 strandar på 17. c6!

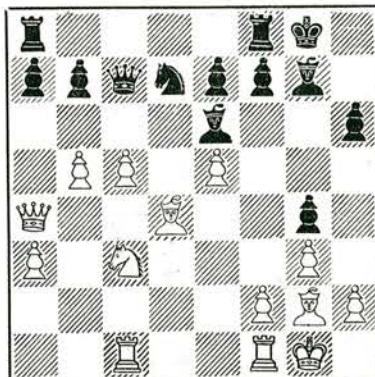
16. Ta—c1 g5 17. b4 Sa—b8

Kuriöst nog har den svarta kungspringaren hamnat på b8!

18. b5 g4 19. Sd4 S×d4

20. L×d4 Sd7

Ställning efter 20. —, Sd7.

21. c6!

Vit utnyttjar obarmhärtigt de vunna fördelarna och svarts ställning slås i några få drag sönder och samman.

21. — Sb6 22. Db4 Ta—d8

Efter 22. —, b×c6. 23. b×c6 har svart ingen tillfredsställande parad mot hotet 23. Sb5.

23. c×b7 T×d4

Desperation!

24. D×d4 L×e5 25. De3 Se4
26. D×a7 L×c3 27. T×c3 De5
28. Tc—c1 Sd2 29. De3! Uppg.

Efter 29. —, D×e3. 30. f×e3, S×f1. 31. K×f1 avgör vits fribönder på damflygeln.

(Sv. D.)

SPANSKT FYRSPRINGARSPEL.

Lundin,	Cortlever,
Sverige.	Holland.

1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Sc3	Sf6	4. Lb5	Sd4
5. S×e5	Lc5		

I stället för det välkända och enda fullt korrekta draget 5. —, De7 vält-

jer svart som överraskningsmoment Rubinsteins gamla gambitfortsättning.

6. Sd3!

Förr spelades 6. La4 eller 6. Le2, men som det ser ut bereder textdraget betydligt större svårigheter för svart.

6. — Lb6

Efter 6. —, S×b5. 7. S×b5 har svart ingen ersättning för den offrade bonden, å andra sidan räkar han på lopardraget riktigt illa ut.

7. e5! S×b5 8. e×f6 Sd4

Alternativet var 8. —, S×c3. 9. f×g7!, De7+. 10. Kf1, Tg8. 11. d×c3, T×g7. 12. Df3 med överlägset spel för vit.

9. Sd5! 0—0

Andra drag är knappast bättre.

10. Dg4 Te7+ 11. Kd1 Se6
12. Te1 g6 13. Dh4 h5

I denna ställning har vit till sitt förfogande flera nästan direkt avgörande drag. Starkast kanske 14. f4, även 14. g4 är "hårt".

14. Se7+ T×e7

Tvunget, enär 14. —, Kh7 strandar på 15. Te5 (med hotet T×h5) och 14. —, Kf8 på 15. T×e6!, f×e6. 16. Se5!

15. f×e7 De8 16. c3 d6
17. Sb4

Till snabbare slut leder nog 17. Sf4, om därpå g5 så 18. Sd5!

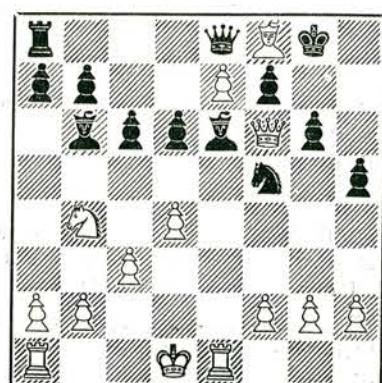
17. — c6 18. d4 Sg7
19. Df6 Le6 20. Lh6

Som det strax visar sig skulle vit ha stannat med löparen på g5 och fortsatt med Sb4—d3—f4, svarts ställning hade då inom få drag blivit

mogen för uppgivning. Nu kommer det att ta längre tid.

20. — Sf5 21. Lf8

Ställning efter 21. Lh6—f8.

Nu — tänkte vit — ger väl svart upp. Vad skall han göra mot hotet Te1—e4—f4×f5?

21. — Ld8(!)

Ett originellt drag, låt vara att det inte räddar partiet. Vit behåller ju kvalitetsövervikten. Men svart kan prestera ett långt motstånd.

22. Sd3

Härmed anser sig vit ha funnit den säkraste vinstävägen. På 23. e×d8, T×d8 tar svart den vita löparen och får något motspel.

En snabbare vinstäväg har senare påvisats av Arne Eriksson, Stockholm, nämligen: 22. d5!, c×d5. 23. T×e6!, f×e6. 24. D×e6, Kh8. 25. S×d5 etc.

22. — L×e7 23. L×e7 S×e7
24. Sf4! Sd5 25. S×d5 c×d5
26. Te2

Vit har nu teoretisk vinst, som dock kunde framtingas först i 60:e draget. Av utrymmetsskäl blir läsaren förskonad från den återstående delen av partiet.

KUNGSDINDISKET.

Botvinnik, Sovjet.	Najdorf, Argentina.
1. d4	Sf6
3. g3	Lg7
5. Sc3	c5
7. 0—0	d6
8. —	e3(!)

Angående 8. d5 se partiet Euwe—Unzicker. Botvinnik har i liknande ställningar många gånger visat sin förkärlek för draget e2—e3.

8. — Lf5

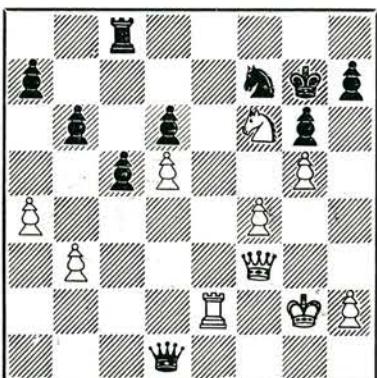
Den plan Najdorf med detta ger sig in på kan gott sägas vara vederlagd i och med vits 13:e drag.

9. b3	Dc8	10. Lb2	Se4
11. Tc1	S×c3	12. L×c3	Le4
13. d5!	L×c3	14. T×c3	Sd8
15. Sd2	L×g2	16. K×g2	f5
17. f4	e6	18. e4!	e×d5
19. c×d5	Sf7	20. Te1	Te8
21. Tee3			

Najdorf har redan hunnit få ett remianbud avvisat. Närmast försöker han nu förhindra e4—e5 och lyckas också; ändå kan han inte befria sitt spel.

21. —	Dd7	22. Df3	Tad8
23. a4	b6	24. e×f5!	T×e3
25. T×e3	D×f5	26. g4	Dc2
27. Te2	Tf8	28. Se4	Dd1
29. Sf6†	Kg7	30. g5	Tc8

Ställning efter 30. —, Tf8—c8.

Svart var nästan i dragtvång, och han kunde på intet sätt avvärja det ofrånkomliga nederlaget. Vit byter dam (som svart inte kan undgå) och tränger obehindrad in med tornet på e7. Svarts senaste drag hade emellertid möjliggjort för vit att med en kombination spela på damvinst. Kanske förbisåg Botvinnik detta. Å andra sidan torde det inte kunna förnekas att han avgör partiet fortare så som han spelar. Och varför då "krångla"?

31. Te3

Kombinationen fråga skulle utföras sålunda: 31. Se8†, Kf8. 32. S×d6, S×d6. 33. Te8†, T×e8. 34. D×d1. Efter 34. —, Sf5 kan dock svart bjuda hårt motstånd.

31. — D×f3† 32. K×f3 h6
33. h4 h×g5 34. h×g5 a6
34. —, c4 strandar på 35. b×c4, T×c4? 36. Te8.

Däremot får vit akta sig för 35. Tc3, c×b3. 36. T×c8?, S×g5†! jämte b3—b2.

35. Te7 Tb8 36. Ta7 b5
37. T×a6 b×a4 38. b×a4 Tc8
39. a5 Kf8 40. Tc6 Ta8
41. a6 Uppg.

En mycket övertygande seger!

Av individuella prestationer i schackolympiaden kommer nog partiet mellan Botvinnik och den västtyske störmästaren Unzicker i främsta rummet. Världsmästaren blir ställd inför de svåraste uppgifter, och det inte minst beundransvärd i den väldiga kampangen är just det lugn och den uthållighet som Botvinnik här visar prov på.

FRANSKT PARTI.

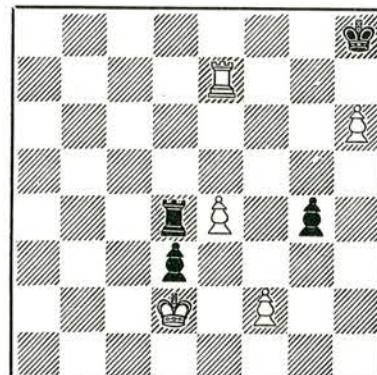
Botvinnik, Sovjet.	Unzicker, Västtyskland.
1. e4	e6
3. Sc3	Lb4

2. d4	d5
4. e5	c5

5. a3	La5	6. b4	c×d4
7. Dg4	Kf8		

59. — d3† 60. Kd2 Td4

Ställning efter 60. —, Td5—d4.

61. Te8†

Botvinnik ansåg att vit med detta drag spelade vinsten ur handen. Efter ytterligare tio drag får svart nu upp en remiställning.

61. —	Kh7	62. Te6	Ta4
63. K×d3	Ta3†	64. Ke2	Tf3
65. e5	Tf5	66. Ke1	Tf4
67. Tf6	Te4†	68. Kf1	T×e5
69. Kg2	Ta5	70. Kg3	Tg5
71. Kh4	Tg8	72. Kh5	g3!

Remi.

Partiet pågick sammanlagt nio timmar.

ENGELSKT PARTI.

Pachman, Tjeckoslovakien.	Penrose, England.
1. e4	e5
3. g3	g6
5. d3	Sge7
7. Sf3	0—0

9. b4	Dc8	10. Te1	Lh3
11. Lh1	h6	12. b5	Sd8
13. d4	Se6	14. d×e5	d×e5
15. Sd5	S×d5	16. c×d5	Td8
17. Lb2	e4	18. L×g7	S×g7
19. Sd4	T×d5	20. L×e4	Td6
21. Tb4!			

Naturligtvis ej 59. K×g4 för d3!

Det gällde för vit inte bara att upphäva trycket mot d4, utan även att fasthålla en liten ställningsfördel.

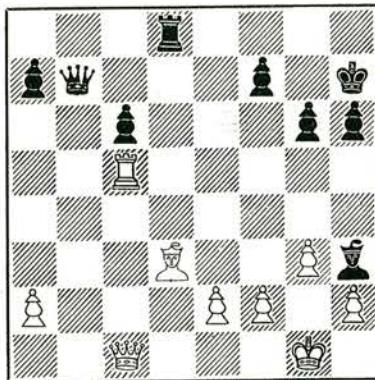
21. — Se6 22. Da1 c5

Draget kan naturligtvis klandras ur positionell synpunkt, å andra sidan finns det säkerligen inget bättre sätt att befria dam och torn.

23. b×c6 b×c6 24. Tec1 S×d4
25. T×d4 T×d4 26. D×d4 Dd7
27. De3 Td8 28. Ld3 Kh7
29. Tc5 Db7 30. Dc1

Ej 30. Th5 för Db1†!

Ställning efter 30. De3—c1.

30. — Td5

Svart kämpar energiskt, men kan inte undgå bondeförlust.

31. Tc4!

Hotet Th4 är starkare än 31. T×c6, Td6!

31. — Kg8 32. Th4 Ld7
33. D×h6 Db2 34. Dh7† Kf8
35. Tf4 Lf5 36. Kg2 De5
37. L×f5 g×f5 38. e4 Td4
39. Dh6† Ke8 40. D×c6† Kf8
41. T×f5 Uppg.

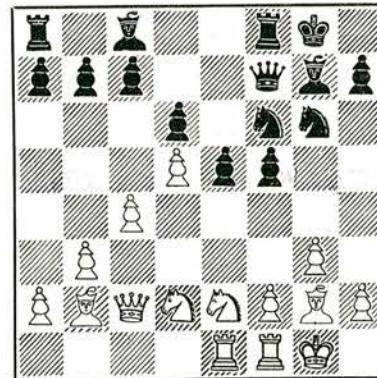
Ett för Pachman typiskt precisionssarbete.

INDISKT.

Pire,
Jugoslavien.
Olafsson,
Island.

1. Sf3	Sf6	2. g3	g6
3. b3	Lg7	4. Lb2	0—0
5. Lg2	d6	6. d4	Sfd7
7. 0—0	e5	8. Sc3	Sc6
9. d5	Se7	10. e4	h6
11. Sd2	f5	12. e×f5	g×f5
13. Se2	Sf6	14. c4	Sg6
15. Dc2	De8	16. Tae1	Df7

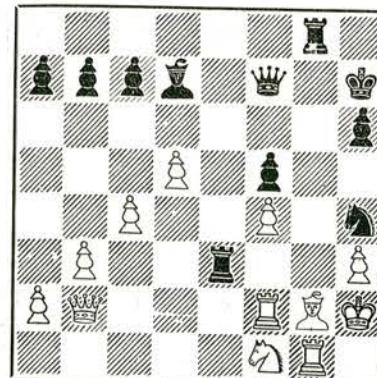
Ställning efter 16. —, De8—f7.

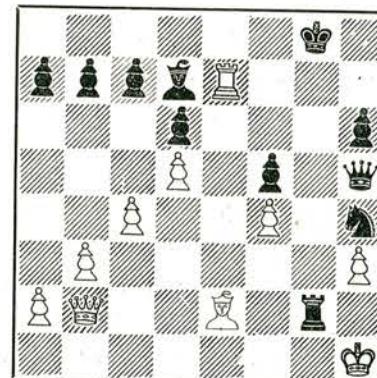
En närmare granskning av den nu uppkomna ställningen utvisar, att vits uppställning inte är särdeles lysande. Svart avser att spela f5—f4, och då vit finner att detta skulle leda till mycket obekvämt spel för honom, förhindrar han draget genom 17. f2—f4. Men därpå rycker svart till sig initiativet med springardraget till g4 åtföljt av g-linjens öppnande.

31. — Kg8 32. Th4 Ld7
33. D×h6 Db2 34. Dh7† Kf8
35. Tf4 Lf5 36. Kg2 De5
37. L×f5 g×f5 38. e4 Td4
39. Dh6† Ke8 40. D×c6† Kf8
41. T×f5 Uppg.
29. Sf1
17. f4 Sg4! 18. Sc1 e×f4!
19. g×f4 Ld7 20. h3 Sf6
21. Se2 Sh5 22. Kh2 Kh7
23. Tf2 Tg8 24. Tg1 Tae8
25. Sf1 Sh4 26. Sfg3 L×b2
27. D×b2 S×g3 28. S×g3 Te3

Ställning efter 29. Sg3—f1.

Ställning efter 44. —, Kh7—g8.

Här finns nu möjligheten för svart att göra feldraget 29. —, S×g2? 30. S×e3! (ej 30. Tg×g2, T×h3!), S×e3. 31. Te1, och springaren infängas. Troligen var svart inne på den räkningen och upptäckte fällan, för nu går han snällt hem med tornet igen. Tidsförlust!

29. — Tee8 30. Te2 Tef8
31. Te3 Tg7 32. Df2 Df6
33. Sg3 Dg6 34. Lf1 Tfg8
35. Se2 Df6 36. T×g7† T×g7
37. Sg3 Df7 38. De2 Dg6
39. Df2 Df7 40. Db2 Dg6

Att svart var i svår tidsnöd syntes ju lång väg. Nu är dragserien klar och ställningen försämrar för Island. Som så många gånger förr har Olafsson plottrat bort sina möjligheter genom sitt kroniska missshushållande med betänketiden.

41. Le2! Df7 42. Sh5 Tg2†

På 42. —, Tg6 följer 43. Tg3, T×g3. 44. K×g3!

43. Kh1 D×h5

Nu var väl 43. —, Tg6 något bättre, men svarts position vore likväld utsiktslös.

44. Te7† Kg8

45. Tg7†! T×g7 46. L×h5 Sg6
47. L×g6 T×g6 48. Da3 a6
49. Da5 b6 50. D×a6

och vit vann lätt.

NIMZOINDISKT.

Porath,
Israel.
Olafsson,
Island.

1. d4	Sf6	2. c4	e6
3. Sc3	Lb4	4. Db3	c5
5. d×c5	Sa6	6. a3	L×c5
7. Sf3	0—0	8. Lg5	Le7
9. e4			

En sundare utveckling vore 9. e3 samt Le2 och 0—0. Men vit kanske tänker som så, att en islänning skall väl kunna sättas på det hala utan större besvärl.

9. —	h6	10. Lh4	b6
11. e5	Sh5	12. L×e7	D×e7
13. Se4			

Varken 13. g3 och Lg2 eller 13. Le2 och 0—0 ger längre fullt lika spel åt vit; därför fortsätter han på den inslagna vägen och låter kungsflygeln förbli utvecklad.

13. —	Lb7	14. De3	f6
15. Td1	Tad8	16. Sd6	

- Värdeöst vore 16. g4 för L×e4.
 17. D×e4, f5.
 16. — La8 17. Sh4

Vit tar en kvalitet, och heller det än ingenting. Ett normalt spel går ju ändock att åstadkomma i ställningen.

17. — f×e5 18. Sg6 Df6
 19. S×f8 T×f8 20. f3

Även efter 20. Td2, Sf4. 21. f3, Dg5 har vit betydande svårigheter.

20. — e4! 21. S×e4 L×e4
 22. D×e4 D×b2 23. Dd4 Db3

(23. —, D×a3? 24. Ta1!)

24. Le2 Sf4 25. Kf2 Sc5
 26. The1 e5!

Ställning efter 26. —, e6—e5.

Härmed återställer svart den materiella jämvikten, och får på köpet ett så förmånligt tornslutspel, att det gott kan sägas vara direkt vunnet.

27. D×e5 Sfd3† 28. L×d3 S×d3†
 29. T×d3 D×d3 30. Dd5† D×d5
 31. c×d5 Tf5! 32. Td1 Kf7
 33. Td4 Ke7 34. g4 Tf8
 35. f4 Kd6 36. Kf3 Tc8
 37. Td3 Tc4 38. h4 b5
 39. Ke3 a5 40. h5 b4
 41. a×b4 a×b4 42. g5

- Drag- och förlusttvång.
 42. — h×g5 43. f×g5 Th4
 44. Td4 T×h5 45. T×b4 T×g5
 46. Tb6† Ke5 47. Ta6 Te5†
 48. Kf4 d6 Uppg.

DAMGAMBIT.

- Johannsson, Nilsson,
 Island. Sverige.

1. d4 d5 2. c4 e6
 3. Sf3 c6 4. Sc3 Sf6
 5. e3 Sbd7 6. Ld3 d×c4
 7. L×c4 b5 8. Ld3 Lb7
 9. e4 b4 10. e5

Ett bättre drag är 10. Sa4.

10. — b×c3 11. e×f6 c×b2
 12. f×g7 b×a1D 13. g×h8D

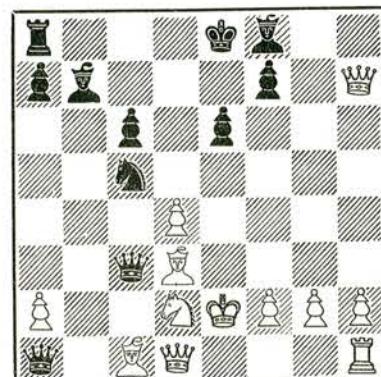
Fyra damer på brädet — ett sällsynt skådespel!

13. — Da5† 14. Sd2?

Vit är tydligent inte på det klara med vad han har gett sig in på. Riktigt är 14. Ld2, D×d1. 15. K×d1 med teoretiskt ungefär lika chanser; Nilsson menar dock att svarts spel är att föredra.

14. — D1c3 15. Ke2 Sc5!
 16. D×h7

Ställning efter 16. Dh8×h7.

En ställning med fyra damer räddas åt eftervärlden, med tanke på

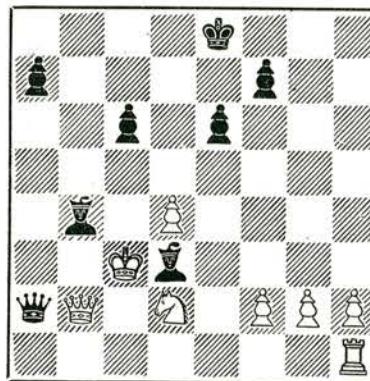
att det kan dröja en evighet innan fenomenet på nytt blir synligt.

16. — S×d3

Vit kommer nu in i ett mattnät.

17. D×d3 D×d3† 18. K×d3 La6†
 19. Kc2 D×a2† 20. Lb2 Tb8
 21. Da1 T×b2†! 22. D×b2 Ld3†
 23. Kc3

Ställning efter 23. Kc2—c3.

23. — Lb4†! Uppg.

Ett synnerligen trevligt miniatyrparti!

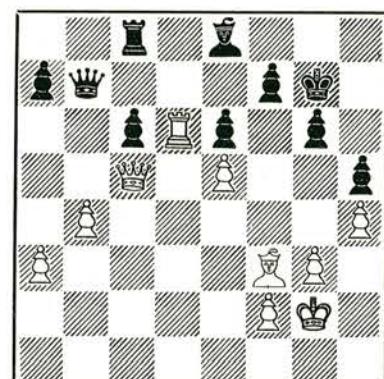
17. — Td8 18. Se5 L×e5
 19. d×e5 Td5 20. Le4 T×d1
 21. T×d1 Ld7 22. Td6 Le8
 23. Lc2 b6 24. h4 De7

Det hotade upprullningen 25. Dd3, g6. 26. h5 etc.

25. g3 h5 26. Le4 b×c5
 27. D×c5 Tc8 28. b4 Db7
 29. Lf3 g6 30. a3 Kg7
 31. Kg2

Kan den ärade publiken föreställa sig att svart i denna ställning sätter sin motståndare matt i 12 drag? Det kunde inte vi heller föreställa oss, tvärtom räknade vi med att svart skulle ge upp efter ett lämpligt antal drag.

Ställning efter 31. Kg1—g2.

DAMGAMBIT.

- Bobekov, Wade,
 Bulgarien. England.

1. d4 d5 2. c4 c6
 3. Sc3 Sf6 4. Sf3 e6
 5. Lg5 h6 6. L×f6 D×f6
 7. Db3 Sd7 8. e4 d×e4
 9. S×e4 Df4 10. Ld3 Sf6
 11. S×f6† D×f6 12. c5 Dd8
 13. 0—0 Le7 14. Tad1 Lf6
 15. Tfe1 Dc7 16. Dc3 0—0
 17. Lb1

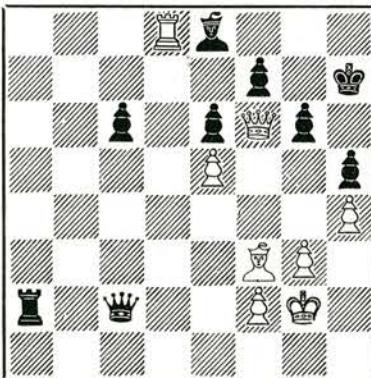
Vit står bättre, och vad bättre är — han kommer bättre "drag för drag"!

31. — Db6 32. Dc3 Db5
 33. Dc5 Da4 34. Td3 a5
 35. b×a5 Ta8 36. Td4!

Om nu 36. —, D×a5 så dambytte jämte Td8 med pjäsvinst. Svart väljer en annan fortsättning och sätter vit matt i sju (7) drag ...

36. — T×a5 37. Dd6 Dc2
 38. Dd8 T×a3 39. Df6† Kh7
 40. Td8 Ta2

Ställning efter 40. —, Ta3—a2.

Hittills har vits spel inte haft den minst prägel av tidsnöd. Hans drag har hela tiden varit logiska och starka, och nu är dragserien slut. Då inträffar det nästan ofattbara att vit blir matt i två drag. Nu tror naturligtvis läsaren att vit slår löparen på e8 och förbiser $D \times f2$. Visst inte! Vit flyttar löparen (garderar alltså punkten f2) och blir ändå matt. Tyvärr flyttar han inte löparen till d1, varpå svart genast kunde ge upp.

Det finns bara en förklaring till fenomenet. Trots sitt goda spel till och med 40:e draget måste vit mot slutet ha befunnit sig i yttersta tidsnöd och har inte kunnat hålla reda på dragantalet. I ren "panik" har vit så gjort ett par drag extra.

Denna självmatt är väländ bland det "starkaste" man har sett!

"DAGENS KORTSLUTNING"

kallades några partier vid SM-tävlingarna, varvid slutet kom överraskande snabbt. Här ett av dem.

Vit:

1. c2—e4
2. Sg1—f3
3. d2—d4

Svart:

- c7—c5
- Sb8—c6
- c5 \times d4

4. Sf3 \times d4
5. Sb1—c3
6. Sd4 \times c6
7. e4—e5
8. Sc3—e4
9. Se4—d6 matt.

SPANSKT PARTI.

Spelat i Lundby Schacksällskaps jubileumsturnering.

Z. Nilsson.

1. e4 e5
3. Lb5 a6
5. 0—0 b5
7. Te1 d6

O. Kinnmark.

2. Sf3 Sc6
4. La4 Sf6
6. Lb3 Le7
8. c3 Lg4

Detta drag har sitt berättigande endast då vit efter 8. —, 0—0 spelat 9. d4 och svart således med springarfärgslingen kan förstärka trycket mot denna punkt. Nu däremot blir löparutfallet endast vit till hjälp i den följande välbekanta springarmövern.

9. d3 0—0
10. Sbd2 Dd7
11. Sf1 Sa5
12. Lc2 c5
13. h3 Lh5

I en senare rond försökte Kinnmark mot Vesterinen i samma ställning 13. —, Le6, men kom även då illa ut och förlorade.

14. Sg3 Lg6
15. Sh4 Tfd8
16. Sgf5 Sh5

Svart står trångt och försöker med textdraget att skapa motspel genom ett bondeoffer, som emellertid utfaller helt till vits fördel. Enda möjligheten till något som liknar motspel bjöd 16. —, d5.

17. Df3 Sc6
18. g4 Sf4
19. L \times f4 e \times f4
20. D \times f4 Lf6
21. g5! Le5?

Svart vill ej med 21. —, Le7 erkänna sitt misstag. Textdraget leder till pjäsförlust och partiets snabba förlust.

22. Dg4 d5

Eller 22. —, b4. 23. La4 med det dubbla hotet 24. L \times c6 och 24. d4.

23. e \times d5 D \times d5
24. d4! c \times d4
25. Le4 Dc5
26. L \times c6 Tac8
27. c \times d4! L \times d4
28. Tac1 L \times f2†
29. Kf1 T \times c6
30. T \times c5 L \times c5
31. Tc1 L \times f5
32. S \times f5 h5
33. Df3 Uppg.

(Anm. av Z. N.)

SPANSKT PARTI.

Från turneringen om östgötamästerskapet, Linköping 1954.

A. Boman,

Linköping.

1. e4 e5
3. Lb5 a6
5. 0—0 Le7
7. Lb3 d6
9. h3 Sa5
11. d4 Dc7
13. c \times d4 Lb7
15. Ld3
2. Sf3 Sc6
4. La4 Sf6
6. Te1 b5
8. c3 0—0
10. Lc2 c5
12. Sbd2 c \times d4
14. Sf1 Tac8

A. Fridh,
Linköping.

I ett parti Trifunovic—Sköld, Dubrovnik 1948, följde — sämre — 15. Lb1. Även Bronsteins fortsättning, 15. Te2, förtjänar beaktande.

15. — d5!
16. e \times d5 e \times d4

Att föredra är 16. —, e4, som Euwe spelade mot Unzicker 1951. Det följer 17. L \times e4, S \times e4. 18. T \times e4, L \times d5 med goda chanser för svart.

17. S \times d4 S \times d5
18. Sf5 Lf6

Svart tycks ha löst spelöppningsproblem på ett tillfredsställande sätt och hotar nu närmast föra springaren på a5 i spel. Emellertid har vit en överraskning i beredskap.

19. Dg4!

Denna fortsättning, som rekommenderas av Boleslavsky, ger spelet en skarp karaktär.

19. — g6
20. Sf1g3 Tfe8
21. Se4 Lg7?

Ett fel, som genast blir vederlagt. Med 21. —, Le5 hade svart kunnat leverera fortsatt hård kamp.

22. S \times g7 K \times g7
23. Dh4! h5
24. b3 b4
25. Lb2† Sc3
26. Df6† Kg8
27. Sd6!

Den mycket verksamma springaren har nått sitt mål, och partiet avgöres nu i få drag.

27. — T \times e1†
28. T \times e1 Tf8
29. Se8! Uppg.

(Anm. av A. Boman).

DAMGAMBIT.

Internationell turn. i Zürich,
april 1954.

Euwe. Beni.

1. d4 d5
2. c4 e6
3. c4 \times d5

Detta drag är inte så oskyldigt som det kan synas.

3. — e \times d5
4. Sc3 Sf6
5. Lg5 c6
6. Dc2 Le7
7. e3 Sbd7 Sh5
9. L \times e7 D \times e7
11. g4 Sg7 Sf8
13. Thg1 h5
15. Se5 Sd7
17. d \times e5 h \times g4 Ld7

Hotet f4—f5—f6 måste givetvis pareras.

19. Tgh1 0—0—0

Att slå på h1 är inte bättre, då hotar Th7.

20. T \times h8 T \times h8
21. S \times d5 Dh4
22. g5 Dg3 Le6
23. Dc5
24. Se7† Kc7
25. S \times e6! b6
26. Dd6† Kb7
27. Sa5†! Uppg.

En promenadseger!

ENGELSKT PARTI.

Sovjetmästerskapet 1954.

V. Kortjnoj S. Flohr

1. c2—c4	Sg8—f6
2. Sg1—f3	c7—e5
3. Sb1—c3	d7—d5
4. c4×d5	Sf6×d5
5. g2—g3	— —

5. e3 eller 5. e4 hade förmölligen varit farligare för svart. Textdraget hade av svart bort besvaras med 5. —, g6.

5. — —	Sb8—e6
6. Lf1—g2	Sd5—c7
7. Dd1—a4	Lc8—d7

Det korrekta svaret är här 7. —, Dd7. Manövern med 7. Da4 syftar till att föra damen till e4 och därmed försvåra svarts utveckling på damflygeln.

8. Da4—e4 e7—e6

Efter detta schablonmässiga drag är svarts ställning ganska kringskuren. Det hade nog varit bättre att spela 8. —, Se6 med den troliga fortsättningen 9. Se5, S×e5. 10. D×e5, Db8. Om vit inte spelar 9. Se5, kan svart dra ut löparen till g7 och fullborda utvecklingen.

9. 0—0	Lf8—e7
10. d2—d4	c5×d4
11. Sf3×d4	0—0
12. Tf1—d1	Dd8—c8

Svart har redan råkat i ett svårt läge och har det inte lätt att avvärja motståndarens tryck.

13. Lc1—e3 Sc7—e8

Springaren stod ofördelaktigt på c7, och det är naturligt att svart ville placera den på ett bättre fält — f6. Men det hade kanske varit förmöllare för svart att spela 13. —, Td8 och sedan Ld7—c8.

14. Ta1—c1	Se8—f6
15. De4—f4	Le7—d8

Inte 15. —, e5 för 16. S×c6. På 15. —, Td8 är svaret 16. Scb5 mycket obehagligt för svart.

16. Sd4×c6	Ld7×c6
17. Sc3—b5	Ld8—b6
18. Sb5—d6	Dc8—b8
19. Le3×b6	a7×b6
20. Lg2×c6	b7×c6
21. Tc1×c6	Ta8×a2
22. Df4—d4	— —

Kortjnoj är mästerlig i att beräkna varianter på lång sikt. Denna för vit fördelaktiga ställning ville han uppnå när han spelade 16. S×c6. Svart har hittills lyckats undvika materiella förluster, men nu går det inte att rädda b-bonden.

22. — —	h7—h6
23. Td1—c1	— —

Starkare än det direkta 23. T×b6, Da8 med möjligheter till fortsatt motstånd för svart.

23. — —	Ta2—a8
24. Sd6—c8	Kg8—h7
25. Dd4—d3†	— —

Absolut inte 25. T×b6? på grund av 25. —, T×e8.

25. — —	g7—g6
26. Sc8×b6	Ta8—a7
27. Dd3—d4	Kh7—g7
28. Te6—d6	Tf8—e8
29. f2—f4	Kg7—h7

Vit har merbonde och angreppsställning. Till råga på allt är svart i tidsnöd.

30. Tc1—d1 Uppgivet.

Efter 30. —, Sd5 kan vit nu fortsätta med antingen 31. T×d5, e×d. 32. S×d5 eller också 31. S×d5, e×d. 32. T×d5, varefter 32. —, T×e2 strandar på 33. Td8. Och 30. —, Sg8 är minst sagt perspektivlöst.

Den unge Kortjnoj har redan gjort sig känd som en brillant angreppspelare. I detta parti visar han sig också behärska det positionella tryckets vinstmöjligheter.

(Ur Nyheter från Sovjetunionen)

KUNGSINDISKT.

Finlands Schackförbunds mästerskapsturnering, april 1954.

O. Katajisto. T. Salo.

1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. g3	Lg7	4. Lg2	0—0
5. Sc3	d6	6. Sf3	Sbd7
7. 0—0	e5	8. e4	a5
9. h3	e×d4	10. S×d4	c6
11. Le3	Sc5	12. Dc2	a4

Varianten med kännetecken e×d4 samt a4 har blivit populär efter det berömda partiet Botvinnik—Geller, Budapest 1952.

13. Tad1 Da5 14. Tfe1 Db4

Med 14. —, Te8 kunde svart ännu eröra en ställning, som i teorin är livlritt omdiskuterad. För vit har föreslagits sådana fortsättningar som 15. a3, 15. Lf4 samt 15. g4, men det sista

ordet är fortfarande osagt. Det kan hänta att Salos spelsätt är lika bra som de teoretiskt vanligare. För den åsikt talar också en analysvariant av dr Euwe: 14. —, Te8. 15. Lf4, Lf8. 16. Tf3, Td8. 17. Lg5, Lg7 med svårt spel.

15. a3 Da5

Naturligtvis icke 15. —, D×c4. 16. Lf1 med damvinst.

16. Lf4 Td8 17. g4

Inleder ett djärvt bondespel på kungsflygeln. Om 17. Sf3, så uppkommer efter dragen 17. —, Lf8. 18. Lg5, Lg7 den ovannämnda analysställningen med den skillnad, att svart har lyckats provocera vit att spela draget a2—a3, vilket måste betraktas som en lamslagning av den vita drottningflygeln. I det här partiet bliva de i varianten ofta förekommande dragen Lf1 resp. Lf8 ogjorda.

17. — h5 18. g5 Sh7

Även 18. —, Se8 eller det intressanta bondeoffret 18. —, Sfd7. 19. L×d6, Se5 kommer i fråga.

19. Le3 Se6

Fortsättningen 19. —, L×d4. 20. L×d4 har sina sidor både efter 20. —, Se6. 21. h4 och efter 20. —, Sxg5. 21. Lf6.

20. h4 Shf8?

Svart måste byta på d4, ty nu blir den vita f-bondens frammarsch mycket besvärlig för svart.

21. Sde2	f6	22. f4	f×g5
23. h×g5	Sc5	24. f5	Le5
25. Tf1	Sb3	26. Kh1	Da6

Svart söker sin räddning i ett aktivt motspel, fast ett avvaktande drag, t. ex. 26. —, Ld7, skulle bättre vara på sin plats.

27. c5! Dc4 28. Dd3

Den svarta damen siktade till K-flygeln genom öppnandet av den fjärde räden 28. —, g×f5. Nu skulle det överraskande draget 28. —, b5! ha varit det relativt bästa, om ock 29. D×c4! (Icke 29. c×b6 e. p.?, D×d3. 30. T×d3, La6!), b×c4. 30. c×d6, T×d6. 31. T×d6, L×d6. 32. e5 leder till bondevinst för vit.

28. — Df7 29. Lh3 Kg7
30. Sf4 Dc7

Vit hotade redan med 30. f×g6.

31. Dc4 S×c5

Det vita angreppet slår igenom i alla fall.

32. L×c5 d×c5 33. T×d8 D×d8
34. f6† L×f6 35. g×f6† Kh6

Ett slag på f6 skulle betyda D-förlust.

36. Df7 L×h3 37. Dg7† Kg5
38. S×h3† Kh4 39. Sf4 Dd7
40. S×g6† Kh3 40. Tf3† Uppg.

(O.K.²=O. Katajisto o. O. Kaila)

SICILIANSKT PARTI.

Helsingfors lagmästerskapsturnering, den 6 maj 1954.

V. Tirkkonen **I. Solin**
(Helsingfors) (Helsingfors
Schackmän.) Allmänna Schack-
 sällskap.)

1. e4 c5 2. Sf3 a6

Den s. k. Beverwijk-varianten, som kan bekämpas av vit med 3. d4, 3. c4 eller t. o. m. 3. b4.

3. d4 c×d4 4. S×d4 e5
5. Sb3

En mening med textdraget är att förhindra löparutvecklingen till c5.

5. — Sf6 6. Lg5 Lb4†

En uppföring av Solin. Om 7. c3, så helt enkelt 7. —, Le7. Det aktiva draget 7. Sc3 kommer i fråga, men av tre möjliga drag är 7. S3d2 det mest konstlade, och tillåter dessutom Lc5.

7. S3d2 d6 8. a3 Lc5
9. Df3

Svart hotade med 9. —, Dh6. Det besvaras bäst med 9. Sc4, enär partifortsättningen säkert är fördelaktig för svart.

9. — Le6 10. Lxf6(?) Dxf6

Svart vill slippa damer. Annars väl 10. —, g×f6.

11. D×f6 g×f6 12. Lc4 Tg8
13. g3

Det bästa torde vara 13. L×e6 samt 14.0—0, som inte genast går an.

13. — Ld4!

Den svarta löparen är en riktig provokator. 14. Ta2!

14. c3 Lb6 15. a4 Sd7
16. b4?

Ett antipositionellt drag av vit, som är en förstaklassare och spelar som reserv i stället för O. Pastuhoff. Efter det naturliga draget 16. Sa3 följer 16. —, Ke7. 17. L×e6, f×e6. 18. Sac4, La7 med därpå följande d5.

16. — Tc8 17. Sa3 Ke7
18. L×e6 f×e6 19. a5

För tredje gången hotar vit svarts löpare med en bonde, men det sista hotet blir ödesdigert.

19. — La7 20. c4

20. Tc1 vore nog bättre.

20. — f5 21. f3 h5

Svart opererar på båda flyglarna.

22. Ta2 f4 23. Sf1 Ld4

24. Tc2 Sb8! 25. b5 Lc5

Även 25. —, a×b5 kommer i fråga, men textdraget är skarpere.

26. Sb1 Lb4† 27. Kd1 a×b5
28. c×b5 T×c2 29. K×c2 L×a5

Jfr anmärkningen efter vits 19:e drag!

30. Kb3 Sd7 31. Tg1 Sc5†
32. Kc2 d5

Nu sker avgörande framstöten i centrum.

33. Sbd2?

Mera möda för svart skulle 33. Sfd2 ha berett.

33. — h4 34. g4 h3

Stackars tornet får fortfarande skämmas i sitt hörn.

35. Sb3 Lb6 36. S×c5 L×c5

37. Th1 Ta8 38. Sd2 Ta2†

39. Kd3 Le3 40. Sb1 Tf2

men vit gav upp först vid det 53:e draget. Observera mattbilden 41. Sc3, Td2 matt!

(O. K. efter segraren.)

DAGENS KORTSLUTNING.

1. d4 Sf6 1. d4 d5

2. c4 e5 2. c4 Sf6

3. d5 Lc5 3. c×d5 D×d5

4. f3 0—0 4. Sc3 Dd8

5. Lg5 Se4 5. e4 e6

6. L×d8 Lf2 6. Lg5 Le7

7. Ld3 D×d4

8. Lb5† Uppgivet

NORR . . . (Forts. fr. sid. 249)

son i år, för övrigt en spelare som säkert kommer att så småningom låta höra av sig i SM-sammanhang.

I den absoluta toppen sker emellertid inga förändringar. Där sitter Harry Åhman som en klippa, orublig när det gäller. Han har en konkurrent, i varje fall bland de nu aktiva, Folke Åström. Deras uppgörelse om årets DM-titel, finalpartiet som så många gånger förr, varade i nio timmar och först efter den persen kunde Åhman plocka hem sitt nionde mästerskap. Med dessa två i spetsen räknar länet kanske inte med att vinna div. II norra i Allsvenskan, men, ja... Schackkamraterna, Solna, får i varje fall ingen promenadseger.

På klubbsfronten har en hel del nyheter genomförts med lyckad utgång. Den alltid initiativrika klubben i Gällivare, där bröderna Apelqvist härskar: Knut, Axel, Åke, Rune och Lennart som stockholmare nu sist fått på tafsen av, genomförde förra året förutom DM en korptävling vilken säkert mer än annat propagrade för det ädla spelet. I Luleå har uppmärksammade simultävlingar hållits öppna för allmänheten, och länets klubb på frammarsch,

Svartöstadens schacksällskap, har i skrivande stund just utmanat Norrbottens Järnverk i en fortlöpande 1-timmesturnering.

För två år sen förklarade Prins efter sin turnering i landet att han blivit överraskad av att möta hårdaste motståndet högst upp på kartan. Förklaringen är i viss mån den att vi inte är bortskrämda med stormästarbesök och lägger manken till vid sådana tillfällen. Men att intresset för schack finns här, det vittnar många andra exempel också om. Och schackklubbarna lägger för närvarande upp sin verksamhet på så sätt att de ska nå ut till en så stor allmänhet som möjligt. Här har C. O. Asphem, ledamot i centralstyrelsen, utträtt ett gott arbete och tagit initiativen. Topp och bredd får enligt hans uppfattning samma utrymme på programmet. Bl. a. kan omtalas att en DM-turnering i fjärrschack är beslutad, en unik tävlingsform för ett län.

Till sist ska nämnas att Norrländska Socialdemokraterna i Boden öppnat en permanent schackspalt, där både lokalt, nationellt, internationellt och allmänt stoff publiceras. Också ovanligt för landsorten, eller hur?

Karl G. Dalenius

Problem

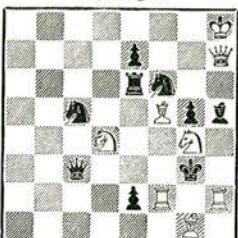
Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm V.

10290. Gunnar
Andersson &
Herbert Hultberg,
Stockholm.

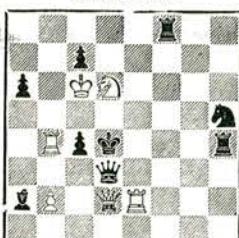
Matt i 2 drag.

10291. Tore
Andersson,
Tyringe.

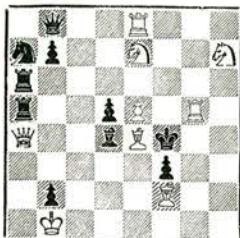
Matt i 2 drag.

10292. Gustav
Faleby,
Stockholm.

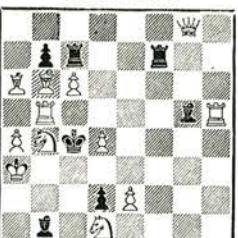
Matt i 2 drag.

10293. C. Groene-
veld,
Aalten.

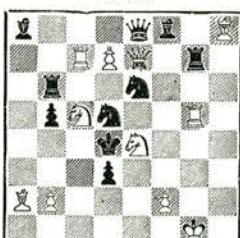
Matt i 2 drag.

10294. Karl
Hasenzahl,
Frankenthal.

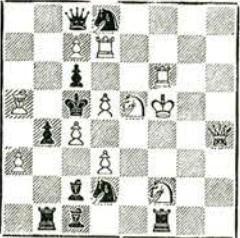
Matt i 2 drag.

10295. David Hjelle,
Volda.

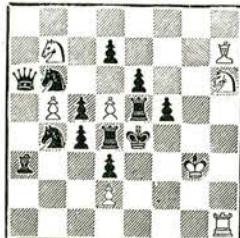
Matt i 2 drag.

10296. Edvin
Karlsson,
Gräsmyr.

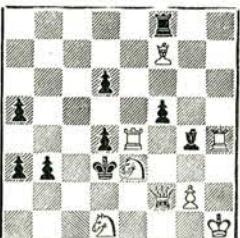
Matt i 2 drag.

10297. Ragnar
Nilsson,
Kalmar.

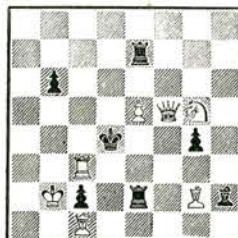
Matt i 2 drag.

10298. P. Over-
kamp,
Rotterdam.

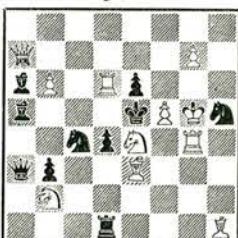
Matt i 2 drag.

10299. Emil
Palkoska,
Prag.

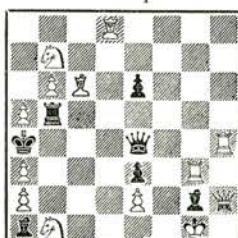
Matt i 2 drag.

10300. Ottavio
Stocchi,
Langhirano.

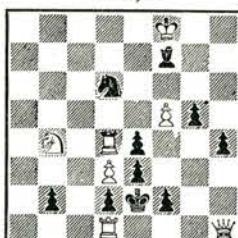
Matt i 2 drag.

10301. Gustaf Adolf
Ekestubbe,
Skurup.

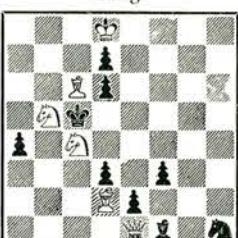
Matt i 3 drag.

10302. Artur
Hemmingsson,
Gåxsjö.

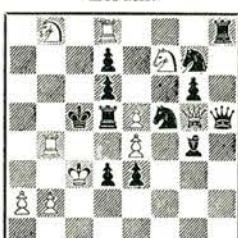
Matt i 3 drag.

10303. Ladislav
Knoteč, †,
Prag.

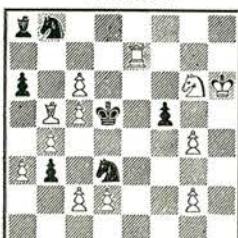
Matt i 3 drag.

10304. Lennart
Larsson,
Lerum.

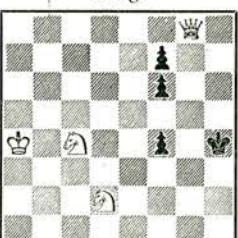
Matt i 3 drag.

10305. Folke
Lundqvist,
Vetlanda.

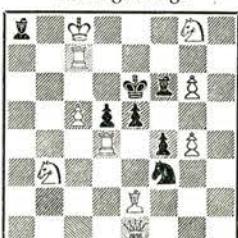
Matt i 3 drag.

10306. Ilja Mikan,
Prag.

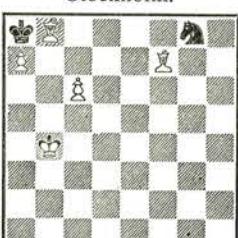
Matt i 3 drag.

10307. Lajos Pinter,
Zalaegerszeg.

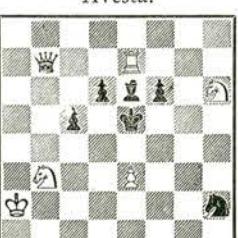
Matt i 3 drag.

10308. Gunnar
Reinhard,
Stockholm.

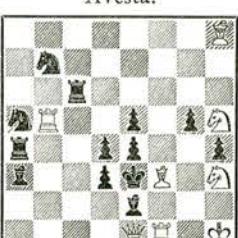
Matt i 3 drag.

10309. Axel
Åkerblom,
Avesta.

Matt i 3 drag.

10310. Axel
Åkerblom,
Avesta.

Matt i 3 drag.

10311. *Tore Andersson, Tyringe.* Ka2, De7, Tg2, g4, Lb3, h6, Sb1, e4, Bc3, d2 — Kd3, Dg8, Th5, La6, b8, Se6, Ba5, g6. 2½.
10312. *Bengt Ingre, Mora.* Ka4, Dg1, Td8, h2, Lh8, Sa2, b3, Bb4, c4, e3, f2 — Ke2, Ld5, e5, Bc6. 2½.

10313. *Edvin Karlsson, Gräsmyr.* Ka4, Dc4, Tg6, Ld6, h3, Sf8, Bc5, d3, h5, h6 — Kf5, Dg4, Te7, f1, Sd4, e3, Ba3, a7, c6, g7. 2½.

10314. *E. Wennick, Hälsingborg.* Kh8, Dd7, Tb4, Se7, e8, Ba6, g3 — Ke5, Da5, Te6, h5, La1, Se4, Bd2, f2, g4, h6. 2½.

10315. *Gunnar Reinhard, Stockholm.* Kc1, Ta4, Bd2, e2, f3, g3, h2 — Ka1, Ba2, g4, h5. 3½.

Lösningsfrist 31/12.

Nr 10290 visar mattväxling. Efter vilka drag? — 291 har ett beaktansvärta förspelet i två varianter — 292 är innehållsrikare, än man skulle tro — 293 paradväxling — 294 bygger på en känd idé. Vilken? — 295 fordalar, att man är noggrann — 296 är mycket innehållsrik — 297 en ny version av

ett tema, som blivit populärt bland våra yngre författare — 298 förspelet, tematiska förfölser, en av de bästa tvådragarna — 299 en liten fin 2½ med tydliga varianter — 300 en stor sak av världens f. n. främste tvådragskomponist. Försök 1. Sd2. — 301 överraskande strategi — 302 författaren söker som vanligt lura lösarna — 303 lever på mattbildselegans — 304 när typiska tvådragsförfattare ger sig in på tredragsonrådet, blir det gärna något originalt — 305 trevligt lösningsobjekt — 306 ekotakter, mycket lättlöst — 307 Dr Pinter har alltid en välvärddad stil över sina problem — 308 författaren, som ett par år varit borta från spalten, hälsas välkommen åter och presenterar en liten näpen uppgift — 309 det är ett verkligt nøje att åter få räkna Axel Åkerblom bland våra bidragsgivare — 309 är inte så svår men med — 310 bjuter författaren lösarna ett verkligt flott och stort upplagt verk. Det är roligt att se, även varför inte en del drag leder till målet. Notationsproblemen ger vi som vanligt en poäng per styck för.

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS

omfattar alla originalproblem, i detta häfte nr 10290—10315, som det gäller att lösa efter bästa förmåga. Man kan börja delta när som helst och får lösa så många eller få problem, man vill. Det är absolut inte nödvändigt att lösa alla uppgifterna. Till tvådragare anges endast inledningsdraget, till tredragare bör man notera vits första drag (och helst då också vad han hotar fortsätta med i andra draget), svarts svarsdrag på inledningen och vits andra drag. Till tre- eller flerdragare ska man ange så många varianter som möjligt. För

PROBLEMLÖSNINGSTÄVLING.

korrekt löst 2½ får man 2 poäng, för 3½ 3 poäng och för flerdragare poäng berorande på problemets svårighetsgrad. Påvisande av bilösningar, olösighet, illegala ställningar eller dubbelspel i viktiga varianter ger extra poäng. Den, som så småningom uppnår 500 poäng, och det är inte alltför svårt med litet tålmod, erhåller ett bokpris. Alla som har sådana priser att ffordra torde hänyända sig direkt till red. E. Lundin. Lösningsfristen står alltid utsatt och lösningarna sänds under adress Bror Larsson, Kungstensgatan 63 IV, Stockholm Va.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMEN

10252 (*Beszczynski*). 1. Sc×b4. Ej 1. Lc4, Dc1 2. S×c3? 10253 (*Ekestubbe*). 1. Lc8. Grimshaw på e3 och e6 (IA, EW). Förbleknar totalt inför följande av Jan Hartong (Jaarboek 1953): Kh6, De3, Ta4, Lh2, Se8, Bg5 — Kf5, Td1, f1, La1, g2, 2½ 1. De2. (HT). 10254 (*Ekestubbe*). 1. Dh8. Elegant trots dubbeltrot (HT). Där hr Ekestubbe står för regin är alltid roligt att få vara med (GF). 10255 (*Hagemann*). 1. De8 (2. Sf4), Te7 (Le7) 2. T×d6 (Sc7). Grimshaw som Lewmannparad. 10256 (*Hermannsson*). 1. Tg2 (2. Dg4), L — (Ld4) 2. De3 (De4) Temat i senaste nybörjarturneringen i ff-form. Bivarianterna L(K, T)×f4 bör observeras. Artisteri av högsta klass (LL). 10257 (*Hjelle*). Förspelet 1. —, c5 (e5, L(D)×d6,

S—) 2. L×b7 (Dg8, Sb6, De4). Lösn. 1. Se8 (2. Sb6), c5 (e5, g7, Lc5, Dc7) 2. Sc7 (Sc5, Sf6, T×e5, S×c7). Cirkuseffekter (HT). 10258 (*Ingre*). 1. Sd1 Stocchiblockader på d5 efter flyktfältsgivande nyckel. Varianten 1. —, Td5 är nog inte riktigt temaren, men bra gjort ändå (LL). 10259 (*Nilsson*). 1. Kf4 Också en god variation av temat (HT), (LL) Smått oväntad inledning (EK). 10260 (*Pinter*). 1. T×d3 Paradväxling, förspelet 1. —, S— (c3), med tre självblockader på d3. Intressant och tämligen ledig utformning. 10261 (*Baswedan*). 1. d6 (2. Te6), Se3 (S×g3, Le3, L×g3, Tb6) 2. Sg6 (S×d3, b4, h6, Se6). Variantrik. 1. —, Tb6 har dualen 2. Tg4 och H. Hultberg föreslår att de bågge vita S utbytas mot en

Sc5. Håller det? 10262 (*Faleby*). 1. a4, L×e4 (c2) 2. L×f3 (D×d3). En effektiv D. 10263 (*Havel*). 1. De7 (2. Sg6), Kd4 (Sc6) 2. S×e6 (Le3). Vackert variantnät (ÅA) Nätt idédubblering men ingen stor uppgift för att vara Havel (OR). 10264 (*Hemmingsson*). 1. g6, Ld4/c3 (Lc5, L—) 2. Sb4 (Sa5, d4). Stilla men effektiva drag (ÅA) Nätt grepp men kända motiv (OR) 10265 (*Knötek*). 1. Sg3 (2. S×f5), Sc5 (Sc7, d2) 2. c4 (D×c7, Se2). Att här anmärka på dualen efter 1. —, f4 är för strängt, då draget inte är någon parad mot hotet. 10266 (*Knötek*). 1. Tcd8 (2. S×b5), L×d7 (S×d7) 2. Dc4 (De4). Tyvärr många bilösningar 1. Db3, 1. Te7, 1. Te8, 1. Sc6. 10267 (*Lundqvist*). 1. Ta5, Kd4 (K×b4, f2) 2. Sc2 (Lc3, Ld5). Två pjäsoffer och tre modellmattor varför man får överse med dualen efter 1. —, Kb3. Vad säger miniaturkännarna om originaliteten? (HT). 10268 (*Umar*). 1. Dh7, K×c6 (Sh7, b×c6, d3, e3, g5) 2. D×e4 (Td7, Td7, D×e4, Dh1, Td7). Vi har räknat till elva olika mattdrag. Lyckad och svårfunnen nyckel (ÅA). 10269 (*Wirtanen*). Aviskt 1. Tg4 (2. Sa5), Ld6 (Lf4, Kd5, Sd6) 2. Sd2 (Sc5, Da8, Dc7). Bilös. 1. S×e5 och 1. D×d7. 10270 (*Appo*). 1. Sf4 10271 (*Ingre*). 1. Da5. Näpen miniatur (ÅA) God teknik (HT). 10272 (*Pniak*). 1. Lf8 Problemet har tidigare varit infört som nr 10191. Många kände igen det. 10173 (*Popovski*). 1. Tb7. Föregångaren hästarmer från "Bonus Sociusmanuskriptet"), ca 1350, och ser ut så här: Kd3, Ta7, h7 — Kd8, Sd6. 2½ 1. Thg7. 10274 (v. d. Straat). 1. Tg7. 10275 (*Lundqvist*). 1. Kd1, h2 (Kh2) 2. D×h4 (Se2).

Korrektur: 10215 (*Lundqvist*) Flytta T b6 till a6. Borttag Ba7.

10218 (*Rosolak*). För att undvika dualen 2. Dc7 (Dd6) efter 1. —, c6 ger förf. problemet följande ställning. Kh3, Dd7, Lb7, g3, Sd5, e5, Bd2, e3 — Ke4, Da8, Tc1, f1, La6, b8, Sa1, h2, Bb3, b6, c6, e7, h5. 2½ 1. Se7.

10227 (*Palkoska*). Herr Oscar Rova, Avesta, påpekar att den angivna lösningen inte stämmer, ty efter 1. De3, D×f6 (L×f6) kan man mycket väl spela även 2. Sd4 (Sc3), eftersom vad förf. angett som parader 2. —, La4 (D×d7) besvaras med 3. T×f6. Belöning 2 poäng! EK och IA, som angett endera dualen, få varsin extra poäng.

LÖSARLISTA, HÄFTE III 1954.

I Andersson 424+48=472, J. E. Andersson 44, T. Andersson 412+52=464, Å. Andersson 492+56=548, A. Bergdahl 66+24=90, K. G. Bergvall 436+20=456, E. Carls-

son 207+29=236, Ä. Ericson 82+41=123, E. Eriksson 260+27=287, N. Erlandsson 24+14+27=65, T. Fahrlman 142+30=172, G. Faleby 430+52=482, I. Hallberg 205+41=246, C. I. Holm 419+43=462, J. P. Jensen III 413+50=463, B. Jändel 297+52=349, E. Karlsson 434+48=482, L. Larsson (L-m) IV 317+42=359, L. Larsson (N-e) 72+6=78, Fr. Lindgren 491+23=514, G. Lisskar 23+29=52, E. Lundin 352+24=376, H. Marlk 197+56=253, D. E. Martini 58+27=85, E. Mörk 83+42=125, A. Nilsson II 416+52=468, M. Nordström 445+36=481, O. E. Olsson 420+28=448, I. Peterson 52, P. O. Ringvall 286+36=322, O. Rova 91+48=139, H. Svensson 183+39=222, H. Ternblad V 360+40=400, E. Wennic 133+39=172, A. E. Wester 357+14=371, E. Wikström II 2+51=53, Erl. Wikström 54+37=91.

Högsta möjliga poäng var denna gång 64. Bästa lösare blev Å. Andersson och H. Marlk med 56 poäng vardera. De 500 poängen, som berättiga till ett bokpris, uppnåddes denna gång av Åke Andersson, Viksberg, och Fr. Lindgren, Lidingö. Vi önskar lycka till och god fortsättning på nästa serie. Eftersom många flera nu är nära poängstegens topp, drar det ihop sig till en spänande strid.

MAN SKA ALDRIG SÄGA ALDRIG

och det gjorde vi inte heller vid publiceringen av nr 10246, som hade schackande nyckel, fast vi saade, att en sådan förekommer sällan. Så sent som 1951 hade American Chess Bulletin dock en turnering, där schack fordrades i inledningsdraget. Ett av de bästa bidragen var följande.

10316. *Alain C.*
White.

I. HO Am. Chess
Bullet. 1951.

Matt i 2 drag.

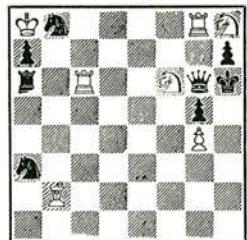
Förspelet är 1. —, Lf6 2. Sb6 1. —, Tf6 2. Sc3 och sedan har vi en verklig lockande förförelse 1. Sef6†, L×f6 2. Dd6 1. —, T×f6 2. Td4? Det sista draget blev dock omöjligt eftersom svart T fängslade Tf4. Lösningen är i stället 1. Sdf6†, L×f6 2. Td7 1. —, T×f6 2. D×d3.

BARA EN VARIANT

är alldelvis tillräckligt för att skapa ett tilltalande problem. År idén skarp nog, har man större utbyte av att se den ensam än tillsammans med ett antal ointressanta bivarianter, tillfogade av en energisk kompositör endast för att göra problemet fylligare. Författarfirman Krämer & Zepler visar med följande uppgift en originell tanke utan onödiga utsmyckningar. Det bivarianter, som förekommer, t. ex. 1. —, Dc4†

10317. Ado Kraemer och Erich Zepler.

1. pris Schackkl. Hombruch-Barop 1951.

Matt i 3 drag.

ALAIN WHITE'S MEMORIAL.

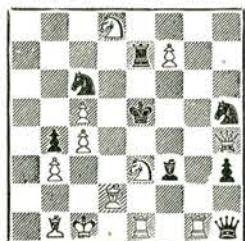
Till minne av den för ett par år sedan bortgångne Alain C. White har Amerikanska problemistförbundet avhållit en stor turnering, vars resultat nyligen tillkännagivits. Tävlingen var uppdelad i fyra avdelningar, 2½, 2½ med temat "efter olika svarta försvarsdrag erhåller sv. K ett, två och tre flyktfält", 3½ och självmatter i 2 drag. Det

inkom inte mindre än 322 bidrag från 122 författare representerande 22 länder. Domens kungjordes i den jugoslaviska tidskriften "Problem" och samtidigt meddelades att Amerikanska Problemistförbundet nedlägger sin verksamhet, eftersom dess officiella organ inte längre kan utkomma.

10321. Ference Fleck

I. pris White Mem. avd A.

Problem 23-24 1954.

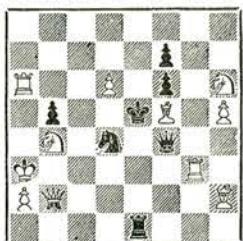

Matt i 2 drag.

10322. Ference Fleck och Robert Darvas.

I. pris White Mem. avd B.

Problem 23-24 1954.

Matt i 2 drag.

10323. Ladislav Knotek †.

I. pris White Mem. avd C.

Problem 23-24 1954.

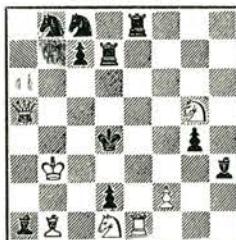
Matt i 3 drag.

Icke endast skickliga spelare

utan även framstående problemister finns det bakom järnridån. Till Allsovjetska Problemmästerskapet insändes i tvådragsavdelningen 138 problem komponerade under åren 1948–1952 och nedanstående problem, som tidigare vunnit 1. pris i Lettiska turningen 1952 erhöll första platsen.

10320. L. I. Sago-rujko.

1. Pris Lettlands Turn. 1952.

Matt i 2 drag.

Problemet lösas med 1. Tc3 (hot 2. Th3), D×g8. Ser starkt ut, men så kommer överraskningen 2. Tc6! och vad svart än gör, blir han matt i nästa drag.

Det intressanta med detta problem är dragen c5, d5, e5, som kommer igen i förspelet, förförelse och lösning. Vi börjar med förspelet 1. —, c5 2. D×d2 1. —, Td5 2. Db4 1. —, Te5 2. D×e5. Sen har vi förförelsen 1. Se4?, c5 2. D×c5 1. —, Td5 2. D×a1 1. —, Te5 2. D×d2. Det klaffar bra, men

svart har paraden 1. —, Sa6 2. ? Nyckeln är i stället 1. Se3 (2. Sf3), c5 2. D×a1 1. —, Td5 2. D×d5 1. —, Te5 2. Db4. Förväntat.

Förspel 1. —, Sd4 2. Sg4 1. —, Sf4 2. Dh8 1. —, Sf6 2. Tg5. Lösning 1. Df2, Kd4 2. Sf5 (Sc2?) 1. —, Kf4 2. Sd5 (Sg2?) 1. —, Kf6 2. Sd5 (Sg4?). Förspelets tre S-blockader utbytas mot tre flyktfältsvarianter.

I denna avd. fick *Halvar Hermansson* 2. HO — 10324 — för Ka4, Dc2, Te4, Le8, Sc4, d7 — Kd5, Dg8, Le7, Sf5, Bc7, d4. 2½ 1. Sd6. *Gustav Jönsson* tog 5. HO med — 10325 — Ka4, Dc5, Tf2, La6, f4, Se2, g4, Bb4, c2, g2 — Ke4, Dh8, Td1, g3, Lh4, h7, Sa3, Bd7, f5. 2½ 1. Le5. Och *Zacharias Fjellström* erhöll ett omnämmande — 10326 — Kc7, Dd7, Td8, Lg5, Sd4, e6, Bc6, g3, g7 — Ke5, Dc2, Ta5, h6, La3, g8, Ba6, d2, e4, f5. 2½ 1. Sc5.

Förspel 1. —, Df3 (e3) 2. T×D 1. —,

VAD FÖRFATTAREN AVSER —

är inte alltid så lätt för lösaren att komma underfund med, speciellt när det är fråga om moderna tvådragare. Det är många problem, som man nog helst skulle vilja ha en liten bruksanvisning till, då man försöker att tränga djupare in i den, för att förstå författarens intentioner. Från vår värderade medarbetare, *Halvar Hermansson*, mottogs vi för någon tid sedan nedanstående uppgift med hans egna kommentarer, vilka är så klara och belysande för hur en modern komponist söker få fram ett förfärligt innehåll i sitt alster, att vi ger både problem och lösning på en gång.

10328. Halvar Hermansson,

Unbyn.
Original för TfS.

Matt i 2 drag.

Försök 1: 1. Kf7 hotar 2. Df6. Spelar svart nu 1. —, D×d2 följer 2. Sa3 och på 1. —, T×d6 följer 2. Sb×d6. Däremot går inte 2. Se×d6 respektive 2. Se×d6 för att fältet d5, som vit med nyckeln lämnade ogarderat måste garderas. 1. Kf7? strandar emellerstid på 1. —, Tc5!

Försök 2: 1. Le5 med hotet 2. Td4. Svart gör samma parader som nyss, alltså 1. —, D×d2 2. S×d2 eller 1. —, T×d6 2. Sb×d6 och matterna blev också desamma som nyss. Men denna gång kunde inte Se4 göra matterna, emedan fältet e5 måste hållas garderas sedan Ld4 flyttat undan. Paraden mot hotet är nu 1. —, Lg1!

Lösning: 1. Lf2 hot 2. Td4. För tredje gången ser vi paraderna 1. —, D×d2 2. S×d2 och 1. —, T×d6 2. Sb×d6 och den

D×h6 2. Tg5 1. —, D×f5 2. Te3. Lösning 1. Tc3, D×h2 2. D×h2 1. —, Sc2 2. T×c2 1. —, S×f5 2. Te3. Detta enastående problem visar temat både i förspel och lösning.

Ett III. pris hemförde *Allan Thorsson* i denna avd. med följande originella skapelse: 10327 — Kb2, Dg4, Tc7, d4, Lb8, f7, Sf5, g8, Bb3, b4 — Ke5, Da8, Tb6, e4, Lh8, Sc6, e6, Ba7, e3, f4. 2½ 1. Sh4, Se×d4 2. Te7 1. —, Sc×e4 2. Tc5 1. —, T×d4 2. D×e6. Temat är här kombinerat med självblockader och dualundvikning.

1. Dg7 (hot 2. c8D), Ka7 (K×a8, Kc6, Kc8, Ka6) 2. c8L (c8D, Dg2, D×d7). Tre modellmatter och elegant utformning. Speciellt varianten 2. Dg2 med dragtvång för svart kommer överraskande.

här gången förhindras matterna med Se4 av att pjäsen står fängslad av Te2 (i de bågiga tidigare försöken frigjordes den med inledningen). Bivarianter är 1. —, D×c3 2. D×c3 och 1. —, Sd3 2. D×d3.

Vi tror så väl författaren, när han säger: "Det är mycket som ska klappra i ett sådant försök och jag har offrat mycken tid på det. Den ena S-matten i de tre faserna går nog, men att länka in den andra, det var knivigare."

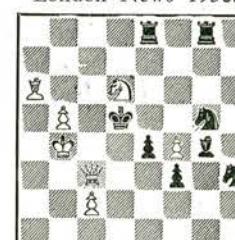
GRIMSHAWSKÄRNINGSPUNKTEN

Vi har tidigare sett, hur man kan utnyttja skärningspunkten mellan två långskjutande pjäser med olika gångart genom ett offer just på detta fält. Man får väl anse, att konsten att göra ett liknande problem, men utan offer, är ett stråvassare, men egendomligt nog finner man, att detta lyckades redan något tidigare än den första Nowotny sätte dagens ljus. Det var W. Grimshaw som gjorde upptäckten och efter honom har också temat fått sitt namn.

Lösningen till

10329. W. Grimshaw

The Illustrated London News 1950.

5½ 1. Lc8.

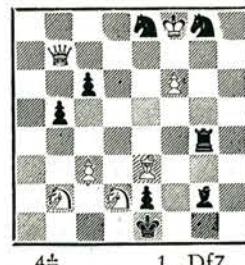
börjar en smula hårdhårt med 1. Lc8, som ställer ett flyktfält och hotar matt i nästa drag, men man var inte så kringig förr i världen. Svart svarar med 1. —, L×c8 (kritiskt över e6). Vit fortsätter med 2. Df6 (hot 3. b4), Te6 (Gromshawdraget), som avskär

Lc8) 3. Dd4, K×d4 4. Sf5 (avskärningen utnyttjas), Kd5 5. b4# Detta är dock endast en ensidig Grimshaw, ty någon variant där L skär av T förekommer ej.

Ett av de mest skända verken över detta tema följer nedan. Man bör lägga märke till att i Grimshaw, som är dubbelsidig, framtvingas först två kritiska drag och att vit endast flyttar sin D, som hela tiden håller sig på sjunde raden men likafullt kan framtvinga ett avgörande spel.

10330. J. Kohtz och K. Kockelkorn.

Festschrift d. Akad. Sch.-Kl. München 1911.

4½ 1. Df7.

de än praktisk nytta. I en gammal årgång av TfS fann vi följande problem, där temat är framställt i två vändningar churu utan kritiska drag.

10331. H. M. Huse,

Tidskrift för Schack 1918.

Kh6, Da1, Tf3, h4, Sd3, Be4. Kd4, Tg2, Ld7, Bc3, c7, d6, e7, g3. 2#. 1. Da8 (2. Dd5), Lc6 (Bc6, Le6, Be6) 2. Da7 (Da4, Dh8, Be5).

Som vi senare kommer att få se, är det även möjligt att framställa liknande avskärningar mellan två pjäser med samma gångart, t. ex. två T, fastän det kanske låter en smula egendomligt.

TURNERINGSKALENDER.

Tidskrift för Schack: Årturnering för alla under 1955 publicerade originalproblem. *Tvådragare*: Priser 25, 15 och 10 kr. Domare Fr. Lindgren. *Tredragare*: Priser 30, 20 och 10 kr. Domare Bo Lindgren. *Flerdragare*: Priser 25 och 15 kr. Domare B. Larsson. Bidrag sändas till Bror Larsson, Kungstensgatan 63 IV, Stockholm Va.

British Chess Federation: 2#, högst två från varje författare. Domare R. C. O. Matthews. 3#, strategiska problem. Domare E. H. Shaw. *Självmatter* i 2 drag med

stillä spel, d. v. s. utan vita schackar i andra draget. Domare E. Boswell. Problemen skola sändas i två ex., som båda måste upptaga författarens namn och adress, fullständig lösning och ingenting annat. Adress G. W. Chandler, 46 Winchester Road, Sutton, Surrey, England. Frist 28/2 1955.

Finska Problemistföreningens 20-årsjubileum: 2# (och studier). Domare Gustav Jönsson resp. J. Gunst. Adress J. Hannelius, Väinölänkatu 24, Tampere, Finland. Frist 1/2 1955.

L'Échiquier de Paris: 3# med följande tema: Nyckeln är ett offer av en viktig pjäs, och bildar inledning till ett 2-drags-hot, vars första drag åter är ett offer av smma pjäs. I temaspellet fortsätter vit, som svar på det svarta försvarat, med ett tredje offer av samma pjäs, t. ex. G. Authier. *L'Échiquier de Paris II/54*. Ka1, Db4, Tf4, g1, Lb1, Sa5, c8, Bb2, d2, f3 — Ka6, Lh3, Ba4, b5, e4, e4, f5, f7, g3. 3# 1. Ld3 (1. offer) hot 2. L×c4 (2. offer). Pा försvarat 1. —, Lf1 följer 2. Le4 (3. offer). Adress G. Authier, rue Saint-Jean, Melle (Deux-Sèvres), Frankrike. Domare W. Speckmann. Högst 3 problem. Frist 28/2 1955.

Problemnoter: Organ för Dansk Skakproblemklub, utskriver för 1955 halvårsturneringar för 2#. Domare W. Jørgensen. Årturn. för 3#. Domare J. Knöppel. *Självmatter*. Domare R. Prytz. Adress W. Jørgensen, Damagervej 12, Köpenhamn SV, Danmark.

Club Argentino de Ajedrez: 50-årsjubileum, 2# i två ex. med namn, adress och lösning på bågge. Domare J. Peris och A. P. Argüelles. Adress A. Ellerman, Club Argentino de Ajedrez, Paraguay 1858, Buenos Aires, Argentina. Frist 30/11 1954. Med luftpost bör man hinna.

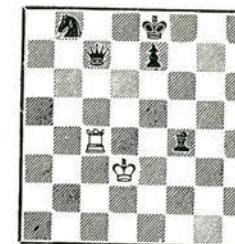
Vida Rotaria: 2# med följande tema: "Fortsatt försvar med vit självavskärning i huvudvarianterna". Tre ex. visar olika möjligheter. 1. temamatter i hot och ff-drag, 2. do efter likgiltiga och ff-drag, 3. do i hot, likg. drag och ff-spel. Ex J. B. Santiago: — 10332 — Kh1, Da2, Tb6, f1, Lc5, g6, Sb8, e4 — Ke5, Tg7, h5, La3, Sc7, d5, Bd4, h3. 2# 1. Sd2 (2. Sc4), Sd— (Sb4, Sf4) 2. Sc6 (Ld6, Sf3). Adress J. B. Santiago, Rua Guaiáras 860, Belo Horizonte (Minas Gerais — Brasilien). Domare N. Petrovic och P. Barron. Frist 31/3 1955.

Problem, jugoslavisk tidskrift, halvårsturneringar för problem av alla slag. För tredje året är rad svensk domare i fantasiavdelningen, denna gång Helmer Ternblad. Adress: Ing. N. Petrovic, Zagreb I, Marulicev trg 15. Jugoslavien.

PROBLEMISTERNAS JULPRISTÄVLING.

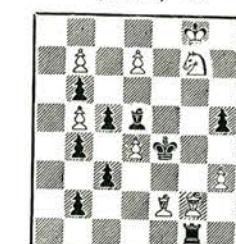
Litet pyssel på lediga stunder.

(10333) I.

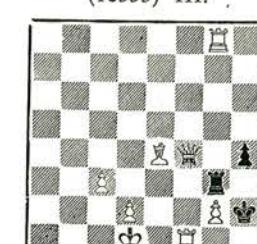
Svart drar och hjälper vit att göra matt i tre drag.

(10334) II.

Vit återtar sista draget och gör i stället matt i ett drag.

(10335) III.

Reflexmatt i tre drag.
(Se text).

VI. (10338). Ett T startar från a1 och drar först 1 steg, sedan 2, därpå 3, 4, 5, 6 och 7 steg.

A) Vilka fält kommer det att stanna på efter 7 draget?

B) Hur många olika sådana sjudrags-serier finns det?

Litet huvudbry nägot vid sidan om det alldagliga. Vi tror dock inte att våra lösare ska behöva anstränga sig alltför mycket för att finna de rätta svaren. Lösningar sändas före 10/1 1955 till Bror Larsson, Kungstensgatan 63 IV, Stockholm Va. Två bokpriser.

VISSTE NI ATT —

Miniatyr betecknar ett problem med högst sju pjäser. Termen skapades av Oscar Blumenthal som 1902 gav ut en antologi "Schachminiaturen". Den innehåller 360 problem och man finner där nästan samtliga dåtidens stora namn på problemkonsens himmel. Sverige representerades med uppgifter av O. Brenander, J. Fridlizius (still going strong), F. von Geijerstam, A. W. Ohlsson och R. Sahlberg. Vi lärar ett exempel, som, churu det endast innehåller en variant, är verkligt delikat och svårslöst.

10339. Frank Healy.

Illustrated London News 1858.

Kd6, Df2, Tc5, Bc3 — Kd3. 3#
1. Kd7!! Ke4 2. Td5!! K×d5 3. Dd4#.

Samlingen blev väldigt populär och följdes redan årets därpå av "Schachminiaturen, Neue Folge", 400 problem i elegant tryck. Varje sida upptar endast ett diagram i storlek 8×8 cm. Av svenska finner man

dock denna gång endast Brenander och Fridlizius. En liten lustig sak är följande, där de två kungarna byter plats:

10340. F. G. Glass.

Ke1, Tc4, Be2 — Ke3. 4#
1. Kf1 2. Kf2 3. Ke3 4. Tc1#.

Det har visat sig, att de flesta problemidéer, även mycket komplicerade sådana, kan pressas in i miniatyrför, varigenom man får dem koncentrerade utan ovidkommende bivarianter. Faran är dock att en författare låter miniatyrförmen bli självändamål på bekostnad av problemets innehåll.

Meredith är ett uttryck, som användes för problem med 8–12 pjäser. Egentligen är det namnet på en amerikansk problemist, vars specialitet var just problem med högst tolv pjäser.

Minimalproblem kallas uppgifter i vilka vit förutom K har endast en enda pjäs.

Svart Siegfried talar man om, ifall svart förfogar över endast en rörlig pjäs, vilken inte kan slås hur som helst på grund av att svart i så fall skulle bli patt. Ex:

10341. K. Fabel.

Die Schwalbe 1937.

Kh4, Tf4, Lb3, Bf6, g6 — Kh8, Tc7. 4½.

Förfölserna här här 1. Ta, b, c4, vilka svart besvarar med Ta, b, c7 (eller Tc8) och vit kan ej slå T för patt. Lösningen blir 1. Td4, Tc8 (Td7, Th7) 2. Td5 (Kg5, g×h7), Tc4 (Td5, K×h7) 3. L×c4 (T×d5, Kg5).

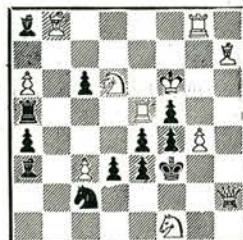
Rex solus betecknar ensam K. Nr 10340 ovan är således ett Rex solus-problem.

OCKSA ETT TEMA.

Den holländska tidskriften Probleemblad har nyligen avgjort sin 96 tematurnering, i vilken det gällde att komponera tredragare i vilka minst tre olika pjäser kom att stå på samma fält i vits andra drag. Priset togs med följande problem, där förf. t. o. m. lyckats få med fyra varianter.

10342. A. Piatesi.

1. pris Probleemblad 96. temat. 1954.

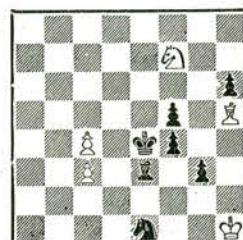
Matt i 3 drag.

1. La7 (2. Sd2), Tc5 (Lc5, c5, Sd4) 2. S×f5 (L×f5, T×f5, g×f5).

TILL SIST —

10343. Robert Darvas.

Pris Probleemblad 95. tematurn. 1954.

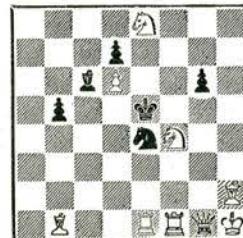

Hjälpmatt i 2 drag.

Om svart haft ett tempodrag till förfogande i sitt första eller i sitt andra drag eller om vit haft tempo i sitt första drag hade tre olika lösningar uppstått. I) 1. ?, Ld1 2. Sf3, Lc2. II) 1. Sd3, Kg2 2. ? Lf3. III) 1. f3, ? 2. f4, Lg6. Tempodrag saknas emellertid fullständigt och därför blir lösningen IV) 1. Sd3, Le2 2. Se5, Sd6.

10344. Adriano Chicco.

1. pris White mem. 1954.

Självmatt i 2 drag.

1. Sc7 (hot 2. Se2†, Sg3), Kf5 (K×d6, Kf6) 2. Sd3 (S×g6, Se6). Eleganta frigörningar av svart S.

10345. Bror Larsson.

Feenschach V.—VI. 1954.

Vit återtar senaste draget och gör i stället matt.

Ställningen känns igen sedan nr 10210 i jan.-häftet, men betingelsen är ny och det har alltså uppstått en fyrling. Lösningen må läsarna själva finna ut.

P. S. TVÅ ÖVERHOPPade NR.

10318. G. Heathcote,

East London Observer 1907.

Kh5, Dg2, Sb3, h3, Be2 — Ke3, Se7, h2. 3½ 1. Da8!

10319. H. Hermansson.

Problemisten 1954.

Kd5, Dh6, Sg4, Bh3 — Kf5, Bf7, g6. 2½ 1. De3.

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR
önskas alla problemspaltens
vänner

Problemred.

Studier

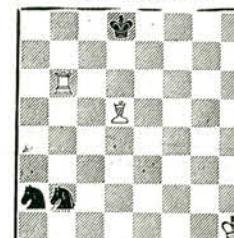

Bidrag och lösningar sändas till A. WERLE Krukmakaregatan 38, 2 tr., Stockholm Sö.

TRE STUDIER AV A. HILDEBRAND.

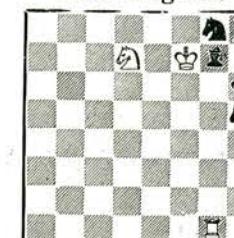
Tillägnade 50-årsjubilerande Upsala Allmänna Schacksällskap.

591. Version.

3+3=6. Remi.
Svart vid draget.

592. Original.

3+5=8. Remi.

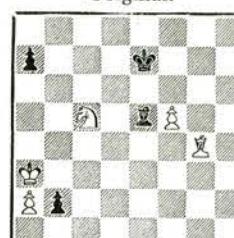
593. Original.

4+5=9. Remi.

594. Pietro Rossi,

Italien.
Original.

5+4=9. Remi.

595. Lad. Prokés,

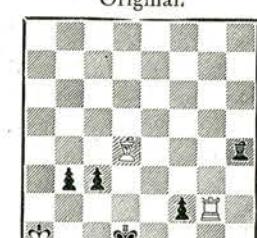
Tjeckoslovakien.
Original.

4+6=10. Remi.

596. Kjell Runqvist,

Ästorp.
Original.

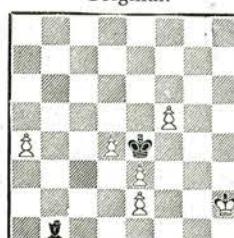
3+5=8. Remi.

K. A. L. KUBBEL MEMORIAL,

Schachmati 1953.

597. Folke Peterson,

Norrköping.
Original.

6+2=8. Vinst.

598. G. Kasparian.

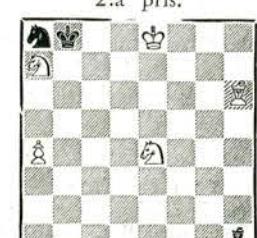
1:a pris.

4+5=9. Remi.

599. Z. Birnov.

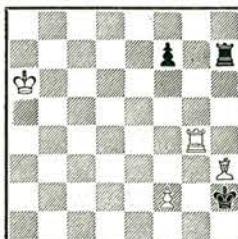
2:a pris.

5+3=8. Vinst.

600. J. Fritz.

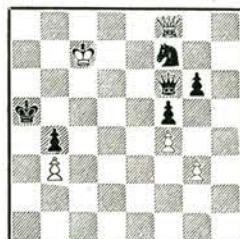
1:a pris Prace 1950.

4+3=7. Vinst.

601. J. Hasek.

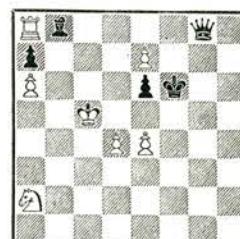
2:a pris, Ces. Sch. I/1952.

5+6=11. Vinst.

602. VI. Pachman.

Prace 1952.

7+5=12. Remi.

SLUTSPELSRARITET.

Slutspelet K och 2 S mot ensam K går som bekant inte tvångsmässigt att vinna, då den underlägsne parten har patt att tillgå som en sista försvarsmöjlighet. Har han däremot en bonde att flytta i pattmomentet slår denna utväg slint. Det är dock inte likgiltigt hur denna bonde är placerad. Den får inte befina sig så nära sitt förvärlingsfält, att den hinner promoveras, och som huvudpjäs ingripa i spelet innan "springarparten" applicerat matten. Spelföringen i slutspelet K + 2 S mot K + B går ut på att låta den ena S blockera B medan K och den andra S driver motståndaren till ett av brädets hörn, dock inte alltid vilket som helst.

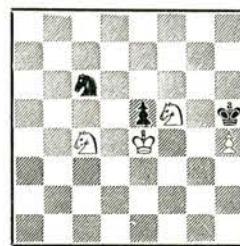
Det första försöket i utforskanet av teorien för detta slags slutspelet gjordes av fransmannen Chapais, som i en handskrift från 1780 behandlade ställningar av detta slag. I slutet av förra århundradet gjorde andra en del undersökningar. Sin första systematiska belysning fick detta slutspelet genom ryssen A. Troitzki, som i artiklar i Deutsche Schachzeitung 1906–1910 gjorde det till föremål för ingående undersökningar.

I praktiskt spel är detta slutspelet en raritet. Redan förutsättningen, två pjäser övervikt, gör dess uppkomst osannolik i mästerspel. Ett så kraftigt övertag brukar inte ge rum för uppkomsten av ett slutspelet. I de nyligen avslutade nationstävlingarna i Amsterdam inträffade dock miraklet. Det är inte alltid "Springarparten" lyckas genomföra mattsättningen, även om denna i utgångsläget är teoretiskt möjlig. Enligt BCM, okt. 1954, har A. Lilienthal två gånger fått nöja sig med remi, och enligt samma källa skulle Adolph Seitz vara den ende som fört ett dylikt slutspelet till vinst före det nu aktuella fallet. Vad jag har mig bekant har emellertid A. Slesniev, framstående

studieförfattare, fört ett sådant slutspelet till seger i ett parti spelat i Paris för ett trettioår sedan. Antagligen finns det ytterligare något, som inte kommit till allmän kännedom.

Nationstävlingarna, Amsterdam, rond 2, grupp 2, 5 sept. 1954.

Svart: Bohatirchuk, Canada.

Vit: Bobotsov, Bulgarien.

svart därmed frivilligt går in i ett förlorat spel, när bättre möjligheter är för handen. Vit slog naturligtvis, vilket för övr. också var tuvunget på grund av hoten Sg6 och S×f5.

65. S×e7, och nu är vi efter K×h4 framme vid rara slutet. Vit vann sålunda.

66. Se3, Kg5. 67. S3d5, Kg4. 68. Sf6†, Kg5. 69. Sfg8, Kg4. 70. Sg6, Kg5. 71. Sf8, Kg4. 72. Se6, Kg3. 73. Sf6, Kf2. 74. Sd5, Ke2. 75. Se3, Kd2. 76. Kf3, e4†.

Denna schack tjänar inte till något, men ger enligt 50-dragregeln vit ytterligare en period. En estetiskt tilltalande patt kan uppkomma på 76. —, Kd3. 77. Kf2, Ke4. 78. Ke2??, !

77. Kf2, Kd3. 78. Sc7, Kd2. 79. Sd5, Kd3. 80. Ke1, Kd4. 81. Kd2, Kc5. 82. Kc3, Kb5. 83. Kd4, Kc6. 84. Sf4, Kd6. 85. Se2, Kc6. 86. Ke5, Kc5. 87. Ke6, Kc6. 88. Ke7, Kb6. 89. Kd7, Kc5. 90. Kc7, Kb5. 91. Kd6, Kb6. 92. Sd4, Kb7. 93. Se6, Kb6. 94. Sc7, Kb7. 95. Sd5, Kc8. 96. Ke7, Kb8. 97. Kd8, Kb7. 98. Kd7, Kb8. 99. Sb6, Kb7. 100. Sbc4.

Med detta drag kan man säga att vit lyckligt avslutar den första fasen av sluttspellet, ty nu blir svart vad han än spelar definitivt instängd i hörnet, och vit kan förbereda mattsättningen.

100. —, Ka7. 101. Kc7, Ka6. 102. Kc6, Ka7. 103. Sd6, Ka6. 104. Sb7, Ka7. 105. Sc5, Kb8. 106. Kd7, uppgivet.

Fortsättningen kunde bli: 106. —, Ka8. 107. Kc8, Ka7. 108. Kc7, Ka8. 109. Sd7, Ka7. 110. Sb8, Ka8. 111. Sd5, och matt i 115:e draget.

Aven om det analytiskt kan påvisas missgrepp i parternas spelföring är den ändock ett gott typexempel.

Låt oss återgå till diagramställningen.

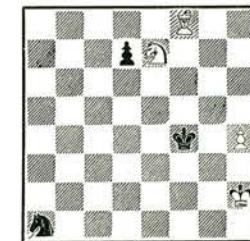
I stället för 64. —, S×e7? borde svart spelat 64. —, Sd4! Det kunde följt 65. Sce3, bäst, då möjligheten att gardera h-bonden från g2 lämnas öppen, Se6! 66. Sd5, Sd4. 67. Se3 (67. Sf6†, Kg6 remi.), Se6. 68. Sg2, Kg4. 69. K×e5, Sf8. 70. Sf4, Sd7† remi. Eller 70. Sg'f)e3†, Kh5, och horande springaroffret på h4 via g6 kan inte hindras. Även på annat i 68:s draget är det svårt att finna någon säker vinstväg. Den kanske finns och kan påvisas, men det fordras synnerligen ingående analys för att fastställa hur det förhåller sig härmed. Under alla omständigheter hade det givit svart vissa möjligheter att hålla partiet med den här föreslagna fortsättningen.

SVART VID DRAGET.

För Tf5 av A. Hildebrand.

603. I. Kriheli.

5:e pris, Ahalgazdra kommunisti, 1953.

4+3=7. Vinst.
Svart drar.

1. —, Kg4. 2. Sg6!, Kh5. 3. Se5!, Kxh4. 4. Sf3†, Kg4. 5. Sd4!, Kf4. 6. La3!, Ke4. 7. Lb2, och vinner.

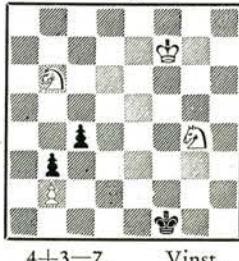
Ej 2. Lg7?, Sc2! 3. Lf6, Se1. 4. Sg6, Kf5. 5. Lc3, Sd3!. 6. Se7†, Kg4. 7. Lf6, Se1! 8. Sg6, Kg4 med positio nell remi.

tistpjäs skulle i stället försämra studien, strida mot ekonomikravet och ur konstnärlig synpunkt försämra verket. Samma gäller även den förtusande studien av Feijer, nr 604. Alla försök med tilläggspjäsar skulle innebära en försämring. Nu börjar svart, men allt är stilrent.

Som ett tredje exempel hänvisar vi till nr 591 i detta häfte.

604. C. J. de Feijter.

Deventer Dagblad 1936.

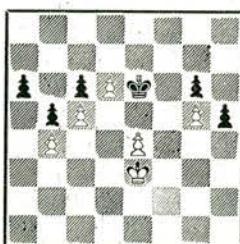
Svart drar.

1. —, c3. 2. b×c3, b2. 3. Sc4, b1S! 4. Sce3†, Ke2! 5. c4, Sd2. 6. c5, Sb3. 7. c6, Sd4. 8. c7, Sb5. 9. c8S!! Kf3! 10. Kg6, Sd4. 11. Kh5, och vit vinner med tre S mot en.

EN DOLD REMI.

I vidstående ställning har svart två till synes likvärdiga kungsdrag, bönderna går naturligtvis inte att röra. Dock förhåller det sig i verkligheten så att endast det ena draget är användbart medan det andra är odugligt. Eftersom partiet spelades per korrespondens skulle man tro att svart fann det rätta, då ju bondeslutspelets möjligheter i allmänhet är så pass begränsade, att de någorlunda lätt låter sig beräknas. Så var emellertid inte fallet, och straffet uteblev förvisso ej. Fortsättningen blev: 47. —, Kf7? 48. Kf3!

FSB - Förbundsmästerskap. Spelat per korrespondens 1938.
Svart: Th. Demetriescu, Rumänien.

*Vit: R. Dührssen,
Tyskland.*

Vit offrar ett tempo för att efter 48. —, Ke6. 49. Kf4, kunna tvinga tillbaka svart. 48. —, Ke8. 49. Kf8, uppgivet.

Det kunde följa 49. —, Kf7. 50. Ke5, och om nu Ke8 så 51. Ke6, h4. 52. d7†,

Man kommer många gånger under komponerandet till ställningar, där studien praktiskt taget är klar, men "svart börjar". För att komma ifrån detta är man ibland tvungen att tillgripa ett drastiskt inledningsspel, som förstör hela intrycket av en annars kanske charmant idé. Allt detta blott för att tillgodose en utnött chablon eller de domare, som håller styvt på det förelagda begreppet att just vit till varje pris skall börja.

Jag håller med om, att man bör *alltid föredra* betingelsen "Vit drar etc." om det går för sig utan att därfor offra av studiens konstnärliga värde. Man skall inte utan vidare acceptera nödutvägen att låta svart börja bara därfor att man inte besitter den erforderliga tekniken att fullända studien. Men låt studier med betingelsen "Svart drar etc." ha samma existens- och tävlingsrätt som de med betingelsen "Vit drar etc."

Kd8. 53. Kd6, och matt med bonden e7. Om 50. —, h4 så hämtar vit denna bonde och vinner sedan lätt.

Den rätta, till remi förande fortsättningen är 47. —, Kd7! med följd 48. Kf3, Kd8! 49. Kf4, Ke8! 50. Ke5, Kf7. Nu är detta rätta draget och vit kommer inte längre. 50. —, Kd7? skulle nu i sin tur förvara, 51. Kf6!, o. s. v.

Skillnaden mellan de båda dragen 49. —, Kd7! och 49. —, Kf7? ligger i att svart efter det senare icke kan besvara 50. Kf3! med Kf8 (Jämf. Kd8) på grund av 51. e5!, Kf7, 52. d7, Ke7. 53. e6, och vinner. Därtill att han spårar ur om han försöker 50. —, Ke8. 51. Kf4, och vit tränger in på f6 eller också tvingas h-bonden dra; 51. —, Kf7. 52. Ke5, h4. 53. Kf4, och vinner.

Remimöjligheten, påvisad av Dührssen, visar att bondeslutspelets trots allt ibland gömmer på en och annan hemlighet, som spelaren ovetande går förbi. Så var här även fallet med vitspelaren, ty han drog onödigtvis några drag tidigare bonden till e4. Om den stått på e3 hade han under alla omständigheter vunnit, genom att han med denna bonde kunnat offra ett tempo.

LÖSNINGAR, HÄFTE 3 1954.

582. *Kjell Runqvist.* Kb1. Te6. Lg8. — Ka8. Tb7. Lb5. Ba7, g6. Remi.

1. T×g6!, Ld3†! 2. Ka2!, L×g6. 3. Ld5, Lf7. 4. Ka1!, L×d5. Patt.

Fel vore 2. Ka1? för Tb1† följt av L×g6 med lätt vinst. Draget 2. Ka1 skulle däremot vara utmärkt på 1. —, Le8†?

Försöket 1. Tf6? räcker inte, Lc4†. 2. Ka1, L×g8. 3. T×g6, Tb8!, och svart vinner, men inte flykt med löparen, 3. —, L∞. 3. Tg8†!, remi.

En intressant variation av ett välvikt motiv har Runqvist åstadkommit med denna studie.

583. *A. Hildebrand.* Kh8. Lh2, h5. — Kg2. Tb5. Ld8. Remi.

1. Le8! (Le2?, Tb2.), Tb6! 2. Lf4 (Le5, Te6), Tf6. 3. Lg5!, Tf8†. 4. Kg7, T×e8. 5. Kf7, Th8. 6. Kg7, o.s.v. Svart måste uppge garderingen av sin löpare eller flytta tornet mellan e8 och h8.

Rättelse.

I förra häftet råkade underskrifterna till 1:a och 2:a pristagarna (Sid. 210) byta plats, något som väl våra läsare redan själva rättat till med ledning av lösningarna.

LÖSNINGAR TILL REPRODUKTIONERNA I DETTA HÄFTE.

598. 1. Ka3, Lb4†. 2. Kb2, Se3. 3. Sc7†, Ke7! 4. Sd5†, S×d5. 5. K×c2, Sa1†. 6. Kb1!, Sc3†. 7. Kb2!!, Kf6. 8. h4!, Kf5. 9. h5!, Kg5. 10. Lf3, Kh6. 11. Lg4!, Kg5. 12. Lf3, remi.

På 7. K×a1(?) följer La3. 8. h4, Kf6. 9. Lc6, Ke5. 10. h5, Kd4. 11. h6, Kd3. 12. h7, Kc2. 13. h8D, Lb2†.

Eller 9. h5, Kg5. 10. Lf3, Lc1! Vit förlorar nu bonden eller löparen.

Eller 9. h5, Kg5. 10. Lf3, Lc1!, och svart vinner.

Originell positionell remi.

599. 1. Sb5!, Sb6. 2. Lf4†, Ka8. 3. Sc7†, Ka7. 4. Le3, Kb7. 5. a5, Sc4. 6. Sd6†!!, S×d6†. 7. Kd7, Sc8. 8. a6†, Kb8. 9. Sb5, Lb7! 10. a7†, S×a7. 11. Lf4†, Ka8. 12. Sc7†, Kb8. 13. Sd5†, Ka8. 14. Sb6†.

Ett mästerwerk i kombinationskonst med lättा pjäser.

Ursprungligen var ordningsföljden mellan dessa två studier den motsatta, men domarkollegiet, A. O. Herbstman och G. Nadarevili, kom senare på bättre (?) tankar.

600. 1. Lf1, Th6. 2. Ka5!, Tf6. 3. Tg2†, Kh1. 4. Kb5, Tf4. 5. Kc5, Tf6. 6. Kd5!, och vit blir i tillfälle att säkra sin f-bonde och därmed vinsten.

4. —, Tf3. 5. Kc4, f6. 6. Kd4, f5. 7. Kd5, Tf4. 8. Ke5, Tb4. 9. Kf6!, Tf4. 10. Kg5, Tf3. 11. Kh4!, och vinner.

Eller 9. —, Tg4. 10. f3, Tf4. och 11. Tg5 avgör genast, ty på T×f3 följer 12. Lg2†, o. s. v.

Samme ff. hade i TfS, nov. 1951, en studie: Kf1. Tc2. Le2. Bd2. — Kb1. Td6. Bd7. Vinst. Denna uppvisar samma motiv, tempostrold mellan K och T, men våra lösare fann den bilöslig.

601. 1. Da8†, Da6 (Kb5? leder till damförlust i få drag.). 2. Dd5†, Db5. 3. Dd4, Da6. 4. Dc5†, Db5. 5. Da7†, Da6. 6. Dd4, g5. Vit upprepar nu manöver 4—6 två gånger medan svart spelar bonden till g4, och vinner sedan på dragtvåget.

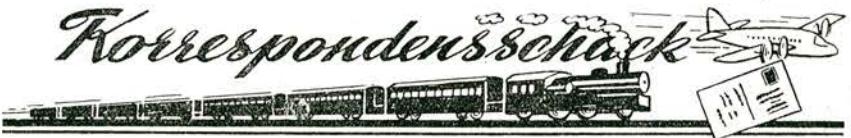
På 3. —, Ka6 följer 4. Df6†!, Ka7 (Ka5? besvaras med Da1†). 5. Da1†, Da6. 6. Dg1†, kungsdragen givna. 7. Dg2†. 8. Df2†. 9. Df3†. 10. De3†. 11. De8†, och matt senast i 14:e draget.

Tyvärr finns i denna variant en grav dual. Vit kan nämligen på en annan väg komma till 8:e raden. 6. Dd4†. 7. Dd5†. 8. Dc5†. 9. Df8†, och matt redan i 12:e draget.

602. 1. Sb4!, Ld6†. 2. K×d6, D×a8. 3. Sd5†!, e×d5 (Annars Sc7, o.s.v.) 4. e5†, Kf7. 5. e6†, Ke8 (På andra kungsdrag gör 6. Kd7 remi.). 6. Kc7!, K×e7. Patt.

En originell pattstudie.

Dessa tre studier tog i anförd ordning de första platserna i senaste tjeckiska kompositionsmästerskapet.

Mästarklassen grupp 1, 1953.

Placering	Namn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	P:g
1	Arne Bryntse	—	0	1	½	1	½	1	½	1	1	1	1	8½
2	Åke Björkman	1	—	1	½	1	½	½	1	½	0	1	1	8
3—4	Arne Ericsson	0	0	—	1	1	1	1	½	0	1	0	1	6½
3—4	Birger Vikström	½	½	0	—	1	½	½	1	½	½	½	1	6½
5	Bertil Johansson	0	0	0	0	—	1	1	½	1	½	1	½	5½
6—7	Eric Carlsson	½	½	0	½	0	—	½	1	1	½	½	0	5
6—7	Thore Nilsson	0	½	0	½	0	½	—	½	1	1	1	0	5
8—9	Erik Nordström	½	0	½	0	½	0	½	—	½	½	½	1	4½
8—9	Knut Johansson	0	½	1	½	0	0	0	½	—	½	1	½	4½
10—12	Sven Stiglid	0	1	0	½	½	½	0	½	½	—	0	½	4
10—12	K. E. Gannholm	0	0	1	½	0	½	0	½	0	1	—	½	4
10—12	Herbert Strömberg ...	0	0	0	0	½	1	1	0	½	½	½	—	4

BRYNTSE TILL LANDSLAGSKLASSEN.

Mästarklassen grupp 1, 1953, är nu slutförd. Resultatet blev en välförtjänt seger för Arne Bryntse, Stjärnhov, som därigenom flyttas upp till landslagsklassen. Man kan förmoda att han blir en farlig medtävlare för övriga aspiranter på titeln Svensk korrschackmästare 1955. Resultaten i gruppen framgå av tabellen.

Övriga slutfpelade turneringar:

Klass 1 grupp 12: 1:a pris Uno Andersson, Ludvika, 5 poäng, 2:a pris Tord Ödmark, Östersund, 4½ poäng. Övriga: E. Andersson 3½, P.-G. Högborg 3, R. Sandström och R. Lindh 2 samt V. Gustafsson 1 poäng.

Klass 2 grupp 14: 1:a pris G. Ferm, Karlsborg, 5 poäng. 2—3:e pris Reinhold Wahll, Ströms Bruk, och Rudolf Strandberg, Skived, 4 poäng. Övriga: F. Lindberg 3, Sture Ideström 2½, H. Reier 1½ och Bengt Andersson 1 poäng.

Grupp 15: 1:a pris Arvid Nilsson, Väse, 4½ poäng, 2—3:e pris Bertil Andersson, Malmö, och A. E. Axelsson, Linköping, 4 poäng. Övriga: C. G. Ström 3, Bror Person 2½, Karl Andersson och Arne Mattsson 1½ poäng.

Grupp 19: 1—2:a pris (utan rangordning) Folke Englund, Norrsundet, och Torsten Goldkuhl, Boden (Båda uppflyttas till 1. klass.), 5½ poäng. Övriga: Erik Lundin 3, H. Berkedal 3, Karl Larsson 3, Gösta Gustafsson 1 och Birger Flodin 0 poäng.

Klass 3 grupp 21: 1—2:a pris (utan rangordning) P. E. Grindberg, Viggbyholm, och Frans Börjesson, Johanneshov, 5 poäng. Båda uppflyttas till 2. klass. Övriga: Ivar Reutmer och Lars-Erik Ländin 3½, Lars Svensson 2½, S. Lind 1½ och Åke Glass 0 poäng.

Grupp 22: 1:a pris Jörgen Norlin, Stallarholmen, 5½ poäng. 2—3:e pris Ragnar Lindgren, Holmsund, och Göte Gustafsson, Emmaboda, 4½ poäng. Övriga: Hans Bäckström 3½, V. Färnlöv 1½, Aug. Vikberg 1 och S. Haglöv ½ poäng.

Grupp 29: 1:a pris Berglund, Gävle, 5 poäng, 2:a pris Olov Karlsson, Alvsjö, 4 poäng. Övriga: Thomas Schander 3½, Bengt Andersson 3½, Agne Nilsson 3, Sten Andersson 2 och Johan Nilsson 0 poäng.

Grupp 33: 1:a pris F. Sundin, Bromma, 6 poäng, 2:a pris E. Karlsson, Oskarshamn, 5 poäng. Övriga: B. Larsson 4, E. Andersson 3, H. Svensson och E. Johansson 1½, S. O. Gottschalk 0 poäng.

Grupp 35: 1:a pris Gunnar Johansson, Nyköping, 5½ poäng, 2:a pris A. S. Petersson, Johanneshov, 5 poäng. Övriga: K. E. Gustafsson 3½, S. Broberg 2½, E. Hedberg 2, A. Hagberg 1½, R. Norevall 1 poäng.

MATCHEN SVERIGE—INDIEN SLUTSFELAD

Olle Smith vann skönhetsspriset

Matchen mot Indien har nu äntligen slutförts. Det har onekligen varit ett svårt jobb att trots det långa avståndet och de svåra postala förhållanden hålla dessa partier i gång till slutet. Trots alla bemödanden ha också en del partier avstannat. En del av dessa ha avbrutits redan i spelöppningsstadiet och ha ej medtagits i slutresultatet nedan. Indierna ha som synes av tabellen endast i några enstaka fall kunnat bjuda våra spelare verkligt motstånd.

Bord 1: Bertil Sundberg 1—S. C. Audy, 2: Olle Smith 1—S. Srinivasan, 3: Bruno Bassi 1 0—M. M. Rao, 4: R. Strand 1 1—D. P. Ratnagar, 5: E. Gårdéus 1 1—R. B. Parelwala, 6: R. Strömberg 1 1—S. K. Narasimhan, 7: Curt Rydberg 0—S. J. Oka, 8: Fritz Andersson 1 1—N. S. Patil, 9: Ragnar Lindh 1 1—K. Sarabham, 10: Ulf Borg 1 1—M. C. Smith, 11: P. G. Högborg 1 1—J. M. Joarder, 12: S. Petersson 1 1—R. J. Tareporevala, 13: A. Haller 1 1—K. Subramanyam. Summa: Sverige 23, Indien 3.

Det av Ragnar Lindh uppsatta priset för parti har tilldelats Olle Smith för hans välspelade parti mot S. Srinivasan. Partiet med vinnarens egna kommentarer följer nedan.

SVERIGE—INDIEN (Bord 2)

SPANSKT PARTI.

Olle Smith,	S. Srinivasan,
Munkedal.	Melatur.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Lf8—c7

(Det s. k. "slutna försvaret" vilket ger svart ett solitt men något trångt spel.)

6. Tf1—e1	b7—b5
7. La4—b3	d7—d6
8. c2—c3	0—0
9. h2—h3	Sc6—a5
10. Lb3—c2	c7—c5
11. d2—d4	Dd8—c7
12. Sb1—d2	— —

Svart har behållit centrum och står dessutom redo till en aktion på damflygeln. Till gengäld behärskar vit mer terräng i centrum, vilket kan öppna utsikt till angrepp

på kungsflygeln. Den fortsättning som svart nu väljer är en av de mest analyserade i spanskt parti.)

12. — — c5×d4

13. c3×d4 Sa5—c6

(Textdraget inleder en fortsättning som för några år sedan ansågs vara den chansrikaste för svart. Numera är åsikterna delade på denna punkt. Intressant hade här varit, 13. —, Lb7, en fortsättning som bl. annat Keres ägnat ett ingående studium av. Vits bästa forts. torde då vara, 14. d5, Lc8. 15. Tb1! o.s.v.)

14. Sd2—b3 a6—a5

15. Lc1—e3 a5—a4

16. Sb3—d2 Sc6—b4

(Det för svensk "publik" mest kända draget är, 16. —, Le6?! (J. Nielsen—Z. Nilsson, Radioparti -48.) I partiet, O. Smith —A. G. Ojanen, Finland, fick svart svårt spel efter det av Reshevsky spelade draget, 16. —, Ld7. Smyslov—Reshevsky -48. Textfortsättningen härstammar från ryska undersökningar, i första hand då till partiet: Boleslavsky—Ragozin -47.)

17. Lc2—b1 a4—a3

(På 17. —, Ld7 följer, 18. a3, Sc6. 19. Ld3, Db8. 20. b4!...)

18. Dd1—b3! Dc7—a5

19. d4×e5 d6×e5

20. Db3×a3 Da5×a3

21. b2×a3 Ta8×a3

22. Sf3×e5 Lc8—e6

(Så långt är spelet lika med det ovan nämnda ryska partiet. I detta följe nu, 23. Sd—f3, Tc8. 24. Sd4, Lc4 med chansrikt spel för den offrade bonden.)

23. Se5—f3! — —

(Detta drag är angivet av L. Pachman (Theorie Moderniho Sachu) som bättre än (23. Sd2—f3). Utan att släppa kontrollen över fälten, c4 och b3 hotar även Sd4.)

23. — — Sb4×a2

24. Sf3—d4 Sa2—c3

25. Ta1×a3 Le7×a3

26. Sd4×e6 f7×e6

27. Lb1—c2 e6—e5?!

(Att svart vill göra sig av med svagheten på e6 är naturligt, fängslingen med Lb3 ser besvärande ut. Bättre tycks, 27. —, Le7 följt av Kf7 vara, dock hotar vit erövra

en bonde efter denna uppställning. Att svarts spel efter textdraget skulle bli så svårskött som det nu blev var inte lätt att förutse.)

28. Tf1—a1 b5—b4

29. Lc2—b3† Kg8—h8

30. f2—f3 Sc3—e2†

31. Kg1—f2 Se2—d4

32. Le3×d4 e5×d4

33. Kf2—e2 La3—b2

34. Ta1—a5! — —

(Efter detta drag är slutspelet mycket svårt för svart, några motchancer är inte att få — fribönderna äro ju helt stoppade.)

34. — — Lb2—c3

35. Sd2—c4 h7—h6

36. Ke2—d3 Sf6—d7

37. Sc4—d6 Tf8—f6

38. Sd6—f7† Kh8—h7

39. e4—e5 Tf6—c6

40. e5—e6! Sd7—f6

(Om 40. —, Sc5† så givetvis 41. T×e5! o.s.v.)

41. Ta5—a8! Uppgivet.

(Att fortsätta i denna ställning är givetvis alldeles lönlöst.)

Anm. O. S.

Spelat i klass 1 grupp 13.

Vit: G. Laneryd. Svart: A. Lindström.
1. e4, c5. 2. Sf3, Sc6. 3. d4, c×d4. 4. S×d4, Sf6. 5. Sc3, d6. 6. Le2, g6. 7. Lc3, Lg7. 8. Dd2, 0—0. 9. 0—0—0, Ld7. 10. h4, Tc8. 11. h5, Sb4. 12. Kb1, Te8. 13. h×g6, f×g6. 14. f3, Da5. 15. Sb3, Dc7. 16. a3, Sa6. 17. Sb5, L×b5. 18. L×b5, Td8. 19. Sd4, Sc5. 20. Lc4, Kh8. 21. Le6, Tb8. 22. g4, b5. 23. T×h7, S×h7. 24. Th1, Uppgivet.

Spelat i klass 3 grupp 32.

Vit: Tore Isberg. Svart: Verner Hermansson.
1. d4, d5. 2. c4, e6. 3. Sc3, Sf6. 4. Sf3, Le7. 5. e3, c6. 6. Ld3, Sd7. 7. 0—0, 0—0. 8. b3, Te8. 9. Lb2, Sf8. 10. Se5, c5. 11. d×c5, L×c5. 12. Dc2, d×c4. 13. L×c4, De7. 14. Lb5, Sd7. 15. Sa4, Ld6. 16. f4, L×e5. 17. f×e5, Sd5. 18. Tf3, a6. 19. Ld3, h6. 20. Tf1, Tf8. 21. Tg3, b5. 22. Sb6, S×b6. 23. Tf6, Sb4. 24. Lh7, Kh8. 25. De4, Td8. 26. Lg8, T×g8. 27. Dh4, Uppgivet.

REGISTER

1954

Artiklar:

- Botvinnik försvarade åter VM 73
Botvinnik Privatim 23
Enkelt om dubbelbönder 236
En snabböversikt 217
Fin födelsedagspresent 1
Finlandsbrev 10, 78, 158
Får schackspelaren aldrig spela va
Banque? 20
Gligoric tog nästan allt i Stockholm.. 2
Göteborgskrönika 5, 88, 160
Göteborgskrönika 234
Julpristävling 241
Kamraterna, Gbg, Allsvenska mästare.. 232
Kritik och självkritik 238
Magistern har ordet 17, 85
Norrbottenskrönika 249
Nya stormästare 227
Riposten Lf8—b4 13
Schack i Tjeckoslovakien 228
Schackspelande skåningar på 1300-talet 243
Schack vid h. allm. lärov. i Göteborg 84
Schackolympiaden i Amsterdam 218
Schackolympiaden till Holland 145
Schackparti eller liten livsbild 247
SM i Ramlösabrunn 144, 146
Sovjet—USA 144, 162
Stoltz vann jubileumsturnering 231
Svenska korrespondenssegrar 244
Svensk-ryska matchen 163
Turneringen i Bukarest 76
Turneringen i Hastings 8
Två slutspel 248
Ur en deltagares dagbok (Kotov) 11
Zonturneringen i München 153
Zonturneringen i Tjeckoslovakien 144, 154

Korrespondensschack:

- Mästarklassen 1952 144
Mästarklassen, grupp 1, 1953 290
Nya turneringar 215
Olympiadens 214
Ramlösabrunn 215
Slutspelade grupper 215
SM 1952 71
SM 1952—1954 214
- S.M. 1954 291
VM individuellt 214

Litteratur:

- Den hårdaste tankesporten (H. Malm-
gren: Mina bästa partier) 24
Schachgenie Aljechin (Rec. av E. Uhlin) 29
Schack i litteraturen: Hj. Mandal 165
Schackproblem: Primus Wahlmark 207

Notiser:

- Danmark—Norge 164
Dubbelseger mot Norge 4
England—Sovjet 161
Fyrstadsmatchen 79
Mälardalsmästerskapet 82
Nytt från Skånes schackförbund 157
Schack med väderprognoser 9
Sovjet—Argentina 80
Stockholms schacksällskap 161
Student-VM i Oslo 87
Sverige—Finland 80
Ungern kommer med i Olympiadens .. 213
Zürich 1954, interzonala turn. 81
Östergötlands lag-DM 83

Partier mellan:

- Aloni—Kotov 1—0 260
Andersson, Fritz—Andersson, A., 1—0 175
„ G. H.—Pettersson, W., 0—1 173
Arvidsson, E.—Goode 1—0 215
Averbach—Byrant, D., 0—1 178
„ — „ 1—0 180
„ — Hörberg ½—½ 185
Backlund—Bergqvist, A., 1—0 172
„ — Taimanov 0—1 187
Basyuoni—Lundin 1—0 196
Belin—Engvall, E., 1—0 20
Bengtsson, E.—Willison, A., ½—½ .. 245
Bobekov—Wade 0—1 269
Bolbochan—Keres ½—½ 126
Boleslavsky—Sterner 1—0 187
Boman—Fridh 1—0 271
Boothroyd, H.—Äkerman, K., 0—1 .. 244
Botvinnik—Salo 1—0 250
„ — Najdorf 1—0 264
„ — Unzicker ½—½ 264

Botvinnik—Smyslov	1—0	95
" — "	1—0	97
" — "	½—½	99
" — "	½—½	101
" — "	0—1	103
" — "	1—0	105
" — "	0—1	107
" — "	1—0	109
" — "	½—½	110
" — "	0—1	113
" — "	½—½	115
" — "	½—½	118
Bronstein—Alexander	0—1	51
" — Denker	1—0	176
" — Lundin	0—1	183
" — Najdorf	1—0	123
" — " 0—1	124	
" — Panno	1—0	250
Burehäll—Delang	1—0	49
Byrne, D.—Averbach	1—0	178
" — " 1—0	179	
Byrne, R.—Kotov	½—½	181
Carlsson, H.—Sterner	1—0	47
Danielsson—Hult, B.	0—1	45
Eriksson, Sixten—Sunmark	1—0	216
Euwe—Beni	1—0	271
Fichtl—Rosetto	0—1	256
Fridh—Hellman	1—0	174
Fuderer—Gligoric	1—0	52
Geller—Horowitz	1—0	180
" — Nilsson, Z.	1—0	184
Goode—Hörberg	1—0	168
" — " 0—1	169	
" — Petrosian	0—1	190
" — Ähman	1—0	171
Hörberg—Averbach	0—1	189
" — Backlund	1—0	170
" — Goode	1—0	168
Johansson—Nilsson, Z.	0—1	268
Johansson, M.—Flater	1—0	4
Joppen—Rabar	1—0	257
Kaila—Vesterinen	1—0	53
Karlsson, O.—Augustsson	1—0	175
Katajisto—Salo	1—0	273
Keres—Pavey	1—0	177
" — Donner	1—0	251
" — Oren	1—0	253
" — Sajtar	1—0	254
" — Stoltz	1—0	189
Kortchnoj—Sliwa	1—0	120
Kortchnoj—Flohr	1—0	272
Krogdahl—Backlund	0—1	4
Lehmann—Mühring	0—1	126
Lillieström—Sjökvist	1—0	48
Lundin—Bronstein	½—½	188
" — Olafsson	1—0	196
" — Cortlever	1—0	262
Matanovic—Alexander	½—½	50
Najdorf—Bronstein	½—½	125
" — Pachman	1—0	254
" — Porath	1—0	255
Nilsson, Z.—Carlsson, H.	1—0	46
" — Geller	0—1	186
" — Gligoric	0—1	44
" — Kinnmark	1—0	270
" — Stoltz	½—½	36
" — " 1—0	38	
" — " 1—0	39	
" — " 0—1	41	
" — " 0—1	42	
Nyman—Ähman	0—1	173
Olafsson—Ciocalteau	1—0	194
" — Alexander	½—½	261
" — Filip	1—0	193
Pachman—Nejmetdinov	1—0	121
" — Olafsson	1—0	191
" — Penrose	1—0	265
" — Sandor	1—0	120
Pavey—Keres	1—0	176
Petrosian—Goode	½—½	186
Pfeiffer—Gligoric	0—1	257
Pilnik—Keres	0—1	252
Pirc—Fuderer	1—0	121
" — Olafsson	1—0	266
Porath—Olafsson	0—1	267
Prins—Kramer	1—0	126
Rabar—Milic	1—0	122
Rosetto—Kotov	½—½	126
" — Matanovic	0—1	256
Schmid—Nievergelt	0—1	127
Sliwa—Pedersen	0—1	192
Smith, O.—Srinivasan, S.	1—0	291
Smyslov—Botvinnik	0—1	94
" — " ½—½	96	
" — " ½—½	98	
" — " 1—0	99	
" — " 1—0	102	
" — " 1—0	104	
" — " 0—1	106	
" — " 0—1	108	
" — " ½—½	110	
" — " ½—½	112	

Smyslov—Botvinnik	½—½	115
" — " 1—0	117	
Smyslov—Ståhlberg	½—½	188
Solin—Johansson, Inge	0—1	119
Sterner—Boleslavsky	0—1	191
Stoltz—Keres	0—1	184
" — Nilsson, Z.	1—0	37
" — " ½—½	39	
" — " 1—0	40	
" — " 0—1	41	
" — " 1—0	43	
Ståhlberg—Kaila	1—0	118
" — Smyslov	0—1	182
" — Szabo	½—½	197
" — Szabo	1—0	262
Szabo—Lundin	0—1	195
" — Pachman	1—0	191
" — Unzicker	1—0	259
Taimanov—Backlund	1—0	190
" — Evans	0—1	180
Tirkkonen—Solin	0—1	274
Toluch—Alexander	0—1	50
" — Teschner	1—0	52
Udovic—Canal	½—½	54
Unzicker—Czerniak	1—0	258
Vasiljevic—Matanovic	1—0	122
Werle—Goode	1—0	172
Dagens kortslutning		275

Personnytt:

L. Collijn, porträttavtäckning	165
Bertil Eriksson †	28
Jubileumsnytt	92
Mieses in memoriam	90

Problematiskt:

Alain Whites' Memorial	280
Bara en variant	280
Dom i TfS:s Nybörjartävling nr 8	132
Dom i TfS:s Tre- och flerdragsturn...	204
Dom i TfS:s Tvådragsturn.	202
Lösarlista	132, 201
Lösningar 10144—10158	65
" 10159—10195	131
" 10211—10228	201
" 10252—10275	278
Lösningar t. Problem. Julpristävling	71
Man ska aldrig säga aldrig	279
Ny svensk problembok	207
Nybörjartävling nr 8	67
Problem 10174—10195	63
10196—10199	66
10200—10203	68
10204—10210	69
10211—10228	129
10229—10251	132
10252—10275	199
10276—10289	205
10290—10315	276
10316—10317	279
10318—10319	284
10320—10332	280
10333—10345	283
Problematisk frågesport	67
Problemisternas Julpristävling	283
Problemtidskriften Problemschack	68
Resultat till Probl. Julpristävling	71
TfS:s Problemlösningstävling	278
Turneringskalender	69
Turneringskalender	282
Vad författaren avser —	281
Vi samlas kring brädet	68
Visste Ni att	283

Spelöppningar:

Dambondespel	48
Damgambit	37, 39, 40, 41, 45, 52, 54, 97, 98, 101, 103, 105, 169, 178, 180, 182, 189, 195, 196, 259, 268, 269, 271
Engelskt parti	178, 180, 191, 265, 272
Franskt parti	4, 20, 49, 94, 96, 99, 102, 112, 115, 117, 258, 264
Grünfelds försvar	99, 115, 177
Holländskt parti	50, 51, 121, 260
Indiskt	118, 126, 196, 250, 255, 266
Jugoslaviskt	122, 126
Jugoslaviskt försvar	256
Katalanskt	110
Kungsindiskt	4, 47, 52, 107, 109, 110, 113, 118, 120, 122, 125, 170, 175, 176, 185, 187, 188, 190, 191, 194, 250, 254, 260, 261, 262, 264, 273, 245
Nimzoindiskt	55, 95, 125, 168, 175, 179, 180, 181, 186, 192, 267
Oregelbunden	121
Ponzianis spelöppning	53
Preussiskt	120
Retis	171, 172, 174, 183, 197

Sicilianskt	44, 106, 108, 123, 124, 126,
	168, 172, 173, 176, 186, 187, 188,
	191, 215, 253, 254, 257
Skotskt	43, 85, 173, 216
Spanskt..	36, 38, 39, 41, 42, 46,
	50, 104, 127, 184, 189, 193, 251,
	252, 257, 262, 270, 271, 291

Studieavdelning:

En dold remi	288
Ett betydelsefullt tempo	141
Ett intressant tornslutspel	59
Ett par vackra partislut	140
Internationell studieturnering	58, 210
Julpristävlingen avgjord	62
Lösningar 532—546	60
555—560	142
564—565	212
569—571	212
Lösningar av reproduktioner 558—563	61
571—580	143
585—590	213
598—602	289
Lösningstävling	59
Lösningstävling, resultat	143
Några damslutspelsregler	60
Ospelad melodi	211
Slutspelsraretet	286
Studiedresser	60, 141
Studier 555—568	57
569—581	138
582—590	209
591—602	285

Svart vid draget	287
Värt att minnas	212

Vinnare av mästerskap m. m.:

Belgiska mästerskapet	159
Bisquier USA-champion	167
Botvinnik åter världsmästare	73
Danmarks mästerskapet	81
Fridh Östgötamästare	83
Holländska mästerskapet	80
Hörberg Sverigemästare	147
Johansson, Inge, Malmömästare	83
Jugoslaviska mästerskapet	9
Karlén, N., Västgötamästare	83
Pettersson, K. G., Hälssingemästare	82
Schweiziska mästerskapet	159
Sternér Stockholmsmästare	82
Stoltz Sverigemästare	3
Österrikiska mästerskapet	159

Vädringspaus:

Beverwijk	35
Jubileumsnytt	92
Julpristävlingen	92
Juniörvärldsmästaren Panno	35
Najdorf simultangivare	35
Nordisk turnering	35
Om schack vid skolor	166
Saarbrücken	35
Schack och moral	246
Skakbladet 50 år	166
SM-arrangerare	167
Under protest	166
Utländska mästerskap	35

SPELÖPPNINGSTEORI

AV DR M. EUWE

— Ett standardverk över den moderna spelöppningsteorin. —
Serien består av tolv delar.

I NY, OMARBETAD UPLAGA HAR UTKOMMIT:

1. Slutna spel I. Klassisk damgambit: Orthodox med variationer.
 2. Slutna spel II. Klassisk Damgambit: Cambridge-Springs, Manhattan, Tarrasch.
 3. Slutna spel III. Damgambit: Slaviskt, Albin, Antagen m. fl. Dambondespel: Colle m. fl.
- Pris per del kr. 3: 25
8. Halvväpnade spel I. Franskt, Caro-Kann.
- Pris kr. 4: 25
9. Halvväpnade spel II. Sicilianskt, Aljechins försvar och diverse.
- Pris kr. 3: 25
10. Öppna spel I. Spanskt-, Tre- och Fyrspringarspel.
- Pris kr. 6: —

AV DEN GAMLA UPPLAGAN finns följande delar:

4. Halvslutna spel I. Nimzo-indiskt.
6. Halvslutna spel III. Budapest, Blumenfeld, Holländskt m. fl.
7. Flankspel.

Pris pr del kr. 2: 50

11. Öppna spel II. Tvåspringarspel, Italienskt, Skotskt, Ryskt, Philidor m. fl.
12. Öppna spel III. Kungsgambit, Wienerparti, Loparspel, Centrungambit m. fl.

Pris pr del kr. 3: 75

BESTÄLLNING sker enklast genom inbetalning å postg. 39 73

MIN FÖRSTA SCHACKBOK

AV KURT RICHTER

Författaren säger i sitt förord bl. a: "Avsikten med denna bok är att försöka ge en mångsidig belysning av schackspelets inneboende skönhetsvärden och på så sätt stimulera läsaren till att ännu mer fördjupa sig i detta ädla spel."

Egentligen är Richters nya bok tillägnad nybörjaren. Genom sitt säreget personliga och levande framställningssätt åstadkommer han likväld metamorfosen, att även herr Mästaren själv kommer att läsa boken med stor behållning och inte utan saknad skiljer sig ifrån den! Enstaka kapitel är värdar hela slansen; där finns ett präktigt schacklexikon (A—Ü), en historisk återblick (från Philidor till Botvinnik), ordspråk, citat, anekdoter, grotesker och mycket annat.

Pris kronor 4: 50

Schacklitteratur och Schackmateriel

BÖÖK:	Schackmästaren Gösta Stoltz	häft.	Kr. 12:—
CAPABLANCA:	Lärobok i schack	"	9: 50
CEDER:	Mattförfölelseproblem	"	4: 25
EKLUND:	Att samla schacklitteratur	"	6:—
EUWE:	Bondeslutspel o. Tornslutspel, per styck	"	3: 25
	Bedømmelse og Planlægning (dansk)	"	7: 50
	Positions- og Kombinationsspil (dansk)	"	5:—
	Strategi och Taktik i schack (dansk)	"	6:—
EUWE-KRAMER:	Midtspillet del I	"	3: 50
KMOCH:	Rubinstein vinner: 100 partier	inb.	8: 25
MANDAL:	Den äldre svenska schacklitteraturen	"	1:—
	Skånes Schackförbunds minnesskrift	"	1: 50
NIELSEN:	Hvordan man vinder en Gevinststilling	"	6:—
	Kan de kombinere	"	5:—
	Kongeangrebet	"	7:—
	Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer	"	11:—
KURT RICHTER:	Schackkavalkad del I	inb.	6: 75
	Schackkavalkad del II	inb.	6: 75
	Min första schackbok	"	4: 50
WIGFORSS:	Hur man spelar schack	inb.	13: 50
SCHACKSPEL	Lyx	"	13:—
	Hel springare, filt och bly	"	11:—
	Hel springare, filt	"	8: 25
	Klubbmodell (fernissad trälåda)	"	5: 25
	Denna låda passar ej till lyxmodellen.		
SCHACKBRÄDE	"	3:—
SCHACKMATTOR	45×45 (styvt papper)	"	0: 75
FICKSCHACKSPEL	"	6:—
	med lås	"	8:—
	med pärm av getskinn o. lås	"	17:—
SCHACKPROTOKOLL	pr 500 st.	"	7: 50
PROTOKOLLAFTÉ	fickformat, 26 protokoll	"	0: 75
FÖRSEGLINGSKUVERT	per 100 st.	"	2:—
TURNERINGSTABELLER	(rondlistor) 6—8—10 spelare, per st. ..	"	0: 03
	12—14—16 spelare, per st. ..	"	0: 06
KORRESPONDENSKORT	pr 100 st.	"	1: 70

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Drottninggatan 29 C - Stockholm

Postgiro 3973